

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia angielska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: **13-14 stycznia 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	39
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	50
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	53
Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)	60
Uzasadnienie	60
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	61
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	64
Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)	66
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	66
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	70
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	73
Zalecenia	76
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na	

kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)
76

5. Załączniki: _____ 77

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ 77

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr Agnieszka Janiak-Jasińska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Ariadna Strugielska
2. dr hab. Anna Tereszkievicz
3. Beata Opla – ekspert pracodawca
4. Tomasz Zarębski – ekspert ds. studenckich
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia angielska, prowadzonym w Wyższej Szkole Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa. Ocena programowa, o której mowa, dotyczyła prowadzenia kierunku filologia o profilu ogólnoakademickim.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Niestety zbyt dużo ze spotkań zorganizowanych było w siedzibie Uczelni, co zobowiązywało uczestników (np. studentów, nauczycieli akademickich czy interesariuszy zewnętrznych) do niepożądanego w warunkach pandemii przemieszczania się i przebywania wspólnie w tym samym pomieszczeniu. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami, a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia angielska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne // niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo (85%) literaturoznawstwo (15%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	720 godzin, 24 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	translatoryka stosowana; język angielski w biznesie	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	40	56
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1350	1005
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	156	156
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	154	154
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65	65

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Misja Uczelni, dostępna na stronie internetowej WSZOP zakłada „kształcenie dostosowane do potrzeb społeczeństwa ponowoczesnego, regionalnego rynku pracy, zapewniające zatrudnienie absolwentom”. Cele strategiczne Uczelni natomiast obejmują unowocześnianie programów kształcenia, doskonalenie jakości kształcenia, a także dbałość o wysokie kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia angielska o profilu praktycznym są w założeniu teoretycznym zgodne ze strategią Uczelni. Na poziomie postulatycznym, jak można wywnioskować z Raportu samooceny, koncepcja kształcenia zakłada, iż absolwent studiów I stopnia na obu z oferowanych specjalności posiada zaawansowaną wiedzę i umiejętności w zakresie języka angielskiego, a także wysokie kompetencje komunikacyjne i informatyczne. Wysokie kompetencje językowe mają być wzbogacone o wiedzę z zakresu literatury i kultury angielskiego obszaru językowego.

W rzeczywistości, koncepcja kształcenia jest przede wszystkim zorientowana na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej kształcenie „nastawione jest na intensywną naukę języków obcych, którą studenci realizują podczas zajęć praktycznych oraz trzymiesięcznych praktyk zawodowych. Kierunek jest przeznaczony dla osób mających predyspozycje do nauki języków obcych oraz chęć do nawiązywania komunikacji międzykulturowej.”. Tak sformułowana koncepcja kształcenia ma charakter bardzo ogólny, mało wyrazisty i nie jest specyficzna dla praktycznego charakteru kształcenia na kierunku filologia angielska. Co szczególnie istotne, koncepcja ta w całości pomija kompetencje filologiczne, które powinny charakteryzować absolwenta filologii angielskiej, a pełen zakres tych kompetencji pozostaje nieokreślony. Należy również zwrócić uwagę na niejasność oraz brak precyzji w koncepcji kształcenia sformułowanej dla dwóch oferowanych w ramach kierunku specjalności: *translatoryka stosowana* oraz *język angielski w biznesie*.

Koncepcja kształcenia jest wadliwa w szczególności dla specjalności *język angielski w biznesie*. Zgodnie z przedstawioną przez Uczelnię charakterystyką absolwent tej specjalności „posługuje się specjalistycznym słownictwem z zakresu angielskiego języka biznesu i jest w stanie efektywnie pracować w środowisku anglojęzycznym. Dodatkowo przedmioty specjalnościowe rozwijają umiejętności takie jak język angielski w negocjacjach, techniki tłumaczeniowe, korespondencja biznesowa oraz prezentacje biznesowe”. Pomijając kwestie niejasnego, a nawet językowo niepoprawnego sformułowania powyższej sylwetki absolwenta, budzi ona zastrzeżenia także z innych względów. Stwierdzenie, iż absolwent „jest w stanie efektywnie pracować w środowisku anglojęzycznym” jest wysoce nieprecyzyjne i niedookreślone. Ponadto charakterystyka zakłada wykształcenie wśród absolwentów znajomości specjalistycznego słownictwa biznesowego. Jest to wskazanie na kompetencje mocno ograniczone, zawężone do jednego obszaru sprawności językowych. Koncepcja kształcenia zakłada dodatkowo wyposażenie absolwentów w znajomość

technik tłumaczeniowych, bez wyraźnego sprecyzowania tychże kompetencji. Wskazuje się tym samym na wyposażenie absolwentów w umiejętności z różnych, niekoniecznie bezpośrednio ze sobą powiązanych dziedzin działalności, jak sektor biznesowy i tłumaczeniowy. Tak sformułowana koncepcja kształcenia może zapewnić absolwentom jedynie fragmentaryczną wiedzę i umiejętności w zakresie realizowanych treści. Brak określoności odnośnie do wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobywanych w ramach ww. specjalności może także wyjaśniać niskie zainteresowanie wyborem tej specjalności wśród kandydatów, a także stanowić przyczynę rezygnacji z kontynuowania studiów w ramach tej specjalności przez licznych studentów, co znalazło swoje potwierdzenie w rozmowach z kadrą Uczelni oraz ze studentami na spotkaniach z zespołem oceniającym.

Koncepcja kształcenia dla specjalności *translatoryka stosowana* również nie jest pozbawiona wad. Zgodnie z założeniami studia w ramach tej specjalności „pozwalają na zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu języka angielskiego oraz teorii i praktyki translatorskiej, a także umiejętności tłumaczenia symultanicznego i konsekutywnego. Program studiów obejmuje podstawy teorii translacji oraz zajęcia z zakresu gramatyki i używania języka angielskiego, ponadto rozwija kompetencje w zakresie tłumaczeń różnego rodzaju mówionych i pisanych tekstów z obszaru kulturowego danego języka.”. Poprawność sformułowania koncepcji na poziomie językowo-stylistycznym, podobnie do charakterystyki kierunku opisanej powyżej, budzi zastrzeżenia. Ponadto, chociaż koncepcja ta wykazuje znamiona konkretyzacji, wskazując na rozwijanie kompetencji w zakresie teorii i praktyki translatorskiej, tłumaczenia symultanicznego i konsekutywnego, nadal pozostaje na wysokim poziomie ogólności, odnosząc się do kompetencji tłumaczeniowych „różnego rodzaju” tekstów z „obszaru kulturowego danego języka”. Podobnie wskazanie, iż program studiów obejmuje „zajęcia z zakresu gramatyki i używania języka angielskiego” podkreśla niedookreśloność i wadliwy charakter koncepcji kształcenia.

Brak precyzji jest również widoczny w opisie katalogu zawodów dostępnych dla absolwentów. Zgodnie z informacjami dla kandydatów zamieszczonymi na stronie internetowej Uczelni absolwenci specjalności *translatoryka stosowana* przygotowani są do pracy w międzynarodowych korporacjach i instytucjach finansowych, w biurach tłumaczeń, w urzędach obsługujących cudzoziemców, w przedstawicielstwach firm międzynarodowych, w turystyce i hotelarstwie, w wydawnictwach. Po ukończeniu studiów filologia angielska – *języki angielski w biznesie*, absolwent ma być natomiast przygotowany do pracy w firmach działających na rynkach międzynarodowych, firmach importowo-eksportowych, korporacjach świadczących usługi outsourcingowe, agencjach wspierania rozwoju biznesu i urzędach obsługujących inwestorów zagranicznych. Ta dość ogólna charakterystyka możliwych obszarów zatrudnienia nie może zastąpić jasno sformułowanego, zamkniętego wykazu zawodów, do wykonywania których przygotowuje kierunek.

Według deklaracji Uczelni, koncepcja i cele kształcenia nawiązują do dyscyplin: językoznawstwo (które zostało wskazane jako dyscyplina wiodąca) i literaturoznawstwo. Są to dyscypliny naukowe w naturalny sposób przynależne kierunkom filologicznym, z definicji obejmującym badania nad językiem i literaturą jakiegoś narodu. Kierunek został w 85 % przyporządkowany do językoznawstwa, zaś w 15 % do literaturoznawstwa. Koncepcja kształcenia ukierunkowana jest jednak, jak wspomniano wyżej, na kształcenie sprawności językowych związanych z językiem angielskim. Należy w tym miejscu zauważyć, iż kształcenie językowe nie jest atrybutem dyscypliny językoznawstwa jako dyscypliny naukowej. Z tego względu, należy stwierdzić, iż cele kształcenia nie mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, a przyporządkowanie kierunku, z tak sformułowaną

koncepcją kształcenia do dyscypliny językoznawstwo jako dyscypliny wiodącej, nie jest w żadnej mierze zasadne.

Jak wskazano wyżej, koncepcja kształcenia w rzeczywistości odnosi się przede wszystkim do wysokiego poziomu sprawności językowej w zakresie języka angielskiego. W koncepcji i celach kształcenia Uczelnia nie uwzględniła postępu w obszarach działalności zawodowej tłumaczy oraz pracowników sektora biznesowego. Koncepcja kształcenia została opracowana w oparciu o wyniki monitorowania rynku pracy, a także karier absolwentów. W założeniach koncepcja jest zorientowana na potrzeby zawodowego rynku pracy poprzez kształcenie specjalizacyjne w ramach modułów dedykowanych studentom mającym znaleźć zatrudnienie w sektorze tłumaczeń lub w szeroko pojętym sektorze biznesowym.

Według informacji przedstawionych w raporcie samooceny, koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami. Współpraca w zakresie przygotowania i doskonalenia programu studiów pomiędzy Uczelnią a interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi nie została jednak w pełni potwierdzona na spotkaniu zespołu oceniającego z przedstawicielami tych grup. Zgodnie z informacjami uzyskanymi na spotkaniu z pracownikami, nie uczestniczyli oni w monitorowaniu oraz modyfikowaniu programu studiów. Wpływ tej grupy interesariuszy jest w dużej mierze ograniczony do modyfikacji kart treści programowych. Podobnie interesariusze zewnętrzni nie byli w pełnym możliwym zakresie zaangażowani w proces kreowania koncepcji kształcenia. W rzeczywistości współpraca ta jest skromna, rola interesariuszy jest ograniczona do incydentalnego opiniowania programów, a przedstawione opinie jako niewiążące nie są uwzględniane przez władze Uczelni. Oba wspomniane wyżej spotkania wykazały, iż zarówno współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, jak również wewnętrznymi ma charakter rozproszony, indywidualny, nieregularny i sporadyczny, często nieformalny i niezinstytucjonalizowany. Współpracę cechuje też brak integracji i umożliwienia konfrontacji opinii interesariuszy i władz Uczelni.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż Uczelnia nie wypracowała transparentnej, specyficznej, jednoznacznie określonej oraz realizowanej, skonsultowanej wewnętrznie i zewnętrznie koncepcji kształcenia oraz celów kształcenia dla kierunku filologia angielska.

Efekty uczenia się zostały opracowane w odniesieniu do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się są zgodne z deklarowaną przez Uczelnię koncepcją kształcenia na kierunku filologia angielska w sposób bezpośredni odzwierciedlają jej niedookreśloność i wadliwy charakter. Wykaz efektów potwierdza ukierunkowanie na znajomość języka angielskiego oraz kompetencje w zakresie tłumaczenia i stosowania technologii informacyjnych. Efekty uczenia się nie są jednak w pełni specyficzne, nie są również w pełni zgodne z profilem praktycznym, nie uwzględniają w dostatecznym stopniu umiejętności praktycznych i kompetencji niezbędnych w działalności zawodowej właściwej dla filologii angielskiej. Dyscypliny naukowe kluczowe dla kształcenia filologicznego, czyli językoznawstwo i literaturoznawstwo, nie znajdują odzwierciedlenia w przedłożonych do oceny efektach uczenia się.

Poważne zastrzeżenia odnośnie do efektów uczenia się budzi fakt, iż nie odzwierciedlają one wiodącego udziału dyscypliny językoznawstwo. Jedyne kierunkowe efekty przywołujące dyscyplinę językoznawstwo to efekty z kategorii wiedza, tj. efekt FIL_K_W01, wskazujący, iż absolwent „ma

zaawansowaną wiedzę o charakterze studiowanych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych. Zna i rozumie zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Ma uporządkowaną wiedzę podstawową o studiowanych dyscyplinach nauk humanistycznych - językoznawstwie i literaturoznawstwie” oraz efekt FIL K_W02, zgodnie z którym absolwent „zna i rozumie terminologię z zakresu historii, budowy i funkcjonowania języka. Zna podstawową terminologię w zakresie literaturoznawstwa. Zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”. W pozostałych przypadkach, efekty uczenia się, błędnie identyfikowane jako językoznawcze, odnoszą się do wiedzy i umiejętności związanych ze znajomością języka obcego. Dotyczy to efektów z kategorii wiedzy z zakresu struktur gramatycznych, struktur leksykalnych oraz struktury dźwiękowej studiowanego języka (czyli efekty FIL K_W04: „Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych” oraz FIL K_W06: „Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu”). Podobnie, efekty z zakresu dyscypliny literaturoznawstwo występują jedynie w zakresie cytowanych powyżej efektów z kategorii wiedzy (FIL K_W01, FIL K_W02). Warto dodać, iż efekty przywołujące dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo nie zostały uwzględnione w pozostałych kategoriach efektów, czyli w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych.

Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia. W zakresie kategorii „Zakres i głębina - kompletność perspektywy poznawczej i zależności” wiedzy, zgodnie z P6S_WG PRK, student powinien znać i rozumieć „w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związane z kierunkiem”. Charakterystyki te jasno wskazują na zaawansowany stopień opanowania wiedzy tworzącej podstawy kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia. Efekty dla kierunku filologia angielska, z wyjątkiem wspomnianego wyżej jednego komponentu w efekcie FIL K_W01, zgodnie z którym absolwent „ma zaawansowaną wiedzę o charakterze studiowanych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych”, w przeważającej większości zakładają, iż absolwent ma osiągnąć podstawowy poziom wiedzy w różnych jej wymiarach, co ilustrują następujące sformułowania dotyczące efektów FIL K_W01: „Ma uporządkowaną wiedzę podstawową o studiowanych dyscyplinach nauk humanistycznych językoznawstwie i literaturoznawstwie” oraz FIL K_W02: „Zna podstawową terminologię w zakresie literaturoznawstwa. Zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”.

Kolejnym istotnym problemem dotyczącym kategorii wiedzy oraz odniesienia do kwalifikacji PRK jest brak określenia poziomu opanowania wiedzy, który absolwent ma osiągnąć, co można zauważyć na przykładzie następujących efektów: FIL K_W04 „Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych”, FIL K_W05 „Posiada wiedzę o technikach tłumaczenia, właściwego doboru rejestru w tłumaczeniu. Ma uporządkowaną wiedzę o metodyce,

normach, procedurach i dobrych praktykach w pracy tłumacza. Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu teorii translacji”, FIL K_W06 „Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu”.

Ponadto w zakresie powyższej kategorii „Zakres i głębia - kompletność perspektywy poznawczej i zależności” wiedzy, zgodnie z P6S_WG PRK, dla profilu praktycznego efekty mają obejmować również praktyczne zastosowania wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Przedłożone do oceny efekty uczenia się nie odpowiadają tej charakterystyce, a tym samym, praktycznemu profilowi studiów. Choć wybrane efekty odnoszą się do pewnego aspektu kompetencji językowych lub specjalnościowych, nie są one wystarczająco specyficzne, a przede wszystkim nie uwypuklają aplikacji wiedzy. Do praktycznego profilu kształcenia nie przystają takie efekty jak FIL K_W02: „Zna i rozumie terminologię z zakresu historii, budowy i funkcjonowania języka. Zna podstawową terminologię w zakresie literaturoznawstwa. Zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”, efekt FIL K_W05: „Posiada wiedzę o technikach tłumaczenia, właściwego doboru rejestru w tłumaczeniu. Ma uporządkowaną wiedzę o metodyce, normach, procedurach i dobrych praktykach w pracy tłumacza. Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu teorii translacji”, czy FIL K_W06: „Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu”. Efekty nie zawierają stosownych i precyzyjnych odniesień do zastosowań praktycznych wiedzy i do działalności zawodowej.

Kolejnym problemem związanym z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla ocenianego kierunku jest fakt nieuwzględnienia wszystkich efektów typowych dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK. W wykazie efektów nie został uwzględniony efekt dotyczący znajomości i rozumienia fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (P6S_WK), który jest istotny w przypadku kształcenia humanistycznego, ale także praktycznego. Co równie ważne, efekty nie obejmują efektów z kategorii wiedzy z zakresu dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo, znajomości metodologii stosowanych w ww. dyscyplinach oraz ich praktycznego zastosowania.

Kolejne zastrzeżenie dotyczy faktu, iż w wykazie efektów kierunkowych zamieszczono również efekty uczenia się odnoszące się do konkretnych specjalności. Np. efekt FIL K_W06 „ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu” jest efektem specyficznym dla specjalności *język angielski w biznesie*. Program kształcenia przewidziany dla specjalności *translatoryka stosowana* nie zawiera kursów, które mogłyby zagwarantować studentom możliwość osiągnięcia powyższego efektu.

Niektóre efekty są niezgodne lub zostały błędnie odniesione do efektów Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla przykładu, przytoczony już wyżej, efekt FIL K_W01 nie jest w pełni zgodny z efektami Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz ma charakter wewnętrznie sprzeczny. Absolwent ma mieć zaawansowaną i podstawową wiedzę z zakresu studiowanych dyscyplin („Ma zaawansowaną wiedzę o charakterze studiowanych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych. (...) Ma uporządkowaną wiedzę podstawową o studiowanych dyscyplinach nauk humanistycznych - językoznawstwie i literaturoznawstwie”). Efekty FIL K_W04 („Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych”) oraz FIL K_W06 („Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu”) zostały

natomiast błędnie odniesione do efektu P6S_WK wymienionego w ministerialnym rozporządzeniu. Błędne odniesienia do charakterystyk ministerialnych można także odnotować w kategorii umiejętności. Dla przykładu, efekt FIL K_U02: „ma umiejętności językowe na poziomie umożliwiającym swobodne porozumiewanie się w języku angielskim, samodzielne zdobywanie wiedzy i przygotowywanie projektów oraz tłumaczeń. Potrafi w języku angielskim swobodnie dyskutować, organizować pracę indywidualną i w zespole, przygotowywać opracowania pisemne” został odniesiony do charakterystyki P6S_UW. Nie został natomiast odniesiony do odpowiadającego mu po względem treści charakterystyki P6S_UK. Efekty w zakresie kompetencji społecznych również nie zostały w sposób prawidłowy skorelowane z charakterystykami ministerialnymi. Jest to widoczne np. w przypadku efektów FIL K_K01 (absolwent „(...) potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy”) oraz FIL K_K03 (absolwent „jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska i inicjowania działań na rzecz interesu publicznego”), które nie zostały odniesione do charakterystyki P6S_KO. W przypadku efektu FIL K_K03 należy także odnotować błędne odwołanie do charakterystyki P6S_KK. Ponadto zastrzeżenia budzi przyporządkowane niektórym efektów do odpowiedniej kategorii w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla przykładu, w obszarze kompetencji społecznych zostały uwzględnione efekty typowe dla kategorii umiejętności, np. FIL K_K03 („Potrafi komunikować się, przekonywać i wskazywać celowość realizacji określonego przez siebie lub innych zadania”) oraz FIL K_K04 („Potrafi działać w nowych warunkach i sytuacjach, np. odmienności kulturowych, stresu, etc.”).

Poza wskazanymi powyżej wadami, dotyczącymi braku uwzględnienia relewantnych charakterystyk PRK dla profilu praktycznego, poważny problem stanowi ogólnikowość i niespecyficzność efektów, co zostało już po części odnotowane wyżej. Przedstawione do oceny efekty w każdej kategorii mają charakter generyczny i nie wykazują cechy specyficzności dla studiowanego kierunku. Efekty nie precyzują działalności zawodowej, dla których efekty mają zastosowanie. Ogólnikowy charakter efektu jest wyraźnie widoczny w przypadku efektu FIL K_W01, zgodnie z którym absolwent „ma zaawansowaną wiedzę o charakterze studiowanych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych. Zna i rozumie zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Ma uporządkowaną wiedzę podstawową o studiowanych dyscyplinach nauk humanistycznych - językoznawstwie i literaturoznawstwie.”. Podobna niespecyficzność charakteryzuje efekt FIL K_W03, tj. absolwent „zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie studiowanego kierunku”, a także efekt FIL K_W04 „ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych.”.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych, analogicznie do efektów z kategorii wiedzy i umiejętności, w większości mają charakter niespecyficzny i generyczny. W żadnym efekcie nie został precyzyjnie określony rodzaj pracy zawodowej, działalności profesjonalnej typowej dla pracowników sfery biznesowej czy tłumaczy. Jest to widoczne na przykład w brzmieniu efektu FIL K_K01 „Prawidłowo określa priorytety służące realizacji określonego celu w pracy zawodowej” oraz efektu FIL K_K04 „Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych. Dbą o dorobek i tradycje wykonywanego zawodu.”.

Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym, lecz stosowne efekty nie zostały zdefiniowane poprawnie. Efekty, co istotne, nie precyzują języka,

w odniesieniu do którego absolwent miałby posiadać określoną wiedzę czy umiejętności, np. zgodnie z efektem FIL K_W02 absolwent „zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”, a zgodnie z efektem FIL K_W04 „ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych.”. Ponadto wykaz efektów nie określa poziomu kompetencji językowych w zakresie języka angielskiego (według ESOKJ). Efekty przewidują jedynie, iż absolwent ma „umiejętności językowe na poziomie umożliwiającym swobodne porozumiewanie się w języku angielskim” (FIL K_U01).

W kontekście sprawności językowych, efekty koncentrują się, oprócz wspomnianej wyżej niejednoznacznie i niejasno określonej umiejętności swobodnego porozumiewania się w języku angielskim, na kształtowaniu znajomości struktur gramatycznych i leksykalnych studiowanego języka (np. wspomniany efekt FIL K_W04: „Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych.”). Efekty nie wskazują na kształtowanie jakichkolwiek innych umiejętności i kompetencji związanych z użyciem języka obcego, adekwatnych do pracy zawodowej.

Co więcej, użyte w efektach sformułowania są często nieprecyzyjne, co nie zapewnia ich pełnego zrozumienia i uniemożliwia ich adekwatną weryfikację. W odniesieniu do kształcenia językowego w efekcie FIL K_W04 („Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktury dźwiękowej studiowanego języka stosownie do wymogów właściwych na danym poziomie zaawansowania. Ma wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych.”) zastosowane określenie „struktur leksykalne” nie jest dostatecznie precyzyjne. Zarzut dotyczący nieprecyzyjności opisu można sformułować w odniesieniu do efektu z zakresu kompetencji społecznych FIL K_K02, zakładającego, iż absolwent „dostrzega konieczność uczestniczenia w kreowaniu projektów społecznych rozmaitej natury, objaśniając ich aspekty ekonomiczne, społeczne, prawne, psychologiczne”. Także efekt FIL K_K04 został sformułowany w sposób niejasny i nieweryfikowalny, gdyż zakłada, iż absolwent „potrafi działać w nowych warunkach i sytuacjach, np. odmienności kulturowych, stresu, etc.”. Efektowi temu przyporządkowano niepoprawnie kod P6S_KR, który w PRK w ramach kategorii „Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu” obejmuje gotowość do „odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych [oraz] dbałości o dorobek i tradycje zawodu.”. Widać więc, że efekt ten został błędnie skategoryzowany. Ponadto wiele efektów obejmuje parę elementów czy aspektów (np. FIL K_U02 „Ma umiejętności językowe na poziomie umożliwiającym swobodne porozumiewanie się w języku angielskim, samodzielne zdobywanie wiedzy i przygotowywanie projektów oraz tłumaczeń. Potrafi w języku angielskim swobodnie dyskutować, organizować pracę indywidualną i w zespole, przygotowywać opracowania pisemne”), z których każdy wymaga osobnej weryfikacji, połączone w jeden efekt stają się niemożliwe do jednoznacznego ich potwierdzenia.

Ze względu na nieprawidłowości wskazane powyżej, a przede wszystkim ogólnikowość i niespecyficzność, efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku nie uwzględniają aktualnego stanu wiedzy w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Wskazane powyżej nieprawidłowości

w określaniu kierunkowych efektów uczenia się dla kształcenia filologicznego o profilu praktycznym zasadniczo podważają możliwość ich rzetelnej weryfikacji.

Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć ujętych w planie studiów, choć w wybranych przypadkach mają charakter specyficzny, w większości powielają problemy i błędy charakterystyczne dla efektów kierunkowych, ogólnoakademicki charakter i błędne przyporządkowanie do kategorii PRK. Efekty uczenia się określone na poziomie zajęć i grup zajęć nie odnoszą się eksplicitnie do zaawansowanego poziomu wiedzy w zakresie właściwym dla danych zajęć i pomijają wskazane wyżej aspekty charakterystyk drugiego stopnia na poziomie 6. PRK, nieuwzględnione w efektach kierunkowych, zatem nie są w pełni zgodne z 6. poziomem PRK.

Efekty uczenia się dla zajęć i grup zajęć powielają błąd dotyczący braku odniesień do zastosowań praktycznych wiedzy. W wielu przypadkach w efektach uczenia się odnoszących się do wiedzy nie występuje powiązanie jej z zastosowaniami praktycznymi typowymi dla kontekstów zawodowych. Problem ten dotyczy zajęć z wszystkich grup. Widać to w efektach z kategorii wiedza dla kursów z grupy zajęć ogólnych. Dla przykładu, karta zajęć *psychologia* zawiera wykaz następujących efektów uczenia się w zakresie wiedzy: „student posiada wiedzę na temat prawidłowości dotyczących podstawowych procesów psychicznych, warunkujących zachowanie człowieka: poznawczych, emocjonalnych, motywacyjnych oraz osobowości; rozumie znaczenie tej wiedzy w praktyce zawodowej; student posiada wiedzę z zakresu wybranych mechanizmów i uwarunkowań funkcjonowania człowieka w relacjach interpersonalnych (np. komunikacji, rozwiązywania konfliktów, funkcjonowania w sytuacjach kryzysowych)”. Podobny problem dotyczy zajęć *technologia informacyjna*, w ramach którego studenci uczą się obsługi programów Word i Excel. Efekt przyporządkowany do kategorii wiedzy ma następującą formę: „student ma wiedzę dotyczącą implementowania obliczeń w arkuszu kalkulacyjnym uwzględniając wymagania ECDL”, a więc jest to efekt o charakterze poznawczym, bez jakiegokolwiek powiązania zdobywanej wiedzy z jej zastosowaniem praktycznym w kontekstach zawodowych. Brak odniesienia do praktycznego zastosowania wiedzy dotyczy także kursów praktycznej nauki języka angielskiego, np. *rozumienie tekstu*, którego efekt przedmiotowy określa, iż „student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktur gramatycznych i leksykalnych języka angielskiego”, jak również kursu *gramatyka praktyczna*, gdzie, zgodnie z jednym z efektów, „student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka ogólnego i języka biznesu oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych”. Co jest szczególnie istotne brak powiązania wiedzy z jej zastosowaniem praktycznym dotyczy także kursów specjalnościowych, np. zajęć *teoria tłumaczenia*, którego efekty zakładają, iż po ukończeniu kursu „student posiada wiedzę teoretyczną z zakresu problematyki tłumaczenia tekstów pisemnych i ustnych, czy zajęć warsztat tłumacza przysięgłego; Student zna zasady sporządzania i dokumentowania tłumaczeń poświadczonych”. Brak odniesień do zastosowania wiedzy w kontekstach profesjonalnych widać też w efektach uczenia się określonych dla zajęć z grupy zajęć specjalności *język angielski w biznesie*. Dla przykładu efekt z kategorii wiedza dla zajęć *słownictwo biznesowe* to: „student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu oraz interpretuje złożone teksty o tematyce biznesowej”. Efekt obejmujący wiedzę zdefiniowany dla kursu *techniki tłumaczeniowe* określa, iż „student posiada wiedzę o technikach tłumaczenia oraz właściwego doboru rejestru w tłumaczeniu. Ma uporządkowaną wiedzę o metodyce, normach, procedurach i dobrych praktykach w pracy tłumacza. Dysponuje podstawową

wiedzę z zakresu teorii translacji i struktur leksykalnych w kontekście tłumaczeń biznesowych”, nie odnosząc się do praktycznej aplikacji tej wiedzy.

Wśród efektów przedmiotowych występują efekty o niespecyficznym charakterze. Poważnym błędem jest brak sprecyzowania języka, do którego efekty się odnoszą. Efekty nie precyzują również działalności zawodowej, w której miałyby mieć zastosowanie. Dla przykładu, efekty kursu *język mówiony* zakładają, iż „student ma wiedzę w zakresie struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych”, a efekty kursu *gramatyka praktyczna*, iż „student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka ogólnego i języka biznesu oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych; student potrafi stosować w komunikacji wiedzę z zakresu struktur gramatycznych”. Podobnie kurs *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej* zakłada realizację efektu, zgodnie z którym „student potrafi wykorzystać teoretyczną wiedzę językoznawczą w realizowaniu zadań związanych z wykonywanym zawodem”. Powyższe błędy charakteryzują również efekty z zakresu grupy zajęć specjalnościowych. Na przykład, efekt przedmiotowy dla kursu *tłumaczenie konsekutywne* zakłada, iż „student potrafi tłumaczyć różnorodne typy tekstów za pomocą technik i procedur wchodzących w skład tłumaczenia konsekutywnego, co pozwala mu/jej na tłumaczenie tekstów o różnym poziomie trudności, rejestrze i kontekście.”. Niedookreślenie efektów można także odnotować w przypadku kursu *warsztat tłumacza przysięgłego*, który zakłada, iż „student potrafi logicznie formułować zdania i tłumaczyć je w drugim języku obcym lub w języku docelowym”. Określenia „drugi język obcy” oraz „język docelowy” są niejasne, co uniemożliwia weryfikację powyższego efektu. Niejasne jest również, dlaczego student ma w ramach kursu wykształcać umiejętność logicznego formułowania zdań w języku źródłowym, a w kolejnym kroku ich tłumaczenia.

Efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć nie zawsze prawidłowo uszczegóławiają efekty kierunkowe. Dla przykładu, efekty kursu *rozumienie tekstu* nie zawierają efektów specyficznych dla rozwijanych w ramach tego kursu umiejętności czy kompetencji. Efekty zakładają jedynie, iż student „ma umiejętności językowe umożliwiające przetwarzanie informacji, ich syntezę oraz analizę; student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktur gramatycznych i leksykalnych języka angielskiego; student ma umiejętności językowe umożliwiające mu samodzielne zdobywanie wiedzy”. Są to efekty nieadekwatne do zajęć z zakresu rozumienia i interpretacji tekstów pisanych. Ponadto, efekty te mają charakter ogólny, co nie umożliwia ich weryfikacji.

Istotnym uchybieniem w przypadku efektów przedmiotowych jest brak określenia specyficznych kompetencji społecznych osiągniętych w ramach zajęć. Dotyczy to np. kursów z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, m.in. *rozumienie ze słuchu*, *język mówiony*, *gramatyka praktyczna*, *rozumienie tekstu*, dla których nie określono żadnych efektów z kategorii kompetencji społecznych.

W odniesieniu do kursów wielosemestralnych z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego poważnym błędem dotyczącym efektów przedmiotowych jest powtarzalność efektów uczenia się bez wskazania stopnia progresji. Można to odnotować w sylabusach wszystkich kursów z tej grupy zajęć. Ponadto wiele kursów praktycznej nauki języka angielskiego powiela ten sam efekt, tj. „student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktur gramatycznych i leksykalnych języka angielskiego”, nie definiując dodatkowo umiejętności typowych dla poszczególnych sprawności językowych.

Efekty uczenia się sformułowane w obrębie wybranych zajęć dla specjalności *translatoryka stosowana* są, w większości, zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy tłumaczy. Natomiast w odniesieniu do grupy zajęć ogólnych i kierunkowych, ze względu na ich niespecyficzność i brak wskazania działalności zawodowej, do której efekty mają zastosowanie, nie można określić zgodności efektów uczenia się ze stanem praktyki w obszarach zawodowego rynku pracy. Podobny zarzut należy sformułować w odniesieniu do grupy zajęć specjalności *język angielski w biznesie*, ze względu na nieprawidłowo sformułowaną koncepcję kształcenia, która nie określa konkretnej ścieżki zawodowej dla absolwentów tej specjalności. Nie można więc zdiagnozować miarodajnie zgodności efektów uczenia się dla wymienionej specjalności ze stanem praktyki w obszarach właściwej działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy. Rekomenduje się dookreślenie zawodów, do wykonywania których przygotowuje wskazana specjalność oraz skorelowanie efektów uczenia się w tym obszarze ze stanem praktyki w tych zawodach.

Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym, lecz, jak odnotowano wyżej, poziom biegłości absolwentów w języku docelowym nie został określony. Również na poziomie efektów dla zajęć i ich grup brakuje odniesień do poziomu biegłości według ESOKJ.

Odrębny problem dotyczy wad formalnych w formułowaniu wielu efektów i stosowania form określających działania studentów, a nie ich wynik, zatem odbiegających od sformułowań powszechnie używanych dla określenia efektów odnoszących się do wiedzy absolwenta. Błąd ten dotyczy np. efektów przypisanych zajęciom *korespondencja biznesowa*: „student rozpoznaje typy korespondencji biznesowej i stosuje odpowiednie techniki stylistyczne oraz struktury leksykalno-gramatyczne w tworzeniu własnych tekstów pisanych” czy *język angielski w negocjacjach*, którego efekty to m.in. „student rozpoznaje style i techniki negocjacji i zna odpowiednie struktury leksykalne i gramatyczne wykorzystywane w procesie negocjacji; student aktywnie pracuje w grupie, przyjmując w niej różne role oraz efektywnie przekonuje innych uczestników komunikacji do celowości realizowanego przez siebie lub innych zadania.”.

Część efektów pomieszczonych w sylabusach dotyczy jednocześnie różnych kategorii, na przykład wiedzy i/lub umiejętności i kompetencji, co ma miejsce na przykład w przypadku kursu *psychologia, pragmatyka języka angielskiego, tłumaczenie pisemne* czy *język angielski w negocjacjach*. Błędne jest również przypisywanie efektów w zakresie kompetencji społecznych do zajęć prowadzonych w formie wykładu (np. kurs *psychologia, wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej, wykład monograficzny*). Także przypisywanie efektów w zakresie umiejętności do zajęć prowadzonych w formie wykładu jest niepoprawne i nie gwarantuje możliwości osiągnięcia danego efektu. W większości przypadków, te efekty uczenia się są nieosiągalne.

Nieprawidłowości w określaniu kierunkowych efektów uczenia się dla kształcenia filologicznego o profilu praktycznym wskazane powyżej zasadniczo podważają możliwość ich rzetelnej weryfikacji. Jak wskazano powyżej, zdecydowana większość kierunkowych i modułowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych nie została sformułowana poprawnie i ma formę niejasną lub błędną. Należy stwierdzić, że w zdecydowanej większości, efekty uczenia się nie uwzględniają umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, specyficznych dla kierunku filologia angielska, istotnych dla działalności zawodowej tłumacza i specjalisty od języka angielskiego w biznesie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia, deklarowana w postaci nazwy kierunku, jego przyporządkowania oraz charakterystyki absolwenta, zakłada praktyczny charakter kształcenia i jest ukierunkowana na umiejętności komunikacyjne w języku angielskim, w połączeniu z wiedzą z zakresu kultury i literatury angielskiej. Koncepcja sformułowana jest w sposób zbyt ogólny, podkreślający sprawności komunikacyjne w języku angielskim, lecz niewskazujący na inne kompetencje filologiczne, istotne w przygotowaniu do funkcjonowania na rynku pracy. Uczelnia nie uwzględniła wprost w koncepcji i celach kształcenia postępu w obszarach działalności zawodowej filologów-anglistów.

Na ocenianym kierunku występują istotne rozbieżności pomiędzy założoną koncepcją kształcenia a realizowanymi efektami uczenia się. Przedstawiona koncepcja kształcenia oraz efekty uczenia się podważają zasadność powiązania profilu kształcenia z dyscypliną językoznawstwo oraz nie są spójne z kształceniem o profilu praktycznym. Praktyczność na poziomie koncepcji kształcenia nie przekłada się na rzeczywiście praktyczny charakter studiów. Innym słowy, założenia o praktycznym charakterze kształcenia nie znajdują odzwierciedlenia w efektach uczenia się. Generyczny charakter koncepcji kształcenia, przedstawiony powyżej, skutkuje generycznym i niespecyficznym charakterem efektów uczenia się dla kierunku. Ponadto, choć kierunkowe efekty uczenia się mieszczą się w dyscyplinie językoznawstwo, nie odzwierciedlają jej wiodącego charakteru. W efektach brakuje również właściwych odniesień do drugiej dyscypliny kluczowej dla kierunku filologia, czyli literaturoznawstwa. Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Wykaz kierunkowych efektów uczenia się nie uwzględnia relewantnych charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6. dla studiów I stopnia. W wielu obszarach efekty nie zostały właściwie przypisane do poziomu oraz kategorii charakterystyki określonej według Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przeważającej większości, efekty odnoszą się do podstawowej, a nie zaawansowanej wiedzy tworzącej fundament wykształcenia filologicznego. W wykazie efektów pominięto również niektóre kategorie opisowe istotne w kształceniu filologów-anglistów.

Nie wszystkie przedstawione efekty mogą zostać ocenione jako specyficzne dla kierunku filologia angielska lub zgodne z aktualnym stanem wiedzy i praktyki w obszarach działalności zawodowej. Choć efekty wykazują ogólne zorientowanie na działalność zawodową, pomijają odniesienia do praktycznych zastosowań w obszarze wiedzy. Podobnie, choć efekty uwzględniają umiejętności praktyczne, wachlarz umiejętności jest stosunkowo wąski, a kompetencje społeczne przedstawione w wykazie nie są specyficzne dla kierunku filologia angielska. Chociaż koncepcja kształcenia jest ukierunkowana w szczególności na umiejętność komunikowania się w języku obcym, efekt odnoszący się do poziomu biegłości osiąganego w języku angielskim został sformułowany wadliwie, gdyż nie wskazuje jednoznacznie i precyzyjnie poziomu biegłości osiąganego przez absolwenta. Niektóre efekty są skomponowane w sposób niezrozumiały, a w innych przypadkach również wadliwy, gdyż stanowią połączenie paru odrębnych efektów, co w praktyce sprawia, że weryfikacja danego efektu staje się niemożliwa.

Efekty uczenia się dla określonych zajęć powielają błędy efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku. Efekty te nie wykazują pełnej zgodności z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK i nie zawierają adekwatnych odniesień do językoznawstwa i literaturoznawstwa. Efekty modułowe również w przeważającej większości pomijają aplikację wiedzy w kontekstach zawodowych, uwypuklając jej ogólnoakademicki profil, zatem nie są spójne z praktycznym profilem studiów. Także w odniesieniu do umiejętności, a przede wszystkim kompetencji społecznych, efekty nie wskazują na ich powiązanie z obszarami działalności zawodowej. W dodatku, w wybranych sylabusach efekty zostały sformułowane niepoprawnie z formalnego punktu widzenia.

Nieprawidłowości w określaniu kierunkowych efektów uczenia się dla kształcenia filologicznego o profilu praktycznym, a także ogólnikowość i niespecyficzność efektów kierunkowych, jak również usterki formalne w definiowaniu efektów modułowych, uniemożliwiają w praktyce ich trafną i rzetelną weryfikację. Nie spełniają też one roli informacyjnej, stanowią przeszkodę dla kandydatów, studentów oraz innych interesariuszy, którzy chcieliby poznać zakres wiedzy i wachlarz umiejętności oraz kompetencji absolwenta kierunku filologia angielska.

Choć program studiów powstał w wyniku analizy potrzeb zawodowego rynku pracy, współpraca w ramach opracowywania koncepcji kształcenia z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi miała charakter bardzo ograniczony. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni uczestniczą w konsultowaniu propozycji modyfikacji i aktualizacji programu, ale nie byli zaproszeni do współtworzenia czy ewaluacji koncepcji kształcenia i wynikającego z niej programu studiów.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. braku transparentnej i specyficznej koncepcji kształcenia, opartej o szczegółowe cele edukacyjne, wypracowanej wspólnie z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
2. sformułowania efektów uczenia się w sposób częściowo niezgodny z charakterystykami drugiego stopnia na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji;
3. braku uwzględnienia w katalogu kierunkowych efektów uczenia się umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych powiązanych z obszarami działalności zawodowej;
4. niedostatecznego uwzględnienia odniesień do dyscyplin kluczowych dla kierunku, czyli językoznawstwa i literaturoznawstwa, a w szczególności językoznawstwa, jako dyscypliny wiodącej;
5. nieuwzględnienia praktycznego zastosowania wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej w działalności zawodowej związanej z kierunkiem;
6. uwzględnienia w wykazie efektów kierunkowych efektów osiągalnych w ramach wybranej specjalności;
7. ogólnoakademickiego charakteru efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niekompatybilnego z praktycznym profilem studiów;
8. nieuwzględnienia w efektach uczenia się dla zajęć i ich grup praktycznego charakteru kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
9. niezdefiniowania poziomu biegłości językowej absolwentów w zakresie języka kierunkowego według ESOKJ;
10. niejasnego i nieprecyzyjnego sformułowania kierunkowych efektów uczenia się;
11. powtarzalności efektów uczenia się w zakresie parosemtralnych zajęć, skutkujące wielokrotnym osiągnięciem przez studentów tych samych efektów uczenia się;

12. wieloskładnikowości efektów zdefiniowanych dla kierunku, co nie umożliwia ich weryfikacji;
13. błędów formalnych w zakresie formuł używanych w definiowaniu efektów kierunkowych i przedmiotowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zdefiniowanie transparentnej i specyficznej koncepcji i celów kształcenia typowych dla kierunku filologia angielska;
2. stworzenie katalogu efektów uczenia się spójnych z poziomem 6. PRK i uwzględniających pełny zakres charakterystyk drugiego stopnia na tym poziomie;
3. zdefiniowanie efektów uczenia się tak, by odzwierciedlały w sposób trafny i realistyczny specyfikę profilu praktycznego w ramach kierunku filologia angielska, uwypuklając praktyczny charakter kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
4. zdefiniowanie kierunkowych efektów uczenia się w sposób właściwie odzwierciedlający rolę dyscyplin kluczowych dla kształcenia na kierunku, ze szczególnym naciskiem na językoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą;
5. uwzględnienie w efektach kierunkowych aspektów dotyczących znajomości zastosowań praktycznych wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej w działalności zawodowej związanej z kierunkiem, zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia dla poziomu 6. PRK;
6. usunięcie efektów odnoszących się do konkretnych specjalności z wykazu efektów sformułowanych dla kierunku;
7. uwzględnienie w katalogu kierunkowych efektów uczenia się wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych powiązanych z obszarami działalności zawodowej, na które zorientowane jest kształcenie;
8. przeformułowanie efektów uczenia się zawartych w sylabusach uwypuklając praktyczny charakter kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie poszczególnych zajęć i ich grup;
9. przeformułowanie efektu FIL K_U02, by w sposób jednoznaczny wskazywał poziom biegłości w języku angielskim według ESOKJ osiągnięty przez wszystkich absolwentów kierunku;
10. sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się w sposób jasny i precyzyjny, umożliwiający ich rzetelną weryfikację;
11. formułowanie efektów dla zajęć wielosemestralnych w sposób specyficzny i odrębny dla każdego semestru;
12. wyeliminowanie wieloskładnikowości efektów zdefiniowanych dla kierunku, by mogły one stanowić podstawę dla rzetelnego i przejrzystego systemu weryfikacji efektów uczenia się;
13. usunięcie błędów formalnych w zakresie formuł używanych w definiowaniu efektów kierunkowych i przedmiotowych, aby miały one postać efektów osiągniętych przez studentów i określały one jasno wynik uczenia się, a nie podjęte w toku nauki działania czy wykonane zadania;

14. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na kierunku filologia angielska treści programowe są realizowane w ramach pięciu grup zajęć: Grupa A – Zajęcia ogólne (*wychowanie fizyczne; język obcy; technologia informacyjna; psychologia; postawy przedsiębiorczości*), Grupa B – Zajęcia kierunkowe (*Praktyczna nauka języka angielskiego: gramatyka praktyczna; rozumienie tekstu; pisanie twórcze; język mówiony; rozumienie ze słuchu; fonetyka; wprowadzenie do literatury i kultury krajów angielskiego obszaru językowego; wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej; pragmatyka języka angielskiego*), Grupa C (*repetitorium; wykład monograficzny*); Grupa D – *praktyka zawodowa*, Grupa E – Zajęcia specjalności *translatoryka stosowana (tłumaczenie pisemne; tłumaczenie konsekutywne; tłumaczenie symultaniczne; teoria tłumaczenia; warsztat tłumacza przysięgłego; projekty tłumaczeniowe)*; Grupa F – Zajęcia specjalności *język angielski w biznesie (słownictwo biznesowe; język angielski w negocjacjach; techniki tłumaczeniowe; prezentacje biznesowe)*. Grupy zajęć D, E i F stanowią grupy treści specjalnościowych.

Treści kształcenia dla kierunku filologia angielska odzwierciedlają wskazaną wyżej wadliwie skonstruowaną koncepcję kształcenia oraz przypisane jej efekty uczenia się. Są one zgodne z generycznymi efektami uczenia się określonymi dla kierunku. Treści te w większości zostały zdefiniowane w kategoriach ogólnoakademickich i nie zostały powiązane z adekwatnymi efektami uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, spójnymi z obszarami działalności zawodowej absolwenta filologii angielskiej. Treści programowe nie w pełni uwzględniają specyficzne treści powiązane z rozwijaniem umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w kontekstach zawodowych, które są kluczowe dla profilu praktycznego.

Powyższa klasyfikacja zajęć, a także wnikliwy przegląd treści programowych, potwierdzają, iż treści programowe odzwierciedlają koncentrację na kształceniu językowym w zakresie języka angielskiego oraz kształceniu specjalistycznym w zakresie działalności tłumaczeniowej i szeroko pojętej działalności wykorzystującej język angielski w sferze biznesowej. Treści programowe nie uwzględniają zastosowań wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, czyli dyscypliny wiodącej językoznawstwo i dyscypliny literaturoznawstwo.

Treści programowe w żaden sposób nie odzwierciedlają wiodącego charakteru dyscypliny językoznawstwo. W koncepcji kształcenia na kierunku filologia angielska, podstawę kształcenia filologicznego, kierunkowego i praktycznego stanowią treści z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, błędnie zaklasyfikowane jako treści realizujące kształcenie w ramach dyscypliny językoznawstwo. Tę koncepcję kształcenia potwierdzono na spotkaniu z autorami Raportu samooceny, na którym wyraźnie wskazano, iż kursami stanowiącymi podstawę kształcenia w zakresie dyscypliny językoznawstwo, oprócz zajęć językoznawczych (*wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej; pragmatyka języka angielskiego*), stanowią właśnie kursy z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego.

Należy więc wyraźnie podkreślić, iż w przedstawionym programie kształcenia językoznawstwo tworzy jedynie kontekst dla kształcenia językowego. Treści kierunkowe, związane z dyscypliną językoznawstwo, stanowią podstawę tylko dwóch wspomnianych wyżej kursów realizowanych w całym programie kształcenia, tj. *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej* (semestry 3 i 4, łącznie 30 godzin wykładu) oraz *pragmatyka języka angielskiego* (semestr 5, 15 godzin wykładu).

Treści kształcenia nie w pełni uwzględniają praktyczne zastosowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych kluczowych dla profilu praktycznego i stanowiących jego element konstytutywny. Treści programowe tym samym wskazują na niski poziom aplikacyjności wiedzy i umiejętności. Choć w programie występują treści o charakterze kompleksowym i specyficznym dla kierunku, dominują jednak treści o charakterze encyklopedycznym. Ponadto w przedstawianiu treści w kartach zajęć można odnotować błędy i nieścisłości.

Wybrane treści programowe mają charakter encyklopedyczny, nie uwzględniają zastosowania wiedzy w praktyce zawodowej. Treści nie gwarantują, iż studenci znają i rozumieją w zaawansowanym stopniu zastosowanie praktyczne zdobywanej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem filologia angielska. Zawarte w części sylabusów treści są zasadniczo zbiorem zagadnień tematycznych realizowanych chronologicznie w toku kolejnych zajęć. Ma to miejsce w odniesieniu do zajęć w różnych grupach. Jest to widoczne w treściach z grupy zajęć ogólnych, np. w karcie zajęć *psychologia*, którego treści mają charakter spisu teoretycznych zagadnień omawianych podczas wykładu („wprowadzenie do psychologii, procesy poznawcze jako mechanizmy zachowania się, procesy emocjonalne i motywacyjne jako mechanizmy zachowania się, co wyjaśnia pojęcie osobowości, człowiek w relacjach z innymi”). Choć treści zajęciowe zawierają wzmianki o pracy zawodowej (np. treści wspomnianego wyżej kursu *psychologia* obejmują kwestie określone jako „znaczenie wiedzy psychologicznej w pracy zawodowej” czy „o potrzebie kreatywności w pracy zawodowej”), są to odniesienia o czysto teoretycznym charakterze. Podobnie encyklopedyczny charakter można odnotować w przypadku treści zajęć *podstawy przedsiębiorczości* (lista treści programowych sprowadza się tu do takich zagadnień: wprowadzenie do ekonomii; konkurencja rynkowa; podstawowe zagadnienia związane z przedsiębiorstwem i przedsiębiorczością; formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstw; procedury związane z funkcjonowaniem firmy; sukces w biznesie i projektowanie marki; biznesplan; podejmowanie decyzji (SMART, drzewo decyzyjne)). Choć treści odnoszą się bezpośrednio do działalności zawodowej, nie precyzują jednoznacznie, czy i w jaki sposób, studenci nabywają umiejętności zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce.

Co równie, o ile nie bardziej istotne, ogólnoakademicki, encyklopedyczny charakter treści, brak ukierunkowania na rozwijanie wiedzy potrzebnej w działalności zawodowej można także zauważyć w kursach kierunkowych, zarówno w zajęciach z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego, jak również w kursach z zakresu językoznawstwa lub literatury i kultury.

W odniesieniu do treści realizowanych w ramach praktycznej nauki języka angielskiego kwestia braku powiązań treści z działalnością zawodową w ich profilu jest szczególnie istotna, tym bardziej, że grupa zajęć PNJA została zaliczona do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Wykaz treści wskazujący na ich ogólnoakademicki profil można odnotować na przykład w przypadku kursu *gramatyka praktyczna*, obejmującego listę następujących zagadnień: czasy w języku angielskim; zdania warunkowe, zdania czasowe, strona bierna, czasowniki frazowe, czasowniki modalne, mowa zależna,

przymiotniki, przysłówki, rzeczowniki złożone, homonimy i homofony, rodzajniki, formy emfazy, inwersja, fronting, cleft sentences, konstrukcje czasownikowe z bezokolicznikiem, konstrukcje czasownikowe z formą gerundialną, zaimki względne, słowotwórstwo, parafrazy. Treści realizowane w ramach kursu *pisanie twórcze* obejmują kształtowanie umiejętności przygotowania tekstów takich jak: opis przedmiotu/osoby/miejsca, opowiadanie, esej argumentacyjny, esej wyrażający opinię, esej ekspozycyjny, list do redakcji, recenzja, teksty akademickie. Z nielicznymi wyjątkami obejmującymi umiejętność pisania listów formalnych (np. listu z zażaleniem, udzielaniem informacji, listu motywacyjnego), które można odnieść do szeroko pojętej działalności zawodowej, kurs nie pozwala studentom na wykształcenie umiejętności pisania tekstów użytkowych koniecznych do pracy zawodowej. Analogicznie, treści kursu *język mówiony* zawierają listę tematów omawianych na zajęciach, wśród których można odnotować takie tematy jak „praca i kariera, człowiek, środowisko przyrody i środowisko naturalne, problemy społeczne, przepisy kulinarne, podróże i turystyka”. Podobne treści, obejmujące „pieniądze, zdrowie, wakacje, transport publiczny, sport i czas wolny”, stanowią komponent kursu *rozumienie ze słuchu*. Porównywalny wachlarz treści obejmuje kurs *rozumienie tekstu*, poświęcony tematyce takiej jak „podróże i turystyka, folklor, dziedzictwo kulturowe, sport, styl życia, nauka i technika, świat kultury i sztuki, problemy społeczne, zagrożenia dla świata”. Nie można zaklasyfikować tematów jak „praca i kariera” czy „pieniądze”, wymienione w treściach powyższych kursów, jako kompleksowe i specyficzne dla kształcenia praktycznego na studiach wyższych. Można zauważyć, iż są to treści typowe dla kształcenia językowego w szkołach lub szkołach językowych, nieadekwatne dla kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia. Można więc podsumować, iż treści programowe z bloku praktycznej nauki języka angielskiego są ukierunkowane na rozwijanie ogólnych sprawności językowych, ale nie są specyficzne dla profilu praktycznego, gdyż nie są w żaden sposób powiązane z przyszłą działalnością zawodową absolwentów i skupiają się na kompetencjach ogólnoakademickich. Brak aplikacyjnego charakteru treści potwierdzono również podczas hospitacji zajęć.

Co więcej, treści programowe w zakresie kompetencji językowych dotyczących poszczególnych podsystemów języka i sprawności językowych, oprócz ich niespecyficzności, mają charakter niepełny, nie uwzględniają wykształcania szerokiego spektrum umiejętności kształtujących kompetencje językowe w zakresie języka obcego. Można zauważyć, co odnotowano już wcześniej, iż większość kursów z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego ogranicza się do realizacji efektu z zakresu wiedzy FIL_K_W04: „Student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu struktur gramatycznych i leksykalnych języka angielskiego”.

W kontekście kształcenia językowego należy również podkreślić, iż dla każdego kursu wchodzącego w skład praktycznej nauki języka angielskiego przewidziano jeden sylabus dla całego procesu kształcenia. Treści zajęciowe dla większości kursów nie odzwierciedlają progresji trudności i nie wskazują na systematyczny rozwój umiejętności językowych.

Encyklopedyczny charakter treści oraz brak wskazania na ich aplikacyjność wyraźnie ilustruje także lista treści programowych, zamieszczona w karcie zajęć *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej*, która, oprócz funkcji języka, obejmuje pojęcia z zakresu morfologii, składni, semantyki czy pragmatyki i socjolingwistyki. Kurs omawia również treści związane z akwizycją języka obcego, co jest mało związane z praktycznym profilem kształcenia oraz oferowanymi specjalnościami, wśród których nie ma specjalności związanej z nauczaniem języka angielskiego. Inny przykład z zakresu zajęć kierunkowych obejmujących treści encyklopedyczne to zajęcia *wprowadzenie do literatury i kultury*

krajów angielskiego obszaru językowego, niedostosowane do praktycznego profilu kształcenia (w karcie zajęć wymieniono m.in. romantyzm, epokę wiktoriańską, zagadnienia kulturowe współczesnej Wielkiej Brytanii, okres prekolumbijski w Ameryce, wojnę secesyjną). Wśród zajęć typowo ogólnoakademickich w zakresie treści programowych należy również wyszczególnić *wykład monograficzny* z dość obszernym wykazem treści (obejmującym m.in. takie tematy, jak: filozofia egzystencjalna, humanizm teologiczny, impresjonizm i postimpresjonizm), w żaden sposób nieprzystających do praktycznego profilu kształcenia. Podobnie, zajęcia *repetytorium* obejmują treści typowo ogólnoakademickie, bez żadnego zastosowania praktycznego. W karcie zajęć widnieją m.in. następujące treści: „Fleksja i morfologia derywacyjna języka angielskiego. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości. Przegląd najważniejszych typów zdań w języku angielskim. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości. Przegląd teorii tłumaczeniowych. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości. Przegląd teorii tłumaczeniowych. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości.”.

Przedstawiona powyżej ocena wskazuje, że w obrębie zajęć z większości grup zajęć (grupa A, B, C) zawartych w programie studiów, treści programowe nie uwzględniają aplikacyjnego charakteru wiedzy i jej zastosowania w kontekstach zawodowych, czego wymaga praktyczny profil kształcenia.

Treści programowe w grupie zajęć specjalnościowych dla specjalności *translatoryka stosowana* są specyficzne i generalnie zapewniają, przynajmniej w założeniu, osiągnięcie przez studentów przedmiotowych efektów uczenia się. Treści zamieszczone w sylabusach zajęć tej specjalności w większości wskazują na praktyczne zastosowanie wiedzy, uwzględniają normy i zasady właściwe dla działalności zawodowej tłumacza, do którego nie odnosi się koncepcja kształcenia. Należy jednak zwrócić uwagę na kwestie problematyczne. W przypadku zajęć specjalnościowych z zakresu *translatoryki stosowanej* zastrzeżenia budzi całkowite pominięcie efektów dotyczących kompetencji społecznych (np. w ramach treści kursów *tłumaczenie tekstów pisanych*; *tłumaczenie konsekwentne*; *tłumaczenie symultaniczne*). Zespół oceniający rekomenduje precyzyjne wyszczególnienie zakresu kompetencji społecznych wykształczanych w ramach ww. zajęć.

Poważniejsze zastrzeżenia należy sformułować wobec treści programowych specjalności *język angielski w biznesie*. Jak wspomniano wyżej, cele kształcenia oraz sylwetka jej absolwenta pozostają na wysokim stopniu niedookreśloności, zatem trudno jednoznacznie stwierdzić, czy treści programowe uwzględniają normy, zasady, aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej, zawodowego rynku pracy. Wybrane treści realizowane w ramach ww. specjalności nie w pełni służą rzeczywistemu kształtowaniu umiejętności praktycznych typowych dla nawet szeroko pojętej i różnorodnej działalności zawodowej. Dla przykładu, treści kursu *słownictwo biznesowe* mają charakter przeglądu różnorodnych obszarów słownictwa z zakresu biznesu, a przyswajanie słownictwa odbywa się w oparciu o ćwiczenia leksykalne i pracę z tekstami źródłowymi, co nie wskazuje, aby nabywanie umiejętności miało miejsce w warunkach typowych dla działalności profesjonalnej.

Jak wykazano wyżej, treści programowe większości zajęć mają formę spisu teoretycznych zagadnień omawianych podczas zajęć, bez wskazania na aplikacyjny charakter tej wiedzy, bez adekwatnego połączenia ich z umiejętnościami czy kompetencjami społecznymi. Zamieszczone w ww. kartach wykazy nauczanych treści można uznać za typowe (choć niewystarczające, gdyż ograniczone wyłącznie do poziomu wiedzy) dla zajęć ogólnoakademickich.

Podsumowując, treści programowe kursów kierunkowych w przeważającej większości nie uwzględniają wiedzy w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa i nie pozostają w zgodności z koncepcją i profilem kształcenia. Ponadto treści te w większości nie są kompleksowe, gdyż koncentrują się na encyklopedycznym wymiarze wiedzy i stanowią katalog treści, które student ma opanować.

Treści programowe zawarte w przedłożonych kartach zajęć nie zapewniają uzyskania wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Zgodnie z efektem uczenia się FIL K_U05 absolwent „ma umiejętności językowe w zakresie drugiego języka obcego zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Treści programowe zajęć *język obcy* natomiast obejmują nabywanie podstawowych sprawności w zakresie tego języka i zawierają wykaz podstawowych struktur gramatycznych i słownictwa dotyczącego głównie życia codziennego. Również cele zajęć zawierają odniesienie do podstawowej znajomości języka („Rozwijanie u studentów umiejętności posługiwania się językiem hiszpańskim w stopniu podstawowym”). Należy również podkreślić, iż kurs nie spełnia efektu przedmiotowego EU1 („Student zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”), jako że treści wyszczególnione w karcie zajęć nie zawierają komponentów kulturowych. Analiza kart zajęć wskazuje również, że komponent efektu FIL K_W02, dotyczący historii języka (absolwent „zna i rozumie terminologię z zakresu historii, budowy i funkcjonowania języka. Zna podstawową terminologię w zakresie literaturoznawstwa. Zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”), choć wyszczególniony w karcie zajęć *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej*, w rzeczywistości nie jest uwzględniony w treściach realizowanych w ramach zajęć. Również efekt FIL K_W06, zgodnie z którym absolwent „ma uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu”, nie jest osiągalny przez studentów, którzy wybrali specjalność *translatoryka stosowana*. Program studiów specjalności *translatoryka stosowana* nie obejmuje kursu, który umożliwiłby realizację powyższego efektu uczenia się. Program nie przewiduje także treści, które mogłyby gwarantować osiągnięcie efektu FIL K_U06: „Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych, także o charakterze interdyscyplinarnym, wykorzystując zdobytą wiedzę w zakresie wykonywanego zawodu”, zakładającego uczestnictwo studentów w pracach zespołowych o interdyscyplinarnym charakterze.

Należy również odnotować, iż treści programowe w wybranych przypadkach nie zapewniają osiągnięcia wszystkich przedmiotowych efektów uczenia się określonych w kartach tych zajęć. Dla przykładu, w sylabusie zajęć *psychologia* w obszarze kompetencji społecznych zamieszczono efekt: „student potrafi działać w nowych warunkach i sytuacjach, np. odmienności kulturowych”, ale żadna z wymienionych treści programowych nie umożliwia jego osiągnięcia. Podobnie, kurs *podstawy przedsiębiorczości* zakłada realizację efektu FIL K_U03 („Student potrafi posługiwać się narzędziami informatycznymi w pracy oraz wykorzystywać je w procesach komunikacji w kontekście ekonomicznym”). Sposób realizacji tego efektu nie jest jednak odzwierciedlony w karcie zajęć. Inny przykład tego typu pochodzi z karty zajęć *język obcy*, gdzie wymienia się efekt „student zna podstawowe pojęcia związane z kulturą studiowanego języka”, jednak żadna z zawartych tu treści programowych nie jest realnie powiązana z jego osiągnięciem, jako że treści wyszczególnione w karcie zajęć nie zawierają komponentów kulturowych. Kurs *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej* natomiast zakłada, iż student „potrafi wykorzystać teoretyczną wiedzę językoznawczą w realizowaniu zadań związanych z wykonywanym zawodem.”. Efekt ten jest

nieosiągalny, gdyż treści zajęć w żaden sposób nie wskazują na kształcenie powyższej umiejętności. Podobny problem dotyczy kursu *gramatyka praktyczna*, który zakłada wyposażenie studentów w „uporządkowaną wiedzę w zakresie struktur gramatycznych studiowanego języka ogólnego i języka biznesu oraz struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych”. Treści kształcenia nie zawierają komponentów, które pomogłyby w realizacji powyższych efektów, tj. struktur w zakresie języka biznesu, struktur niezbędnych do pełnienia ról zawodowych. Podobny problem dotyczy efektu: „student potrafi stosować w komunikacji wiedzę z zakresu struktur gramatycznych”, przypisanego tym zajęciom, gdyż sylabus nie wskazuje na sposób, w jaki ta umiejętność mogłaby być osiągnięta. Efekty przedmiotowe dla kursu *pisanie twórcze* natomiast zakładają, iż student „sprawnie wykorzystuje narzędzia multimedialne i informatyczne do gromadzenia informacji z danego obszaru oraz sporządzania tekstów pisemnych o charakterze oficjalnym”. Treści zajęć zawarte w sylabusie w żaden sposób nie precyzują sposobu wykształcania powyższej umiejętności. Z kolei sylabus kursu *język mówiony* nie zawiera treści, które pozwalałyby na osiągnięcie efektu, zgodnie z którym student „ma wiedzę w zakresie struktur leksykalnych niezbędnych do pełnienia ról zawodowych.”. Oprócz tematu zajęć pt. „Negocjacje”, żadne z przedstawionych w sylabusie treści nie odnoszą się do sfery biznesowej czy tłumaczeniowej. Podobnie, efekt przedmiotowy kursu *tłumaczenie pisemne* zakłada, iż „student zna teorie translacji oraz różnorodne kanały i techniki komunikacyjne za pomocą których potrafi dokonać przekładu różnych tekstów”. Treści z zakresu teorii translacji oraz kanałów/technik komunikacyjnych nie są wyszczególnione w treściach programowych kursu. Nie jest zatem jasne, jak ten efekt jest osiąganym. Podobny problem dotyczy kursu *warsztat tłumacza przysięgłego*, którego efekt uczenia się zakłada, iż „student potrafi logicznie formułować zdania i tłumaczyć je w drugim języku obcym lub w języku docelowym”. Abstrahując od niejasnego i wadliwego sformułowania tego efektu, co odnotowano wyżej, karta zajęć w żaden sposób nie precyzuje, iż w ramach kursu dokonuje się tłumaczeń także na drugi język obcy.

Należy także odnotować fakt, iż treści programowe w wybranych zajęciach zostały opisane w sposób błędny, niejasny lub nieprecyzyjny. Np. dla zajęć *tłumaczenie pisemne* wybrane treści sformułowano następująco: „Leksykalne w prostych tłumaczeniach. Zajęcia praktyczne; Składnia w prostych tłumaczeniach. Zajęcia praktyczne.”.

Występują również przypadki niespójności pomiędzy treściami programowymi a nazwą kursu. W przypadku kursu *pisanie twórcze* istnieje nieścisłość pomiędzy nazwą kursu a treściami realizowanymi w ramach zajęć. Pisanie twórcze (ang. creative writing) z założenia służy wykształcaniu i ćwiczeniu umiejętności pisania tekstów literackich, fikcji literackiej (opowiadań, poezji, powieści). Wyszczególnione w karcie zajęć treści obejmują natomiast w większości teksty o charakterze nieliterackim. Umiejętność przygotowania opowiadania stanowi tylko jedną z umiejętności ćwiczonych w ramach kursu. Rekomenduje się zatem zmianę nazwy kursu. Podobne wątpliwości budzi nazwa kursu *pragmatyka języka angielskiego*. Treści zajęciowe wskazują, iż jest to kurs z zakresu pragmatyki. Treści nie odnoszą się jedynie do języka angielskiego. W związku z powyższym rekomenduje się zmianę nazwy kursu.

W odniesieniu do kart zajęć należy zauważyć, iż cele kształcenia określone dla poszczególnych zajęć są często sformułowane w sposób niejasny i niezrozumiały. Dla przykładu, kurs *rozumienie tekstu* zakłada „wzbogacenie przez studentów zasobu słownictwa zawartego w analizowanych tekstach i ćwiczeniach, w tym czasowników frazowych.”. Podobnie, w ramach kursu *rozumienie ze słuchu*, celem jest „zapoznanie studentów z różnymi tekstami słuchanymi, które reprezentują różne dziedziny począwszy

od fragmentów tekstów literaturowych, skończywszy na tekstach z gazet, magazynów, przewodników turystycznych, Internetu, ulotek reklamowych itp.”. Większość wymienionych powyżej tekstów ma charakter pisany. Nie jest więc jasne, jak mogą być wykorzystywane w ramach zajęć.

Zastrzeżenia w odniesieniu do programu kształcenia budzą również wymagania wstępne wyszczególnione w wybranych kartach zajęć. Dla przykładu, wymagania wstępne dla kursu *rozumienie ze słuchu* obejmują „umiejętność wyszukiwania oraz korzystania z różnych źródeł informacji (anglojęzyczne strony internetowe tematyczne, dzienniki, tygodniki, periodyki)”, dla kursu *wprowadzenie do literatury i kultury krajów angielskiego obszaru językowego* wymogiem jest „podstawowa wiedza z zakresu literatury (epoki literackie, gatunki literackie, itp.) oraz historii powszechnej”, a dla zajęć *warsztat tłumacza przysięgłego*: „Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji. Umiejętności pracy samodzielnej i w grupie. Umiejętność formułowania wniosków oraz przekazywania informacji”. Sposób weryfikacji wymagań wstępnych nie został w żaden sposób określony i pozostaje niejasny. Ponadto wymagania wstępne są często niespójne z efektami uczenia się, a także z wymogami rekrutacji (np. kurs *rozumienie tekstu*: Znajomość języka angielskiego na poziomie B2/C1).

Czas trwania studiów został prawidłowo określony w przypadku studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych na obu specjalnościach). W ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych studenci mają uzyskać 156 pkt. ECTS, zatem warunek, by co najmniej połowa programu studiów była realizowana w tej postaci jest teoretycznie spełniony. Należy jednak zauważyć, iż w przypadku studiów niestacjonarnych liczba godzin tzw. zajęć kontaktowych jest mniejsza niż na studiach stacjonarnych, nie może więc im odpowiadać ta sama liczba punktów ECTS. Zespół oceniający rekomenduje modyfikację ww. wskaźnika w sposób odpowiadający rzeczywistemu udziałowi zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów w programie studiów niestacjonarnych.

Nakład pracy został oszacowany na łączną liczbę 180 pkt. ECTS. Ogólna liczba godzin tych zajęć przewidzianych dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia to 2070, zaś dla studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia to 1725 (łącznie z praktyką obejmującą 720 godzin na obu specjalnościach). Wartości te umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, z wskazanymi wyjątkami. Liczba godzin zajęć przeznaczona na realizację poszczególnych zajęć w większości przypadków pozwala na wprowadzenie wszystkich zaplanowanych treści programowych. Wyjątkiem są tu następujące przedmioty, w przypadku których oszacowanie nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się wzbudza zastrzeżenia. Na przykład, na realizację treści programowych kursu *techniki tłumaczeniowe* oferowanego w ramach specjalności *język angielski w biznesie*, obejmujących różnorodne techniki tłumaczenia (m.in. tłumaczenie pisemne (teksty naukowe, prawnicze, biznesowe), tłumaczenie ustne (konsekutywne, symultaniczne), przewidziano 4 punkty ECTS, 60 godzin zajęć w kontakcie bezpośrednim na studiach stacjonarnych i 45 godzin na studiach niestacjonarnych oraz odpowiednio 40 i 55 godzin realizowanych w ramach pracy własnej i konsultacji. Zrealizowanie przewidzianych treści programowych i osiągnięcie w tym czasie założonych efektów uczenia się nie jest możliwe. Podobne zastrzeżenia należy sformułować wobec kursu *repetitorium*, w przypadku którego nakład pracy oszacowano na 1 punkt ECTS, 15 godzin zajęć z udziałem prowadzącego oraz 10 godzin pracy własnej polegającej na przygotowaniu prezentacji i przygotowaniu się do zajęć. W ramach kursu, zgodnie z informacjami przedstawionymi na spotkaniu zespołu oceniającego z kadrą Kolegium Filologii, studenci powinni zrealizować projekt dyplomowy,

a także przygotować się do egzaminu dyplomowego. Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w przewidzianym czasie jest niemożliwe. Te same zastrzeżenia należy zgłosić wobec zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego. Obejmują one 615 godzin na studiach stacjonarnych oraz 465 godzin na studiach niestacjonarnych (75 pkt. ECTS) i są adresowane do studentów I i II roku studiów. Dla studentów III roku prowadzone są jedynie zajęcia z zakresu języka mówionego. Osiągnięcie wysokich kompetencji językowych w zakresie języka kierunkowego w takim przedziale godzin nie jest możliwe. Co więcej, proporcje liczby godzin poszczególnych zajęć praktycznych są nieprawidłowe i nieuzasadnione. Dla przykładu, dla kursu *pisanie twórcze* przewidziano najmniejszą liczbę godzin z całej grupy zajęć praktycznych, tj. 14 punktów ECTS, 90 i 60 godzin laboratorium odpowiednio dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Jest to kurs o wysokim stopniu trudności, wymagający dużego nakładu pracy studenta zarówno w kontakcie bezpośrednim, jak też w ramach pracy własnej.

Zajęcia na specjalności filologia angielska zostały usystematyzowane w przedstawione powyżej grupy zajęć. Rozplanowanie poszczególnych grup i zajęć w procesie kształcenia nie ma w pełni charakteru sekwencyjnego. Sposób rozplanowania zajęć nie sprzyja realizacji treści kształcenia i uniemożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku o profilu praktycznym. Obecny program studiów stacjonarnych bowiem przewiduje do realizacji w semestrach 3 i 4 łącznie 8 kursów o łącznej liczbie 285 godzin, z grupy zajęć podstawowych i kierunkowych. Na semestrach 3 i 4 przewidziano kontynuację kształcenia w ramach *praktycznej nauki języka angielskiego, języka obcego, a także wstępu do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej*. W semestrze 3 rozpoczyna się również kształcenie specjalnościowe. Niekorzystne rozplanowanie zajęć, obciążające w szczególności studentów drugiego roku, zostało również podniesione przez studentów podczas ich spotkania z zespołem oceniającym. Sekwencja zajęć nie jest w pełni prawidłowa także z innego względu. W obecnym planie studiów zajęcia o charakterze propedeutycznym nie poprzedzają zajęć specjalnościowych, lecz są realizowane równolegle, co ma miejsce na II roku studiów i skutkuje obciążeniem studentów oraz uniemożliwia pełne i efektywne realizowanie procesu osiągania efektów uczenia się. Zespół oceniający rekomenduje modyfikację sekwencji zajęć w sposób umożliwiający wykształcenie kompetencji językowych na poziomie odpowiednim do kształcenia specjalnościowego.

Wymóg, zgodnie z którym program studiów powinien umożliwić studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, jest spełniony tylko w założeniu. Zajęcia do wyboru według programu obejmują 36% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. W grupie zajęć do wyboru wyszczególniono kurs z języka obcego, grupę zajęć specjalnościowych oraz praktyki zawodowe. W przypadku zarówno *języka obcego*, jak również grupy zajęć specjalnościowych, jest to jednak wybór pozorny. W przypadku kursu z języka obcego, jak potwierdzono na spotkaniu z władzami Kolegium Filologii, a także na spotkaniu ze studentami, Uczelnia oferuje możliwość wyboru pomiędzy dwoma językami obcymi. O uruchomieniu danego kursu decyduje jednak liczba chętnych. Realizowany zostaje tylko kurs w zakresie tego języka obcego, na który zgłosiła się większa liczba chętnych. Podobne zastrzeżenia należy sformułować wobec włączenia grupy zajęć specjalnościowych oraz praktyk do puli zajęć do wyboru. Zgodnie z zasadami rekrutacji, kandydaci określają wybór preferowanej specjalności już na etapie rekrutacji. Uruchomienie grupy specjalnościowej jest natomiast uzależnione od zgłoszenia się odpowiedniej liczby kandydatów. W przypadku ich niewystarczającej liczby Kierownik kierunku/Dyrektor Kolegium proponuje studentom inną grupę zajęć specjalizacyjnych. Nieuruchomienie grupy zajęć z określonej specjalności pozbawia studentów możliwości wyboru ścieżki

kształcenia. Uczelnia nie gwarantuje możliwości spełnienia preferencji i wyboru kandydatów w kwestii specjalności. Również w odniesieniu do praktyk należy zauważyć, iż nie są to zajęcia do wyboru. Efekty uczenia się i treści programowe praktyk nie są specyficzne dla specjalności, obowiązuje ten sam sylabus praktyk dla całego kierunku. W rzeczywistości więc studenci nie dokonują wyboru zajęć, a jedynie wybierają miejsce odbywania praktyki. Poza wymienionymi powyżej zajęciami, Uczelnia nie oferuje studentom innych grup zajęć do wyboru. Biorąc powyższe pod uwagę, można stwierdzić, iż chociaż z formalnego punktu widzenia wybór drugiego języka oraz specjalności jest dostępny, Uczelnia nie oferuje realnej możliwości indywidualizacji programu kształcenia.

W programie studiów wyszczególniono zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, którym przyporządkowano ponad 50% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. W ocenianym programie stanowią je zajęcia z praktycznej nauki języka kierunkowego, grupa zajęć specjalistycznych oraz praktyki, a także zajęcia z drugiego języka obcego, technologii informacyjnej oraz pragmatyki. W zestawieniu wskaźników dotyczących programu studiów pierwszego stopnia, Uczelnia w sposób tabelaryczny wskazała, że łączna liczba pkt. ECTS przypisanych zajęciom praktycznym to 154 na obu specjalnościach (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych). Nieprawidłowo zaliczono do tej grupy następujące zajęcia obowiązkowe na studiach pierwszego stopnia, które nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz, co szczególnie istotne, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów: zajęcia z bloku praktycznej nauki języka angielskiego (85 ECTS), które zgodnie z zapisami w sylabusach, ukierunkowane są na rozwijanie ogólnych sprawności językowych i skupiają się na kompetencjach ogólnoakademickich; *pragmatykę języka angielskiego* (3 ECTS); zajęcia z drugiego języka obcego (6 ECTS). Wymienione powyżej zajęcia dają łącznie 94 pkt. ECTS. Wyłączenie tych zajęć z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oznacza, że wymóg ustawowy, by ponad połowa punktów ECTS była przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne, nie został spełniony.

Kierunkowy efekt uczenia się dotyczący osiągnięcia biegłości językowej w zakresie drugiego języka obcego na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia (tj. FIL K_U05 „Ma umiejętności językowe w zakresie drugiego języka obcego zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”), jest niemożliwy do osiągnięcia przez studentów kierunku, gdyż zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego nakład pracy wymagany do przejścia od poziomu 0 (a taki poziom należy założyć, skoro zasady rekrutacji nie stawiają żadnych wymogów w tym zakresie) do poziomu B2 to minimum 500 godz., podczas gdy program studiów przewiduje tu 120 godz. ćwiczeń, 30 godzin pracy własnej studenta, obejmującej wykonanie prezentacji, projektu, samodzielne przygotowanie do zajęć, przygotowanie do kolokwium/egzaminu oraz udział w konsultacjach, co daje łącznie 150 godzin. Efekty są jeszcze trudniejsze do osiągnięcia na studiach niestacjonarnych, gdzie lektorat obejmuje 60 godzin ćwiczeń oraz 90 godzin pracy własnej. Jest to o 350 godz. mniej niż czas prognozowany we wspomnianych wytycznych ESOKJ. Oznacza to, że przewidziany programem nakład pracy studenta, oszacowany na 6 pkt. ECTS, nie pozwala na osiągnięcie wymaganego poziomu kompetencji w zakresie drugiego języka obcego. Karta zajęć *język obcy* potwierdza, iż treści programowe obejmują naukę języka od poziomu 0.

Uczelnia nie wykazuje liczby punktów, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych. Niemniej jednak, program studiów przewiduje takie zajęcia (*podstawy przedsiębiorczości* – 3 ECTS, *psychologia* – 3 ECTS). Wymóg uzyskania przez studenta na studiach z dziedziny nauk

humanistycznych co najmniej 5 pkt. ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych został więc spełniony.

Zajęcia na kierunku filologia angielska prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konwersatoriów oraz praktyk zawodowych. Proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach nie wzbudzają większych zastrzeżeń. W kontekście form zajęć oraz metod kształcenia należy wskazać na niewłaściwe założenie, według którego zajęcia w formie wykładu służą realizacji efektów uczenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Rekomenduje się zrezygnowanie z przyjętej konwencji, by na zajęciach prowadzonych w formie wykładów realizować efekty uczenia się w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych.

Należy również wyróżnić przypadki nieuzasadnionego przyporządkowania zajęć do określonej kategorii. Kursy z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego (*gramatyka praktyczna; rozumienie tekstu; pisanie twórcze; język mówiony; rozumienie ze słuchu*) zostały zaklasyfikowane do kategorii zajęć laboratoryjnych. Klasyfikacja powyższych zajęć jako laboratoryjnych nie jest do końca zrozumiała i uzasadniona. Zajęcia laboratoryjne, prowadzone zazwyczaj z zastosowaniem metody laboratoryjnej, wiążą się z aktywnym udziałem studentów w procesie przeprowadzania eksperymentów, tworzenia czegoś, poszukiwania odpowiedzi na stawiane pytania, oceny formułowanych hipotez czy teorii. Co więcej, w przypadku powyższych zajęć w kartach zajęć nie wskazano na wykorzystywanie do zajęć laboratorium językowego. Rekomenduje się zmianę sposobu klasyfikacji tych zajęć na formę bardziej adekwatną, czyli ćwiczenia. Ponadto wskazane byłoby poszerzenie wachlarza form zajęć o warsztaty. Jako forma zajęć, ukierunkowanych na doskonalenie umiejętności praktycznych, poprzez wykonywanie lub symulowanie czynności zawodowych, zajęcia warsztatowe znakomicie pasują do praktycznego profilu studiów. W obecnym programie zajęcia zbliżone do tej formy (tj. *projekty tłumaczeniowe*) przewidziano jedynie w obrębie jednego kursu dla studentów specjalności *translatoryka stosowana*. Zespół oceniający rekomenduje zatem zwiększenie udziału zajęć warsztatowych w programie studiów.

Metody kształcenia w przypadku wybranych kursów nie w pełni pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, gdyż nie są do nich właściwie dopasowane. Na przykład, w przypadku zajęć wykładowych *psychologia*, gdzie jednym z efektów jest „Student potrafi działać w nowych warunkach i sytuacjach, np. odmienności kulturowych” nie ma możliwości osiągnięcia takiego efektu stosując przewidziane sylabusem metody kształcenia, czyli wykład interaktywny, studium przypadków, analiza zdarzeń, prezentacja multimedialna. Poważniejszy problem związany z błędnym dostosowaniem formy zajęć dotyczy kursu *wykład monograficzny*, któremu, jak nazwa wskazuje, przypisano formę wykładu. Wśród efektów uczenia się dla tego kursu wyszczególniono efekt, zgodnie z którym „student aktywnie pracuje w grupie, przyjmując w niej różne role a także jest gotów rozwiązywać problemy poznawcze zarówno samodzielnie jak i po zasięgnięciu opinii ekspertów (teksty krytyczne, wykładowca akademicki, naukowiec, itp)”. Wśród metod dydaktycznych wymieniono pracę indywidualną, w parach oraz grupach – dyskusję i projekt. Widoczna jest wyraźna rozbieżność pomiędzy formą zajęć a stosowanymi narzędziami dydaktycznymi. Co więcej, w przypadkach powyższych zajęć ich forma nie umożliwia realizacji celu kształcenia przewidzianego dla danego kursu, co widać w odniesieniu do zajęć *wykład monograficzny*, który zakłada „rozwijanie u studentów umiejętności kreatywnego myślenia, trafnego argumentowania oraz dyskusji w języku angielskim z wykorzystaniem wiedzy z różnorodnych kontekstów literacko-kulturowych.”. Forma wykładu nie jest adekwatną formą zajęć do wykształcania umiejętności argumentowania oraz dyskusji. Podobne zastrzeżenia można mieć do wspomnianego

wykładu *psychologia*. Biorąc pod uwagę specyfikę zajęć wykładowych, cel zajęć, jakim jest „nabycie przez studentów umiejętności rozpoznawania i wyjaśniania psychologicznych mechanizmów funkcjonowania człowieka w różnych sytuacjach zawodowych, a także posługiwania się tymi mechanizmami” jest niemożliwy do spełnienia.

Metody kształcenia zaplanowane dla zajęć przewidzianych programem studiów są różnorodne i specyficzne dla poszczególnych zajęć i ich grup, choć nie zawsze są w pełni dobrze dobrane do efektów uczenia się. Przedłożone karty zajęciowe nie wskazują, aby metody kształcenia stosowane na kierunku uwzględniały najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Wśród stosowanych metod kształcenia dominują praca z podręcznikami, praca z tekstem i słownikami, ćwiczenia leksykalno-gramatyczne z tekstem, a także praca w parach i grupach. Formy bardziej sprzyjające aktywnej postawie studenta, rozwijaniu umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych, czyli udział w projektach czy odgrywanie ról, są częściej stosowane w ramach zajęć z grupy kursów specjalnościowych, np. z tłumaczeń czy negocjacji. Na spotkaniu z zespołem oceniającym studenci zwrócili uwagę na niedostateczne ich zdaniem stosowanie różnorodnych form aktywizacji, ćwiczeń obejmujących pracę w grupach lub parach. Hospitacje zajęć potwierdziły, że stosowane są głównie typowe ćwiczenia podręcznikowe oraz że studenci nie są wystarczająco pobudzani do aktywnego uczestniczenia w procesie uczenia się, a wykonywanie zadań w małych grupach czy parach, praktycznie nie ma miejsca. Stosowane metody i ćwiczenia dydaktyczne obejmują głównie tradycyjne, podstawowe formy ćwiczeń – pracę z podręcznikiem, formułę typu pytanie-odpowiedź. Należy również odnotować zastrzeżenia dotyczące doboru materiałów dydaktycznych. Materiały dydaktyczne cechuje brak autentyczności i różnorodności. Dla przykładu, materiały dydaktyczne wykorzystywane na kursie *gramatyka praktyczna* obejmują przede wszystkim handouty zawierające skany ćwiczeń gramatycznych pochodzących z różnych podręczników do gramatyki języka angielskiego. Dobór literatury i materiałów edukacyjnych nieadekwatnych do omawianych treści oraz realizowanych efektów uczenia się widać na przykład w przypadku kursu *rozumienie tekstu*. Literatura obejmuje wyłącznie podręczniki językowe z zakresu słownictwa, niedostosowane do specyfiki zajęć. W przypadku powyższego kursu rekomenduje się stosowanie materiałów autentycznych, tekstów o różnorodnym gatunkowo i stylistycznie charakterze. Hospitacje zajęć tego kursu potwierdziły, iż zajęcia są prowadzone w oparciu o ćwiczenia słownikowe, leksykalne, bez wykorzystania materiałów ukierunkowanych na rozumienie tekstu.

Ocena kart zajęć, bazy dydaktycznej, wizytacja zajęć i spotkania ze studentami i pracownikami pozwalają stwierdzić, iż metody kształcenia nie zapewniają w pełni przygotowania do działalności zawodowej. W przypadku wybranych zajęć specjalistycznych, środki i narzędzia dydaktyczne nie zostały dobrane w sposób wspomagający osiąganie przez studentów efektów uczenia się, zapewniający przygotowanie do działalności zawodowej, umożliwiające wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Karty zajęciowe nie zawierają precyzyjnych informacji na temat wykorzystania zaawansowanych narzędzi czy technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, dla specjalności *język angielski w biznesie i translatoryka stosowana*. Wykorzystanie laboratorium językowego (kabiny do tłumaczenia) odnotowano wyłącznie w ramach zajęć specjalnościowych z zakresu tłumaczenia symultanicznego oraz konsekutynowego. Stosowanie oprogramowania SDL Trados, wymienione w Raporcie samooceny, nie zostało wyszczególnione w kartach zajęć. Fakt niewykorzystywania oprogramowania SDL Trados potwierdzono na spotkaniu z nauczycielami akademickimi, kadrą zarządzającą, a także zespołem ds.

jakości, jak również na spotkaniu ze studentami. Uczelnia zapewnia, iż wdrożenie systemu oraz uruchomienie możliwości korzystania z oprogramowania jest planowane w najbliższym czasie. Planowane są również szkolenia z zakresu użycia ww. oprogramowania. Na obecną chwilę, jednak, należy stwierdzić, iż studenci nie wykształcają umiejętności praktycznych związanych z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, niezbędnego współcześnie do efektywnej pracy w zawodzie tłumacza. Nie wykazano również stosowania innego oprogramowania tłumaczeniowego na zajęciach. W odniesieniu do kształcenia specjalistycznego w zakresie języka angielskiego w biznesie nie wskazano na korzystanie z jakichkolwiek zaawansowanych metod i narzędzi czy technik informacyjno-komunikacyjnych. Rekomenduje się zatem poszerzenie katalogu metod kształcenia zapewniających przygotowanie do działalności zawodowej.

Metody kształcenia, ze względów opisanych powyżej, nie umożliwiają uzyskania kompetencji w zakresie opanowania drugiego języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia. Metody kształcenia nie umożliwiają też w pełni dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Nie umożliwiają również w pełni realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Obserwacja zajęć potwierdziła, że możliwości dotyczące wyboru metod kształcenia i dopasowania ich do zajęć, szczególnie w zakresie dopasowania procesu uczenia się do potrzeb i umiejętności indywidualnych studentów, nie są wykorzystywane. Podczas zajęć nie uwzględniono odpowiednio różnych poziomów znajomości języka wśród studentów i nie zastosowano odpowiedniego zróżnicowania technik i zadań.

Uczelnia nie przewiduje kształcenia na odległość. Łączna liczba godzin określona w programie studiów prowadzonych z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość została określona jako 0 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Prowadzone w roku akademickim 2019/2020 i 2020/2021 zajęcia w tej formie wynikają z sytuacji epidemicznej.

Program studiów na ocenianym kierunku zakłada realizację praktyki zawodowej dla obu prowadzonych specjalności: *język angielski w biznesie* oraz *translatoryka stosowana*.

Efekty uczenia się dla praktyki zawodowej nie zostały określone właściwie pod kątem specyfiki kierunku filologia angielska oraz profilu działalności zawodowej charakterystycznej dla specjalności. Dla obu specjalności przygotowano jeden, wspólny sylabus, w nim jeden, wspólny katalog efektów uczenia się. Efekty te określone są w większości ogólnikowo i niespecyficznie, a opis efektów może odnosić się do praktyki zawodowej na większości kierunków studiów, gdzie w programie przewidziano dodatkowo rozbudowany lektorat języka angielskiego, mający na celu wykorzystanie tego języka w pracy zawodowej. Ogólnikowy charakter efektów potwierdzają przykłady: w kategorii wiedzy - „Student zna i potrafi stosować podstawowe przepisy prawa regulujące funkcjonowanie przedsiębiorstwa lub instytucji, w której odbywa praktykę, a także zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie studiowanego kierunku”, w kategorii umiejętności - „Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną związaną ze studiowaną dyscypliną oraz umiejętności językowe w realizowaniu zadań związanych z wykonywaniem zawodu – zarówno organizując pracę indywidualną, jak i w zespole, a także posiada umiejętność przygotowania prezentacji, wystąpień ustnych i pisemnych w języku angielskim w trakcie trwania praktyki zawodowej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do celów komunikacji z otoczeniem społeczno-ekonomicznym”, w kategorii kompetencji społecznych - „Student potrafi działać w nowych

i odmiennych kulturowo warunkach i sytuacjach, będąc gotowym do wypełniania zobowiązań społecznych i działań na rzecz środowiska zawodowego, a także przestrzegając etyki zawodowej w danym miejscu pracy”. W dwóch tylko efektach (jednym dot. wiedzy i jednym umiejętności) zasygnalizowano znajomość i wykorzystanie języka angielskiego oraz technik tłumaczeniowych. Nie uwzględniono również wystarczająco zastosowania wiedzy w praktyce. Jest to znakomicie widoczne w przypadku dyscypliny wiodącej – językoznawstwa, której w efektach nie powiązano z żadną konkretną sferą działalności zawodowej, a w efektach dla praktyki nie została nawet nazwana.

W konsekwencji, efekty uczenia się przyjęte dla praktyki zawodowej nie są specyficzne ani dla kierunku filologia angielska, ani dla żadnej z dwóch specjalności, ani nawet dla profilu praktycznego, obejmując ten sam, generyczny zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a dodatkowo nie różnicując pomiędzy dwiema, odrębnie prowadzonymi, specjalnościami. Z przyjętego katalogu efektów dla praktyk oraz szczegółowych zapisów w dokumentacji nie można wyczytać nie tylko różnicy pomiędzy specjalnościami, ale również zidentyfikować, jaki jest profil zawodowy absolwenta, którego Uczelnia kształci, gdyż nie odniesiono się tu do żadnego konkretnego obszaru działalności zawodowej bezpośrednio powiązanego z praktyką np. obszaru tłumaczeń czy obszaru szeroko rozumianych usług biznesowych. Dodatkowo, regulamin praktyk zakłada, że student sam jest w stanie ocenić, czy charakter prowadzonej działalności zakładu pracy jest zbliżony ze studiowanym przez niego kierunkiem oraz czy w wybranym przez niego zakładzie może osiągnąć efekty przyjęte dla praktyki. Oznacza to *sui generis* wolną rękę w doborze miejsca praktyk. Konsekwencje tego niewłaściwego podejścia są odzwierciedlone w dokumentacji praktyk zawodowych, na podstawie której nie można potwierdzić osiągnięcia kompletu efektów uczenia się przez studenta, gdyż nie wiadomo, co dokładnie student robił w zakładzie pracy przez okres 6 miesięcy.

Sformułowane dla praktyki zawodowej efekty uczenia się nie są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć w programie studiów – nie przewidują wykorzystania w praktyce, w miejscu pracy, efektów uczenia się niezbędnych do podjęcia działalności zawodowej, specyficznych dla kształcenia praktycznego w prowadzonych specjalnościach. W efektach uczenia się przyjętych dla praktyki zawodowej założono niewłaściwie, że każdy student osiąga wiedzę z zakresu przepisów prawa regulującego funkcjonowanie przedsiębiorstwa oraz instytucji, jak i zasad tworzenia oraz rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, podczas gdy program praktyk nie przewiduje realizacji praktyki u praktykodawców zróżnicowanych ze względu na formę i zakres prowadzonej działalności, co potwierdza przedstawiona przez Uczelnię dokumentacja zakończonych i zaliczonych praktyk. Tak więc osiągnięcie efektu uczenia się odnoszącego się do wiedzy nt. różnych form działalności gospodarczej nie jest możliwe jako standard dla kierunku.

Wadą konstrukcji efektów uczenia się jest również zbyt zawężony katalog efektów w kategoriach umiejętności oraz kompetencji społecznych. Uczelnia określiła tylko jeden zagregowany efekt w kategorii umiejętności, który odniosła do czterech efektów kierunkowych oraz dwa w kategorii kompetencji społecznych, które odniosła do pięciu. W konsekwencji, efekty dotyczące praktyki, nie stanowią uszczegółowienia efektów kierunkowych. Ponadto, efekty w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych są zbyt mało zróżnicowane i niewłaściwe dla obszarów zastosowania w działalności zawodowej.

Kolejny problem to pełna powtarzalność efektów dla wszystkich etapów realizacji praktyki, których liczba nie została w programie określona, gdyż Uczelnia przewiduje realizację praktyki w semestrach 1-

6, w liczbie etapów od jednego do sześciu (jeden etap nie może być krótszy niż jeden miesiąc), zależnymi od decyzji studenta, które są zaliczane w dowolnym semestrze/semestrach studiów. Potwierdzają to zapisy w Regulaminie praktyk: „Praktyki mogą być realizowane w ciągu lub w częściach, jednak nie krótszych niż jeden miesiąc”, a także dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię. Realizacja etapowa w takiej formule, z jednym katalogiem efektów obowiązującym na wszystkich możliwych etapach, oznacza brak jakiegokolwiek zróżnicowania efektów uczenia się dla poszczególnych etapów praktyki, a także brak jakiegokolwiek progresji. Z drugiej strony, błędne założenie dowolności wyboru liczby etapów oraz semestru/semestrów odbywania praktyki uniemożliwia przebudowę planu i programu praktyki w celu uwzględnienia progresji i zróżnicowania efektów uczenia się w programie.

W stosunku do treści programowych, uwagi dotyczące ich powtarzalności w kolejnych etapach realizacji, nikłej różnorodności i zawężonego zakresu, są adekwatne do tych, sformułowanych wcześniej w ocenie efektów uczenia się. Z treści kształcenia nie można więc wywnioskować, jakiego kierunku (z uwagi na brak odniesienia do dyscypliny wiodącej i pozostałych dyscyplin tworzących podwaliny kierunku), jakiej specjalności i jakiego profilu zawodowego absolwenta studiów I stopnia mogą dotyczyć, a także z jakimi efektami uczenia się są powiązane. Należy zauważyć, że zastrzeżenia formułowane wcześniej w odniesieniu do efektów uczenia się, są w przypadku treści jeszcze poważniejsze – brak bowiem treści odnoszących się do języka angielskiego stanowiącego przedmiot studiów, do typowych ról zawodowych, czynności na stanowisku pracy, odpowiedzialności zawodowej absolwenta oraz jego możliwych środowisk pracy. W treściach zaprezentowano głównie ogólne, niespecyficzne kwestie organizacyjne i wprowadzające towarzyszące praktyce zawodowej, które mogłyby dotyczyć każdego kierunku studiów, w tym np. „zapoznanie z kulturą organizacyjną instytucji/firmy”, „przeszkolenie w zakresie przepisów BHP i Ppoż.”, „przedstawienie szczegółowego planu zadań” (bez określenia rodzajów tych zadań). Ponadto, niewłaściwie założono, że podczas praktyki zakład pracy zapoznaje studenta z treściami, czyli poszerza wyłącznie jego wiedzę, a nie odniesiono się zupełnie do zakresu merytorycznego czynności, opisując treści zasadniczej części praktyki w sposób bardzo lapidarny, jednym zdaniem: „Odbycie praktyki zawodowej przez studenta”, bez określenia specyficznych treści kształcenia, właściwych dla kierunku, specjalności i profilu zawodowego absolwenta. Zakres treści programowych nie jest więc również powiązany z żadnym obszarem działalności zawodowej. W efekcie, z opisu programu praktyk – istotnego elementu programu studiów na profilu praktycznym, wynika, że koncepcja kształcenia, w tym profil absolwenta nie zostały w nim w ogóle uwzględnione. Zaprezentowana przez Uczelnię dokumentacja praktyk zawodowych nie potwierdza zrealizowania pełnego katalogu treści programowych wyartykułowanych w sylabusie przez wszystkich studentów.

W programie praktyki przedstawiono listę literatury podstawowej do zajęć zawierającą pięć pozycji, które nie odpowiadają specyfice zajęć ani efektom dla niego przyjętym, gdyż celem praktyki nie jest np. nauka języka angielskiego dla behapowców, czy też poznanie zagadnień teoretycznych z zakresu kognitywistyki przekładu.

Zapisy w sylabusie praktyki zawodowej nie są spójne – przyjęte dla tych zajęć cele zakładają bowiem weryfikację w praktyce wiedzy oraz umiejętności z zakresu tłumaczenia konsekwentnego i symultanicznego, podczas gdy w treściach programowych brak jakiegokolwiek odniesienia do tłumaczeń czy uszczegółowienia tego celu. Również dokumentacja praktyki w zdecydowanej większości przypadków nie potwierdza, aby student wykonywał tego rodzaju tłumaczenia podczas

praktyki. Analogiczną uwagę można sformułować w odniesieniu do wszystkich trzech celów określonych dla praktyki i konsekwentnie stwierdzić brak jasnego i wystarczającego ich powiązania z treściami oraz z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla tych zajęć. Osiągnięcie celów kształcenia nie jest więc realistyczne.

Wymiar praktyk zawodowych został zaplanowany prawidłowo w stosunku do wymogów określonych w Ustawie, tj. 6 miesięcy – wynosi 720 godzin, a liczba punktów ECTS przewidzianych za jej zaliczenie – 24 ECTS – jest prawidłowa. Niemniej jednak, zauważalne są tu dwa istotne problemy związane z planem praktyk, który nie jest racjonalny, gdyż de facto nie został jasno określony. Nieuregulowana i nieokreślona etapowość tych zajęć, w tym zaliczanie praktyki i przyznawanie punktów ECTS dopiero w semestrze 6, niezależnie od tego, kiedy rzeczywiście student praktykę ukończył (jest to na podstawie błędnego założenia możliwe w każdym semestrze studiów), uniemożliwia realne odzwierciedlenie osiągnięć studenta w dokumentacji przebiegu studiów, gdyż student nie otrzyma zaliczenia praktyki przed semestrem 6, chociaż ją już zrealizował. Uniemożliwia także przenoszenie osiągnięć przez studenta. Nie jest to zgodne z Ustawą i rozporządzeniem w sprawie studiów, gdyż, dokumentacja przebiegu studiów danego studenta nie odzwierciedla stanu faktycznego. Ponadto, przyznawanie sumarycznej liczby 24 ECTS za praktykę w semestrze 6 sugeruje, że pełny wymiar praktyki może być realizowany wyłącznie w tym semestrze, co nie jest możliwe, biorąc pod uwagę jej sześciomiesięczny czas trwania.

Liczba praktykodawców współpracujących z Uczelnią jest właściwa w stosunku do ogólnej liczby studentów na ocenianym kierunku. To ponad 20 zakładów pracy, w tym biura tłumaczeniowe, korporacje, przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe prowadzące współpracę z zagranicą, co jest ogólnie zgodne z sylwetką absolwenta kierunku, a także umożliwia osiągnięcie generycznych efektów uczenia się określonych dla praktyki zawodowej. Za nieprawidłową uznać należy jednak praktykę samodzielnego doboru miejsca praktyki przez studenta i braku systemowej weryfikacji tej decyzji przez Uczelnię. Uczelnia nie określiła formalnych zasad i procedury zatwierdzania miejsc praktyk wskazanych przez studentów. Nie zdefiniowała w sposób precyzyjny i szczegółowy kryteriów doboru ograniczając się jedynie do ogólnego zapisu regulaminowego, określającego, że miejsca praktyk to „instytucje, których charakter działalności jest zbliżony z kierunkiem, a praktyki pozwolą na osiągnięcie efektów uczenia się”.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nie zostały określone w sylabusie, ale w ogólnouczelnianym Regulaminie praktyk. W konsekwencji, z założenia, nie są specyficzne dla kierunku i prowadzonych specjalności, a także dla obszaru aktywności zawodowej absolwenta. Regulamin zakłada, że efekty dla praktyki weryfikowane są za pomocą trzech narzędzi:

- (1) sprawozdania studenta z realizacji praktyk;
- (2) zaświadczenia potwierdzającego odbycie praktyk;
- (3) rozmowy ze studentem mającej na celu weryfikację uzyskanych w ramach praktyk efektów uczenia się.

Wymienione narzędzia nie umożliwiają oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Analiza narzędzia pn. „sprawozdanie studenta z realizacji praktyk” wykazała, że narzędzie to potwierdza jedynie miejsce i czas zrealizowanej praktyki oraz bardzo lapidarnie (np. jednym krótkim zdaniem) ujmuje niektóre wykonywane przez niego obowiązki. Narzędzie to zawiera wprawdzie ocenę końcową

z praktyki, wystawioną przez opiekuna zakładowego, jednakże forma tej oceny (wg skali ocen w Regulaminie studiów) uniemożliwia weryfikację poszczególnych efektów uczenia się przyjętych dla praktyk oraz nie stanowi relewantnej informacji zwrotnej dla studenta dot. stopnia osiągnięcia efektów. Kolejne narzędzie – zaświadczenie o odbyciu praktyki zawodowej spełnia podobną funkcję, czyli potwierdza jedynie miejsce i czas trwania praktyki. W końcu, narzędzie trzecie – rozmowa, podczas której uczelniany opiekun ma za zadanie zweryfikować efekty uczenia się, jest metodą nieadekwatną dla praktyki zawodowej oraz do oceny założonych efektów, głównie umiejętności i kompetencji społecznych, których weryfikacja wymaga obserwowania studenta podczas wykonywania zadań zawodowych w autentycznym środowisku pracy i nie jest możliwa na podstawie rozmowy, tym bardziej prowadzonej ex-post. Najlepszym przykładem obrazującym ten problem jest weryfikacja efektu z kategorii kompetencji: „Student potrafi organizować pracę indywidualną i w zespole, bierze odpowiedzialność za powierzone mu zadania, a także działa w sposób przedsiębiorczy, mając jednocześnie świadomość konieczności ustawicznego uczenia się. Jest również gotów do rozwiązywania problemów praktycznych w miejscu praktyk, a w przypadku trudności z samodzielnym ich rozwiązywaniem, zasięga opinii ekspertów”.

Wobec powyższego, ocena osiągnięcia efektów uczenia się nie jest dokonywana przez opiekuna praktyk właściwie, gdyż podczas jednej rozmowy podsumowującej praktykę weryfikacja ma charakter wybiórczy i dotyczyć może wyłącznie wybranych zagadnień z kategorii wiedzy. Efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, wymagające obserwacji studenta w środowisku pracy nie mogą być w ten sposób zweryfikowane, choćby z uwagi na retrospektywny charakter rozmowy. Ocena efektów uczenia się osiągniętych podczas praktyk zawodowych dokonywana przez opiekuna nie ma więc charakteru kompleksowego i nie odnosi się do pełnego katalogu zakładanych efektów uczenia się.

Dokumenty Uczelni nie wskazują na stosowanie procedur jakościowych w zakresie dobru opiekunów praktyk. Nie określono w nich formalnych zasad doboru takich osób ani kryteriów oraz sposobu weryfikacji ich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Dobór jest więc przypadkowy, co zostało potwierdzone podczas wizytacji.

Powyższe spostrzeżenia można odnieść także do infrastruktury i wyposażenia miejsc praktyk. Wprawdzie Uczelnia zastosowała w Regulaminie praktyk zapis dot. właściwej infrastruktury praktyk, ale nie ocenia pod tym kątem zakładu pracy przed rozpoczęciem praktyki. W efekcie, jedyną odpowiedzialną osobą pozostaje student dokonujący wyboru miejsca praktyk samodzielnie.

W Uczelni obowiązuje jeden ogólnouczelniany dokument regulujący procedurę odbywania praktyki, dotyczący również kierunku filologia angielska. Określa on ogólne cele praktyk dot. wszystkich kierunków studiów, a także m.in. czas i formę realizacji praktyki, zasady zaliczania praktyki, obowiązki opiekuna oraz obowiązki studenta. Regulamin wskazuje również osoby odpowiedzialne za nadzór i koordynację, ich zadania i odpowiedzialności. Dokument nie określa jednak:

- reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta;
- warunków kwalifikowania na praktykę;
- reguł przeprowadzania hospitacji praktyk;
- zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposobów komunikowania się.

Powyższe braki formalne potwierdza analiza stanu faktycznego m.in. dokumentów praktyki, a także rozmowy z pracodawcami.

Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Z uwagi na to, że praktyki zaliczane są do zajęć, osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć przebiegać winny w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem przepis ten nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów.

Uczelnia nie zapewnia miejsc praktyk dla wszystkich studentów, gdyż to student sam poszukuje miejsca praktyki na rynku pracodawców. W Uczelni nie obowiązują żadne procedury zatwierdzania miejsc praktyk, chociaż zasadnicze kryteria są w regulaminie określone. Uczelnia nie dokonuje jednak oceny ex-ante miejsca praktyki. Kontrola odbywa się już podczas trwania praktyki (telefonicznie), przez dyrektora Kolegium, za pomocą „protokołu z kontroli warunków realizacji praktyk zawodowych”. Nie spełnia więc swojej roli w doborze miejsca praktyki. Nie określono również żadnego toku postępowania w przypadku, gdyby wyniki kontroli były negatywne.

Uczelnia przewidziała, w ramach działań jakościowych, ocenianie efektywności praktyk przez studentów oraz przez pracodawców, jednakże nie określiła merytorycznego zakresu, trybu i formy takiego badania. Podczas wizytacji nie udostępniono zespołowi oceniającemu żadnej wypełnionej dokumentacji odbytych hospitacji praktyk zawodowych, ani wyników badań prowadzonych na temat wśród studentów i pracodawców, pomimo że taka prośba była do Uczelni przez zespół skierowana. Najwyraźniej procedura taka nie jest przez Uczelnię stosowana. Ponadto, w pozostałych dokumentach i procedurach jakościowych nie potwierdzono, że program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. Procedury jakościowe nie przewidują monitorowania zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, jak również oceny organizacji praktyk i ich zaliczania.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku, tj. rozplanowanie zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest w większości kursów zgodna z higieną pracy, zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się, pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie. Zastrzeżenia budzi organizacja zajęć praktycznych na studiach stacjonarnych w sekwencjach 3-godzinnych. Taka organizacja zajęć nie przekłada się na efektywność procesu kształcenia w szczególności w przypadku zajęć prowadzonych zdalnie.

Okres czasu przewidziany na sesje egzaminacyjne jest prawidłowy, a czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są tylko częściowo zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku filologia angielska oraz z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla kierunku.

Treści programowe na ocenianym kierunku nie w pełni odpowiadają wiodącej dyscyplinie naukowej językoznawstwo, do której kierunek jest przyporządkowany. Podstawą kształcenia są treści z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego. Treści programowe w zakresie rozwoju kompetencji językowych oraz treści językoznawcze i literaturoznawcze, a więc te dotyczące dyscyplin konstytutywnych dla kształcenia filologicznego, nie są w wystarczającym stopniu kompleksowe i specyficzne dla zajęć wchodzących w skład programu studiów.

Treści programowe zajęć i ich grup pomijają zastosowania praktyczne i są w większości ogólnoakademickie, nie uwzględniają wiedzy i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Pominęto też treści powiązane z rozwijaniem umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w kontekstach zawodowych, kluczowych dla profilu praktycznego. Treści programowe nie są zatem powiązane z trzema kategoriami efektów w zakresie wiedzy, praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych. Zamiast wymiaru praktycznego, odzwierciedlają głównie ogólnoakademicki charakter efektów uczenia się, pomijają zatem aplikacyjny walor wiedzy. W sylabusach zajęć, treści programowe przedstawione są w formie listy zagadnień dotyczących tematyki kursu, bez adekwatnego połączenia ich z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi. Treści programowe nie zawsze zostały przedstawione w sposób spójny i klarowny. Plan studiów zawiera grupy zajęć z adekwatnie oszacowanym nakładem pracy, adekwatnie odzwierciedlonym w liczbie punktów ECTS. Sekwencja zajęć jednak nie jest w pełni prawidłowa. Nie zawsze poprawnie dobrane są formy zajęć do założonych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się. Powszechnie w formach wykładowych realizowane są efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Treści nie zapewniają osiągnięcia następujących efektów: FIL K_U05, który jest powiązany z kształceniem w zakresie drugiego języka obcego, efektu FIL K_W02, dotyczącego wiedzy na temat historii języka, a także efektu FIL K_W06, obejmującego wiedzę w zakresie struktur gramatycznych i leksykalnych angielskiego języka biznesu, który nie może być spełniony w odniesieniu do absolwentów specjalności *translatoryka stosowana*. Treści programowe również nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich efektów przedmiotowych, określonych dla zajęć i ich grup.

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się spójnych z kształceniem filologicznym o profilu praktycznym. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Nakład pracy przewidziany do osiągnięcia biegłości językowej na poziomie B2 (na studiach pierwszego stopnia), w odniesieniu do drugiego języka obcego, jest zbyt mały i nie zapewnia osiągnięcia tego efektu uczenia się. Wybór zajęć, którym przypisano

punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, jest pozorny.

Plan studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, ale zajęcia te w znaczącej części zostały źle przyporządkowane, w większości nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim nie są prowadzone w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, co oznacza, że wymóg dotyczący przepisowego wymiaru pkt. ECTS uzyskanych w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie jest spełniony.

Metody kształcenia wskazane w sylabusach są, z wyjątkami, różnorodne i właściwe dla zapewnienia osiągnięcia przez studentów zaplanowanych do realizacji efektów uczenia się. W praktyce natomiast wykorzystuje się zawężony repertuar metod dydaktycznych, bez zastosowania najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej. Stosowane metody na ogół nie stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. W znakomitej większości nie są one ukierunkowane na przygotowanie studentów do działalności zawodowej i nie są powiązane z wykonywaniem przez studentów czynności praktycznych związanych z zakresem działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie zapewniają prawidłowej realizacji praktyk, a założone efekty uczenia się dla praktyki zawodowej nie zostały określone właściwie. Efekty uczenia się, treści programowe i cele kształcenia zaplanowane dla praktyk nie są specyficzne dla kierunku, specjalności zawodowych i profilu praktycznego. Narzędzia zaprojektowane do weryfikacji efektów uczenia się w zakresie praktyk nie zostały skonstruowane prawidłowo, gdyż nie umożliwiają oceny studenta w sposób uwzględniający obserwowanie studenta środowisku pracy, nie umożliwiają weryfikacji i oceny tych efektów przez osobę posiadającą z góry określone kompetencje i doświadczenie. Narzędzia i metody oceny praktyki nie zapewniają oceny kompleksowej, odnoszącej się do każdego efektu przewidzianego dla praktyk. Przedstawione przez Uczelnię regulaminy uszczegółowiają procedurę realizacji praktyk, nie określają jednak warunków kwalifikowania na praktykę, reguł przeprowadzania hospitacji praktyk, a także zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk. Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, co stoi w sprzeczności z przepisami Ustawy. Choć ocena efektywności praktyk jest przewidziana w ramach działań jakościowych, merytoryczny zakres, tryb oraz forma tej oceny nie zostały określone. Również formalne wymogi stawiane opiekunom praktyk nie zostały zdefiniowane. Monitorowanie zakładanych osiągniętych efektów uczenia się, jak i ocena programu praktyk, ich organizacji oraz realizacji nie są prowadzone w ramach procedur jakościowych.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. pominięcia w treściach programowych aplikacyjnego charakteru wiedzy oraz treści powiązanych z rozwijaniem umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w kontekstach zawodowych, kluczowych dla profilu praktycznego;
2. doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla całego kierunku oraz dla poszczególnych zajęć;
3. braku powiązania treści programowych z trzema kategoriami efektów;

4. liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom z dodatkowego języka obcego na studiach pierwszego stopnia;
5. braku zapewnienia w programie studiów w wymaganym wymiarze liczby punktów ECTS w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne;
6. braku zapewnienia studentom realnej możliwości elastycznego kształtowania swojej ścieżki kształcenia i możliwości wyboru zajęć, tak by wybór ten dotyczył zajęć czy grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS;
7. błędnego sposobu przyporządkowania formy zajęć do zakładanych dla nich efektów uczenia się;
8. organizacji i programu praktyk zawodowych;
9. realnego wykorzystania dostępnych w Uczelni nowoczesnych środków dydaktycznych przygotowujących studentów kierunku do wykonywania zawodu tłumacza i pracownika sfery biznesowej, co jest szczególnie istotne w przypadku prowadzenia kształcenia na kierunku o profilu praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. modyfikację treści programowych, aby odpowiadały one praktycznemu profilowi kształcenia i były ukierunkowane na aplikację wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności zawodowej, zgodnie ze specjalnościami przewidzianymi w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia;
2. modyfikację treści programowych, aby umożliwiały osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych dla kierunku;
3. powiązanie treści programowych z trzema kategoriami efektów i ich adekwatną modyfikację tak, by zapewnić osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się formułowanych dla kierunku oraz poszczególnych zajęć;
4. zwiększenie liczby godzin zajęć i punktów ECTS przypisanych zajęciom z dodatkowego języka obcego, aby zapewnić studentom możliwość osiągnięcia w tym obszarze kształcenia poziomu B2 ESOKJ kompetencji językowej na studiach pierwszego stopnia;
5. zapewnienie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze ponad połowy punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów;
6. zapewnienie studentom realnej możliwości elastycznego kształtowania swojej ścieżki kształcenia i wyboru zajęć, tak by wybór ten dotyczył zajęć czy grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS;
7. modyfikację sposobu przyporządkowania formy zajęć do zakładanych efektów uczenia się;
8. określenie w programie studiów poszczególnych etapów praktyki zawodowej i przyjęcie dla każdego etapu odrębnych, specyficznych i dostosowanych do wymogów profilu praktycznego efektów uczenia się oraz treści programowych, a także metod kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się oraz literatury zajęć tak, by odpowiadały one praktycznemu profilowi kształcenia

- i były ukierunkowane na aplikację wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności zawodowej absolwentów kierunku;
9. dostosowanie narzędzi i metod oceny praktyki w taki sposób, aby ocena studenta w zakresie osiągnięcia efektów uczenia się była przeprowadzana w sposób uwzględniający obserwowanie studenta w środowisku pracy oraz przez osoby posiadające z góry określone kompetencje i doświadczenie zawodowe, jak również była kompleksowa, odnosząca się do każdego efektu przewidzianego dla praktyk;
 10. dostosowanie sposobu weryfikacji miejsc realizacji praktyk oraz określenie warunków i trybu jej przeprowadzania, w tym zatwierdzania miejsca praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, aby umożliwić wszystkim studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia, z uwzględnieniem zasady, że weryfikacja dokonywana jest przed rozpoczęciem praktyki przez studenta;
 11. uwzględnienie w formalnie przyjętych zasadach warunków kwalifikowania na praktykę, reguł przeprowadzania hospitacji praktyk, a także zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposobów komunikowania się;
 12. Zaprzeszanie zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej;
 13. określenie formalnych wymogów stawianych opiekunom praktyk, zarówno zakładowym, jak i uczelnianym;
 14. prowadzenie systematycznej oceny, z udziałem studentów, programu praktyk, miejsc praktyk/praktykodawców, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk, efektów uczenia się osiąganych na praktykach i wykorzystywanie wyników tej oceny w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji;
 15. stosowanie metod kształcenia właściwie dopasowanych do profilu praktycznego i umożliwiających studentom osiągnięcie efektów uczenia się związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku;
 16. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Wymogi rekrutacyjne na wszystkie kierunki studiów określają uchwały Senatu Uczelni. Kwalifikacja kandydatów na studia odbywa się na zasadzie konkursu świadectw maturalnych. Zgodnie z informacją na stronie Uczelni, warunkiem przyjęcia na studia I stopnia jest zaliczenie egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie podstawowym z wynikiem min. 60% oraz na poziomie rozszerzonym z wynikiem min. 40%. Regulamin przewiduje dodatkowe rozwiązania w przypadku kandydatów niezdających egzaminu z języka angielskiego oraz kandydatów posiadających tzw. starą maturę. W tych przypadkach Uczelnia przewiduje przeprowadzenie testu kompetencji językowych oraz wymóg uzyskania minimum 50% z ww. testu. Wymóg minimum 50% z testu obowiązuje również kandydatów posiadających znajomość języka angielskiego bez potwierdzenia w formie egzaminu maturalnego lub świadectwa dojrzałości, a także cudzoziemców. Regulamin również precyzuje, iż w przypadku kandydatów będących cudzoziemcami, decyzję o przyjęciu podejmuje Rektor Uczelni. Kandydaci rejestrują się w elektronicznym systemie Uczelni oraz składają w dziale promocji i rekrutacji komplet

wymaganych dokumentów. Wspomniane wyżej wymogi rekrutacyjne są tożsame dla kandydatów ubiegających się na studia stacjonarne oraz niestacjonarne. Podczas spotkania z autorami Raportu samooceny, zapewniono zespół oceniający, iż wymogi rekrutacyjne nie ulegają zmianie w przypadku niskich kompetencji lub małej liczby kandydatów.

Obowiązujące zasady rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się i gwarantują adekwatny dobór kandydatów. Zasady rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku na każdym poziomie kształcenia.

Uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej przebiega zgodnie z zasadami i procedurami opisanymi w Regulaminie studiów. Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor Kolegium po zapoznaniu się z dokumentacją przebiegu studiów odbytych poza Uczelnią. Uznawanie efektów uczenia się realizowanych na innej uczelni w ramach stypendium Erasmus+ odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie zagranicznych wyjazdów studentów w ramach programu Erasmus.

Zasady i procedury dyplomowania zostały zawarte w Regulaminie studiów oraz Regulaminie procesu dyplomowania oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego w Wyższej Szkole Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach. Drugi ze wspomnianych dokumentów precyzuje kwestie dotyczące procesu dyplomowania, zasady opracowania pracy dyplomowej, procedury oceniania pracy, archiwizowania, a także kwestie dotyczące przebiegu egzaminu dyplomowego.

Seminarium dyplomowe stanowi formę weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest pozytywna ocena pracy dyplomowej. Zgodnie z informacjami zawartymi w Regulaminie procesu dyplomowania oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, pracą dyplomową może być praca pisemna lub praca projektowa. Licencjacką pracę dyplomową powinno charakteryzować „wykazanie umiejętności rozwiązywania problemów z danej dziedziny wiedzy, wykorzystujące nabyte umiejętności ogólne i specjalistyczne; 2) rozwiązanie problemu praktycznego, umiejętność analizy i syntezy podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych; 3) powiązanie wyników pracy z praktyką.”. Powyższy zapis informuje, iż praca licencjacka może mieć charakter analityczny lub projektowy, co wskazywałoby na praktyczny wymiar badań. Jednak w dalszej części dodano, iż „specyfika studiów może implikować inne założenia do opracowania pracy dyplomowej, np. prace z zakresu filologii o tematyce literaturoznawczej lub kulturoznawczej mogą mieć charakter teoretyczno-opisowy.”. Doprecyzowanie to nie wskazuje na praktyczny (aplikacyjny) wymiar badań prowadzonych w ramach przygotowania projektu dyplomowego, czego oczekuje się w przypadku studiów o profilu praktycznym.

Proces dyplomowania na Uczelni jest monitorowany przez Pełnomocnika ds. dyplomowania, który prowadzi nadzór nad dokumentacją związaną z tym procesem, zatwierdza temat pracy dyplomowej, a także wybór promotora. Dodatkowy nadzór nad procesem dyplomowania prowadzi koordynator kierunkowy ds. dyplomowania, który kontroluje zgodność tematów prac z dyscypliną naukową oraz kompetencjami promotora. Kwestie dotyczące redagowania i formatowania pracy precyzuje dokument pt. „Vademecum dyplomanta”, przygotowany dla wszystkich studentów Uczelni.

Procedury dyplomowania na kierunku filologia angielska są nie do końca sprecyzowane.

Dla studentów rozpoczynających studia przed rokiem ak. 2019/20, przygotowanie pracy dyplomowej ma miejsce w ramach seminarium dyplomowego. Według przedstawionej w programie kształcenia na kierunku filologia koncepcji seminarium dyplomowego na studiach pierwszego stopnia cele zajęć *seminarium dyplomowe* obejmują: zapoznanie studentów z formalnymi i technicznymi wymogami pisania pracy dyplomowej, przebiegiem (etapami) postępowania badawczego (w przypadku prac tego wymagających) i formą egzaminu dyplomowego; pomoc w sformułowaniu problemu, przygotowaniu projektu badawczego, gromadzeniu bibliografii do pracy dyplomowej. bieżąca weryfikacja zgromadzonych materiałów; opieka merytoryczna nad pracą studenta (korekta planu pracy, poszczególnych rozdziałów).

Student, zgodnie z sylabusami zajęć *seminarium dyplomowe*, osiąga następujące efekty uczenia się:

- EU 1 Student potrafi pozyskać, selekcjonować, analizować i syntetyzować właściwe dla dziedziny dane naukowe i badawcze pochodzące z różnych źródeł;
- EU 1 Student tworzy poprawną merytorycznie, logicznie, redakcyjnie i językowo pracę pisemną dotyczącą szczegółowych zagadnień danej dziedziny przestrzegając przestrzega prawa i zasad ochrony własności intelektualnej;
- EU 1 Student potrafi samodzielnie organizować sobie warsztat pracy, jej harmonogram i priorytety oraz posiada umiejętność przedstawienia w języku angielskim efektów swoich badań właściwych dla studiowanego kierunku z wykorzystaniem środków technicznych (np. prezentacja multimedialna), prowadzenia badań we współpracy z innymi studentami oraz dyskusowania wyników badań.

Do weryfikacji wyżej wymienionych efektów służy praca dyplomowa.

Treści zajęciowe kursu obejmują treści dotyczące opracowania pracy dyplomowej, wyboru tematu oraz redakcji pracy. Wykaz obejmuje następujące tematy:

- wybór obszaru badawczego/ tematu pracy;
- techniczne aspekty pisania pracy dyplomowej;
- odnośniki;
- przypisy;
- cytowania;
- wykazy (spisy);
- załączniki;
- prezentacja wyników badań z wykorzystaniem środków technicznych (prezentacja multimedialna, film etc.);
- umiejętność argumentowania w dyskusji;
- etapy przygotowywania pracy dyplomowej: plan pracy, gromadzenie bibliografii, zapoznanie studentów z podstawowymi metodologią prowadzenia badań: prace językoznawcze: metoda ankietowa, metoda wywiadu, metoda badań korpusowych w ujęciu kontrastywnym; prace literacko-kulturowe: metoda kontrastywna z elementami teorii feministycznej, biograficznej, psychoanalitycznej, kulturowej, nowy historyzm, itp.; Zasady ochrony własności intelektualnej w pracy naukowej;
- prezentacja wyników badań z wykorzystaniem środków techn. (prezentacja multimedialna, film, etc.);

- redagowanie pracy (korekta poszczególnych elementów pracy, dobór bibliografii, etc.), nadzór nad merytoryczną, logiczną, redakcyjną i językową poprawnością pracy.

Powyżej przedstawiony sylabus zajęć nie wskazuje eksplicitnie, że na kierunku filologia angielska praca dyplomowa może powstać w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, a więc dyscyplinach przypisanych do kierunku. Sylabus wskazuje jedynie w sposób implicytny, że praca dyplomowa może mieć tematykę językoznawczą lub literacko-kulturową. Karta zajęć *seminarium dyplomowe* potwierdza ponadto, iż oferowane jest jedno seminarium dla obu specjalności, a cele zajęć nie są uzależnione od tematyki seminarium.

Istotnym problemem jest wykaz efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć *seminarium dyplomowe*. Nie wyszczególnia się w nim efektów uczenia się dotyczących przygotowania pracy dyplomowej, typowych dla wszystkich kategorii, czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Co szczególnie ważne, wykaz nie obejmuje efektów z kategorii wiedzy oraz praktycznego jej zastosowania. Żaden ze sformułowanych dla zajęć efektów uczenia się nie wskazuje na praktyczne zastosowanie wiedzy przedmiotowej i metodologicznej dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa czy literaturoznawstwa, w wyniku czego powstałaby praca aplikacyjna lub rozwojowa. Efekty nie odnoszą się również do kształtowania umiejętności praktycznych.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, praca podlega ocenie w zakresie zgodności treści z tematem pracy, układu pracy, struktury podziału treści kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenie formalnej strony pracy (poprawność języka, spis rzeczy, odsyłacze), ocenie merytorycznej, ocenie stopnia, w jakim praca stanowi nowe ujęcie problemu, w zakresie doboru i wykorzystania literatury, a także sposobu wykorzystania pracy. Ostatni punkt oceny pracy implikuje aplikacyjny charakter pracy dyplomowej, jednak sformułowane dla seminarium dyplomowego efekty uczenia się nie wskazują, że praca dyplomowa mogłaby mieć charakter produktu czy materiału wykorzystywanego w sposób praktyczny przez interesariuszy zewnętrznych.

Powyższe problemy związane z nietrafnymi i wadliwie określonymi zasadami dyplomowania, nieodpowiadającym praktycznemu profilowi studiów znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w pracach dyplomowych przygotowywanych na kierunku. Wykaz prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przedstawiony do oceny zawiera listę 20 prac dyplomowych, z których większość, tj. 9, omawia problematykę literaturoznawczą, 7 może zostać określonych jako językoznawcze, a 4 zostały poświęcone problematyce tłumaczeniowej. Wszystkie tematy prac wskazują na ich ogólnoakademicki charakter. Prace są w zdecydowanej większości prowadzone w ramach badań podstawowych, mają charakter opisowo-analityczny, a nie aplikacyjny, czego należałoby oczekiwać w przypadku prac dyplomowych na kierunkach o charakterze praktycznym. Prace literaturoznawcze koncentrują się wokół opisu problemu na przykładzie wybranych tekstów kultury, prace językoznawcze zawierają interpretację zebranego materiału językowego, a prace przekładoznawcze porównują wybrane aspekty językowe przekładu tekstów kultury z języka angielskiego na język polski. Tematyka oraz charakter pracy dyplomowych, jak wskazują powyższe dane, nie są w pełni zgodne z kształceniem specjalnościowym w zakresie *translatoryki stosowanej* lub *języka angielskiego w biznesie*. Warto dodać, iż tylko jedna z prac językoznawczych dotyczyła szeroko-pojętych aspektów języka biznesu (praca pt. „Zapożyczenia angielskie w języku polskiego środowiska korporacyjnego”). Co należy

wyraźnie podkreślić, również recenzje nie wskazują na aplikacyjny charakter prac. Żadna z ocenianych recenzji nie wskazała na możliwość praktycznego zastosowania pracy dyplomowej.

Jak wspomniano wyżej, w roku ak. 2019/20 w miejsce pracy dyplomowej Uczelnia wprowadziła wymóg przygotowania projektu dyplomowego, co można uznać za strategię mającą na celu zwiększenie nacisku na kształtowanie zdolności praktycznego zastosowania wiedzy i umiejętności oraz ich powiązań z obszarem działalności zawodowej.

Zasady dotyczące przygotowania projektu zostały zawarte w zarządzeniu Rektora Uczelni. Uczelniane założenia dotyczące projektu dyplomowego zostały doprecyzowane przez Kolegium Filologii. Zgodnie z wymaganiami, celem projektu jest praktyczne zastosowanie wiedzy z zakresu studiowanej specjalności oraz wzmocnienie zdolności rozwiązywania zadań praktycznych, w szczególności: wzmocnienie umiejętności radzenia sobie ze stosowaniem języka w warunkach otoczenia społeczno-gospodarczego; zastosowanie w praktyce nabytych na studiach umiejętności; pobudzenie i rozwój kreatywności; wzmocnienie kompetencji społecznych. Przykłady projektu obejmują: stworzenie leksykonu, komputerowej bazy danych, dokonanie przekładu tekstu literackiego z komentarzem, napisanie reportażu, opracowanie szkolenia na określony temat, analiza reklam prasowych, telewizyjnych, analiza porównawcza tłumaczeń tekstów literackich lub fachowych.

Wśród projektów do wyboru dla rocznika rozpoczynającego studia w roku ak. 2019/20 są: opracowanie leksykonu terminologii fachowej; kontrastywna analiza przekładów tekstu literackiego (np. analiza lingwistyczna fragmentów różnych tłumaczeń wybranego tekstu literackiego, w celu ukazania podobieństw i różnic w zakresie doboru środków językowych; wnioski mogą wskazywać na istotną rolę aspektów psychoanalitycznych, feministycznych czy postkolonialnych wpływających na decyzje tłumacza) oraz lingwistyczna analiza porównawcza tekstów w języku angielskim i polskim (np. porównawcza analiza lingwistyczna tekstu użytkowego lub specjalistycznego pod kątem leksykalnym, stylistycznym, składniowym, uwzględniającym aspekty socjologiczne i kulturowe; ukazanie podobieństw i różnic językowych w badanym korpusie językowym).

Powyższe zalecenia, jak można zauważyć, mają charakter wewnętrznie sprzeczny. Podczas gdy wymagania dotyczące celu i specyfiki projektu wyraźnie wskazują na aplikacyjny charakter badań, szczegółowe propozycje tematów projektów oscylują wokół analiz typowych dla badań podstawowych. Z wyjątkiem pierwszej propozycji projektu obejmującego współpracę przy opracowaniu leksykonu terminologii fachowej, propozycje tematów implikują prowadzenie badań typowych dla prac o profilu ogólnoakademickim, niemających charakteru aplikacyjnego.

Dokumentacja dotycząca kierunku nie określa w sposób jednoznaczny, w ramach których zajęć student przygotowuje projekt dyplomowy. Na spotkaniu z kadrą Kolegium Filologii potwierdzono, iż przygotowanie projektu będzie odbywać się w ramach zajęć *repetitorium*. W treściach programowych zajęć *repetitorium* nie zostały jednak wyszczególnione cele i/lub efekty uczenia się związane z opracowaniem projektu dyplomowego. Treści zawarte w kartach zajęć *repetitorium* obejmują jedynie przegląd i podsumowanie treści kształcenia zrealizowanych w ramach studiów. Zgodnie z kartą zajęć *repetitorium*, cele zajęć obejmują: „Powtórzenie i utrwalenie przez studentów wiadomości z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa/kulturoznawstwa oraz translatoryki/języka angielskiego w biznesie; przekazanie studentom wiedzy dotyczącej formy i struktury egzaminu dyplomowego na Filologii angielskiej; nabycie przez studentów umiejętności

formułowania trafnych i wyczerpujących wypowiedzi ustnych w zakresie studiowanych przedmiotów.”.

W ramach zajęć student powinien osiągnąć następujące efekty uczenia się:

- EU1 Student ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa oraz translatoryki/języka angielskiego w biznesie;
- EU2 Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu studiowanych przedmiotów poprzez tworzenie logicznych i spójnych wypowiedzi ustnych w języku angielskim oraz prowadzenie logicznej argumentacji w rozwiązywaniu konkretnych problemów. Skutecznie organizuje pracę indywidualną i grupową celem utrwalenia i uporządkowania materiału przed egzaminem dyplomowym;
- EU3 Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, prawidłowo określając priorytety służące utrwaleniu materiału oraz uzupełnianiu braków wiedzy z zakresu egzaminowanych obszarów.

Karta zajęć nie zawiera żadnych informacji na temat projektu dyplomowego. Nie zawiera odpowiedniego zestawu efektów uczenia się związanych z przygotowaniem projektu dyplomowego. Karta nie precyzuje specyfiki projektu dyplomowego, który miałby odzwierciedlać zdobyte przez studentów wiedzę, umiejętności i kompetencje związane z profilem praktycznym. Efekty uczenia się zawierają co prawda efekt dotyczący opanowania wiedzy teoretycznej oraz jej wykorzystania, jednak dotyczy wyłącznie wypowiedzi ustnych. Należy również dodać, iż efekt ten jest wadliwie skonstruowany i niejasny. Treści wskazują również, iż kurs nie jest prowadzony w kontekście specjalności. Przygotowanie projektu dyplomowego powinno być wyraźnie wyodrębnione w karcie zajęć, a związane z opracowaniem ww. projektu efekty uczenia się powinny zostać precyzyjnie opisane.

Powyższe zastrzeżenia pozwalają na stwierdzenie, iż na kierunku filologia angielska nie została opracowana odpowiednia koncepcja kursu, w ramach którego student powinien przygotować projekt dyplomowy. Również proces przygotowania oraz koncepcja projektu dyplomowego są niejasne i niedookreślone. Koncepcja projektu dyplomowego nie ukierunkowuje studentów w odpowiedni sposób w procesie przygotowania projektów o charakterze odpowiednim do praktycznego profilu kształcenia. Brak świadomości wprowadzonych regulacji, a także ogólnie dostępnej koncepcji dotyczącej procesu dyplomowania został potwierdzony na spotkaniach z pracownikami Kolegium Filologii.

Przyjęte na kierunku zasady przygotowania prac dyplomowych/projektów dyplomowych i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie uwzględniają sprawdzenia kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, podczas którego student przedstawia prezentację pracy/projektu dyplomowego w formie audiowizualnej oraz odpowiada na trzy pytania z zakresu toku studiów i pracy dyplomowej: po jednym pytaniu od promotora i recenzenta na temat pracy dyplomowej oraz jedno pytanie z zakresu kierunku studiów. Pytania sprawdzające osiągnięcie efektów uczenia się zorientowane są na efekty związane z wiedzą, co nie odpowiada praktycznemu profilowi studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały opisane w Regulaminie studiów. Określono w nim warunki zaliczania

i powtarzania semestrów, skreślenia studenta z listy studentów m. in. ze względu na brak postępów w nauce oraz przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminów komisyjnych.

Regulamin przewiduje dostosowanie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnością, wskazując, na przykład, że student może ubiegać się o uczestnictwo w zajęciach i zaliczeniach tłumaczy języka migowego, a także asystentów osób ruchowo niepełnosprawnych i osób niewidomych lub niedowidzących, w tym obecności psa przewodnika osoby niewidomej. Regulacje nie obejmują jednak dostosowania przebiegu zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Niemniej, nauczyciele przeprowadzający zaliczenia i egzaminy na kierunku dokonują pewnych intuicyjnych dostosowań, np. wydłużenia czasu, w odpowiedzi na specjalne potrzeby studenta. Rekomenduje się wprowadzenie formalnych, zobiektywizowanych zasad regulujących adaptowanie metod sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

W Regulaminie studiów określono skalę stosowanych ocen, a także przelicznik w przypadku wymiany międzynarodowej studenta. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej ze wszystkich zajęć przewidzianych planem studiów, w tym także zaliczenie praktyki zawodowej, natomiast w przypadku ostatniego semestru studiów wymagane jest uzyskanie pozytywnej oceny za pracę dyplomową. Regulamin studiów nie określa kryteriów uzyskania poszczególnych ocen z zajęć, precyzuje jedynie skalę obowiązującą do wyliczania oceny ukończenia studiów wpisywanej do dyplomu. Szczegółowe warunki i kryteria uzyskania zaliczenia zajęć określa zarówno sylabus zajęć jak i opis umieszczony na zdalnej platformie edukacyjnej, funkcjonujący również w okresie niepandemicznym, przy czym zestawy te mogą być nie w pełni przystawalne. Co więcej, warunki zaliczenia zajęć może również precyzować nauczyciel, zazwyczaj według własnych metod i kryteriów. Rozwiązanie to skutkuje funkcjonowaniem niewystandaryzowanych i nieprecyzyjnych metod i kryteriów weryfikacji efektów uczenia się na kierunku. Dobrze ilustruje to następujący zapis w karcie zajęć *pisanie twórcze*: „wieloaspektowa ocena na podstawie skonstruowanych przez studentów różnych typów tekstów pisanych; teksty oceniane są z punktu widzenia językowego i niejęzykowych aspektów sprawności pisania; zaliczenie – średnia ocen cząstkowych.”. Co więcej, zasady zaliczania zajęć w karcie zajęć nie zawsze są spójne z zasadami podanymi na platformie zdalnego nauczania lub/i metodami weryfikacji efektów uczenia się administrowanymi przez prowadzącego. Dobrym przykładem są tu zajęcia *tłumaczenie konsekwentne* i *język mówiony*, dla których, w każdym przypadku, założono dwa nieprzystawalne zestawy weryfikacji efektów uczenia się - jeden funkcjonujący w sylabusie zajęć i dostępny również studentom i drugi, funkcjonujący wyłącznie w świadomości prowadzącego i będący ocenianiem *ad hoc* dla studentów. Podsumowując, nie jest zapewniona bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Regulamin studiów określa zasady i terminy przekazywania informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów i ocenie końcowej. Zawiera on także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją efektów uczenia się oraz uchybiających godności studenta, jak również nieetycznych i niezgodnych z prawem zachowań studenta.

W założeniach Uczelni metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są powiązane ze specyfiką zajęć, ich formą oraz realizowanymi treściami. Podstawowymi metodami

weryfikacji efektów uczenia się są: praca pisemna, np.: test, kolokwium, projekt czy sprawozdanie oraz wypowiedź ustna, np.: dyskusja, prezentacja wyników badań projektowych czy odpowiedź na wylosowane pytania. W kontekście zajęć, wskazano, na przykład, że zajęcia *tłumaczenie pisemne* weryfikowane są za pomocą „tłumaczenia zróżnicowanych tekstów” a na zajęciach *język angielski w negocjacjach* do oceny wykorzystywane są symulacje, studium przypadku czy gry. Tak sformułowany katalog metod weryfikacji zakładanych efektów uczenia się nie pozwala na jednoznaczne określenie, które metody odnoszą się do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Analiza metod weryfikacji stosowanych na kierunku filologia angielska wskazuje, że w pewnej mierze uzależnione są one od specyfiki danych zajęć. Przykładowo, część efektów sformułowanych dla zajęć powiązanych z rozwijaniem kompetencji tłumaczeniowych ma być weryfikowana przez ocenę tłumaczeń. Nie zawsze jednak specyfika tłumaczenia jest odzwierciedlona w metodzie oceniania. Dzieje się tak, na przykład, na zajęciach *tłumaczenie konsekutywne*, gdzie umiejętność tłumaczenia ustnego weryfikowana jest testem pisemnym. Z kolei na zajęciach *rozumienie ze słuchu* weryfikacja odbywa się poprzez „wysłuchanie i tłumaczenie tekstu za pośrednictwem platformy edukacji zdalnej”, przy czym cele i treści zajęć nie są powiązane z rozwijaniem umiejętności tłumaczeniowych.

Jak już wskazano powyżej, na kierunku filologia angielska brak jest spójnych, rzetelnych i przejrzystych zasad oceny progresji studentów. Nieprawidłowość ta przejawia się również poprzez niezrozumiałe uszczegóławianie metod wskazanych przez Uczelnię w kartach zajęć, np. *prezentacje biznesowe*, których zaliczenie w 6. semestrze ma formę „zaliczenia ustnego na podstawie sumy ocen częściowych z aktywności w trakcie zajęć” oraz poprzez brak korelacji między metodami weryfikacji wskazanymi przez Uczelnię i metodami znajdującymi się de facto w sylabusach zajęć. Dobrym przykładem jest tu *język angielski w negocjacjach*, w ramach którego, niezgodnie z katalogiem sformułowanym powyżej i obejmującym, m.in. gry i symulacje, efekty uczenia się weryfikowane są za pomocą aktywności studenta i egzaminu pisemnego, sprawdzającego „umiejętność zastosowania odpowiednich struktur gramatyczno-leksykalnych w konkretnych kontekstach negocjacyjnych”.

Zastosowanie egzaminu pisemnego jako końcowej metody weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć (potencjalnie) nakierowanych na rozwój umiejętności ustnych nie tylko nie jest specyficzne dla tych zajęć, ale również nie umożliwia skutecznej weryfikacji efektów związanych z praktycznym zastosowaniem nabytej wiedzy. Zastosowanie testu pisemnego jako głównej metody weryfikacji, bez względu na specyfikę zajęć i powiązane z nimi efekty uczenia się jest nagminne na ocenianym kierunku. W efekcie, szereg zakładanych efektów uczenia się nie zostaje zweryfikowanych. Na przykład tekst leksykalny w formie pytań wielokrotnego wyboru lub testu luk na zajęciach *rozumienie tekstu* nie pozwoli sprawdzić umiejętności rozumienia tekstu, której kształtowanie jest głównym celem zajęć. Podobnie, test na zajęciach *gramatyka praktyczna* nie sprawdzi umiejętności komunikowania się oraz swobodnego posługiwania się językiem angielskim, gdyż ukierunkowany został na weryfikację opanowania efektów uczenia się związanych z wiedzą ogólnoakademicką. Podobnie, egzamin końcowy z zajęć *wstęp do językoznawstwa z elementami gramatyki opisowej* nie zweryfikuje umiejętności wykorzystania wiedzy językoznawczej z realizowaniu zadań związanych z przyszłym zawodem, której rozwijanie założono w ramach tych zajęć.

Chociaż część metod deklarowanych w kartach zajęć jest potencjalnie nakierowana na weryfikację efektów uczenia się w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych, nie zostały one powiązane z narzędziami umożliwiającymi ich efektywne wykorzystanie. Na przykład, wiele zajęć powiązано

z aktywnością studentów, przy czym nie wskazano, w jaki sposób aktywność ta jest obiektywizowana i/lub jaki jest rzeczywisty udział w ocenie studenta. Co istotne, w niektórych przypadkach, aktywność jest wyłączną metodą oceny studenta, na przykład w czwartym semestrze zajęć *techniki tłumaczeniowe*, a ponieważ nie została ona w żaden sposób skwantyfikowana, należy przyjąć, że weryfikacja de facto nie ma miejsca. W tym kontekście należy też zwrócić uwagę na fakt, że metody weryfikacji w zasadzie nie odnoszą się do sprawdzenia praktycznych umiejętności zawodowych związanych z opanowaniem umiejętności przydatnych do prowadzenia działalności biznesowej i działalności translatorskiej, co potwierdza w pełni analiza dokumentacji powiązanej z praktyką zawodową. Zastosowane metody i powiązane z nimi narzędzia nie potwierdzają bowiem zrealizowania treści kształcenia, celów zajęć, a przede wszystkim nie umożliwiają jakiegokolwiek weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Ogólnie przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych: egzamin ustny, egzamin pisemny, test, ocena aktywności na zajęciach, prace pisemne, kolokwia umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego dla założonego dla kierunku poziomu ESOKJ.

Przyjęte na rok akademicki 2020/2021 zasady prowadzenia zajęć wykorzystujące metody kształcenia na odległość w związku z sytuacją pandemii przewidują dostosowanie do tej formy zajęć metod weryfikacji efektów uczenia się. Zajęcia są prowadzone w formie zajęć synchronicznych, asynchronicznych i hybrydowych. Dla okresu lockdownu w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 metody weryfikacji efektów kształcenia prowadzące do zaliczenia zajęć obejmowały projekty, raporty, sprawozdania przesyłane drogą elektroniczną poprzez przyjęte w Uczelni źródła komunikacji elektronicznej oraz testy i egzaminy pisemne przeprowadzane z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, np. test/zadanie z ograniczeniem czasowym. Przyjęte metody weryfikacji – zwłaszcza w odniesieniu do prac przesyłanych drogą elektroniczną – nie gwarantowały w pełni, że studenci wykonali je samodzielnie i w zasadzie uniemożliwiały rzetelną weryfikację efektów uczenia się. Większość z tych metod funkcjonuje również w Uczelni w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021. W tym kontekście zwraca się uwagę na konieczność takiego doboru metod weryfikacji efektów uczenia się, by zapewnić weryfikację efektów we wszystkich kategoriach, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w sposób gwarantujący, że zostały one osiągnięte w wyniku samodzielnej pracy bez korzystania z niedozwolonych pomocy.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych, dzienników praktyk, w niewielkim stopniu są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji, które polegają na śledzeniu karier pojedynczych absolwentów kierunku. Rekomenduje się wykorzystywanie w procesie oceny osiągania przez studentów założonych dla kierunku efektów uczenia się danych w ujęciach statystycznych.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań nie są w pełni dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Problematyka prac etapowych jest tylko częściowo zgodna z sylabusami zajęć, ponieważ prace etapowe weryfikują przede wszystkim elementy wiedzy, często akademickiej, nie odnosząc się, lub

nieskutecznie odnosząc się do zastosowań wiedzy w praktyce w obszarach działalności zawodowej, do których zgodnie z koncepcją kształcenia przygotowuje kierunek studiów. Zjawisko to występuje także w przypadku zajęć, dla których założono efekty uczenia wynikające z praktycznego profilu studiów. Zdarzają się przypadki, w których prace etapowe weryfikują inne kompetencje, niż założone w efektach uczenia się. Zdarza się, że prace nie stawiają przed studentami zadań zapewniających weryfikację efektów uczenia się na właściwym dla studiów pierwszego stopnia poziomie zaawansowania. Zazwyczaj prace etapowe nie są opatrzone komentarzem, a często nawet oceną.

Dzienniki praktyk wypełniane są w sposób lapidarny. Zawierają ogólnikowe sformułowania zamieszczone przez studenta, często jednym zdaniem kwitujące praktykę, która trwała miesiąc lub jednozdaniowe wypowiedzi opiekuna uczelnianego, stanowiące opinię nt. umiejętności i kompetencji studenta niepowiązanych z zajęciami.

Komentarze te nie odnoszą się do treści wynikających z efektów uczenia się przyjętych dla praktyk i powiązanych z nimi efektów uczenia się. Tym samym, zastosowane metody i narzędzia nie umożliwiają rzetelnej oceny praktyki zawodowej.

Prace dyplomowe przygotowywane są w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowano kierunek, ale często wymykają się jakimkolwiek dyscyplinom naukowym ze względu na operacyjny zakres wykorzystywanej wiedzy, brak bazy teoretyczno-pojęciowej i jakiegokolwiek metodologii, celów i wniosków. Prace dyplomowe w żadnym przypadku nie potwierdzają przygotowania studentów do prowadzenia aplikacyjnych badań naukowych ani prac rozwojowych. Nie służą one rozwiązaniu problemu praktycznego z zakresu translatoryki lub języka angielskiego w biznesie. Zdarza się, że nie odpowiadają właściwemu poziomowi PRK a ich zawartość nie odpowiada tematowi.

Studenci nie są autorami lub współautorami publikacji fachowych i nie posiadają innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na filologii angielskiej obowiązują przejrzyste i selektywne warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne. Zapewniają one wszystkim potencjalnym kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Właściwe są zasady i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskane w innej uczelni, w tym zagranicznej, a także poza systemem studiów.

Zasady i procedury dyplomowania budzą zastrzeżenia. Przyjęte dla kierunku zasady dyplomowania nie uwzględniają praktycznego profilu studiów, gdyż nie wskazują na praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej i metodologicznej dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa i literaturoznawstwa. Prace powstające w obu dyscyplinach nie mają charakteru aplikacyjnego. Zdecydowana większość prac nie powstaje w dyscyplinie wiodącej dla kierunku. Przyjęte na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie uwzględniają

sprawdzenia kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

System weryfikacji efektów uczenia się nie w pełni umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, ponieważ na kierunku funkcjonują de facto co najmniej dwa - formalny i nieformalny - równoległe i często nieprzystawalne systemy weryfikacji efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się w ograniczonym zakresie, gdyż w wielu przypadkach informacja zwrotna uzyskiwana lub w przypadku braku odpowiednich narzędzi, potencjalnie uzyskiwana za pomocą stosowanych na kierunku metod weryfikacji efektów uczenia się dotyczy wyłącznie kategorii wiedzy. Weryfikacja opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku jest ograniczona. Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe potwierdzają częściowe i ograniczone osiągnięcie efektów uczenia się zaprojektowanych dla ocenianego kierunku, co w dużej mierze wynika z niewłaściwego wykorzystania często nieadekwatnych narzędzi służących weryfikacji efektów.

Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyły następujące nieprawidłowości:

1. niepowiązane z praktycznym profilem studiów zasady dyplomowania na kierunku;
2. brak skorelowania tematyki prac dyplomowych z koncepcją kształcenia sformułowaną dla kierunku związaną z przygotowaniem studentów do wymienionych w niej obszarów działalności zawodowej;
3. niewdrożenie spójnego systemu zasad oceny progresji studentów, zapewniającego bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen;
4. niepowiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z kategorią tych efektów;
5. brak sprecyzowania narzędzi dla części metod weryfikacji efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. opracowanie merytorycznych zasad dyplomowania z uwzględnieniem specyfiki studiów o profilu praktycznym z wyraźnym wskazaniem na prowadzenie prac rozwojowych lub badań aplikacyjnych, a także zasad oceny pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu, które uwzględniałyby sprawdzenie kompetencji w zakresie norm, zasad i praktyki w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku studiów;
2. powiązanie tematyki seminarium z wiodącą dyscypliną, do której przyporządkowany został kierunek studiów oraz koncepcją kształcenia związaną z przygotowaniem studentów do wymienionych w niej obszarów działalności zawodowej;
3. wdrożenie spójnego systemu zasad oceny progresji studentów, zapewniającego bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen;

4. opracowanie metod weryfikacji efektów uczenia specyficznych dla kategorii: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne;
5. opracowanie narzędzi dla wymienianych w sylabusach metod weryfikacji efektów uczenia się;
6. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku filologia angielska prowadzi w sumie 15 nauczycieli. W tej grupie 10 nauczycieli prowadzi zajęcia związane z kształceniem kierunkowym. Pozostali nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia wspomagające kształcenie filologiczne, które dotyczą psychologii, podstaw przedsiębiorczości czy technologii informacyjnych.

W grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym, w tym w zakresie praktycznej nauki języka angielskiego, znajdują się dwie osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i dwie osoby ze stopniem doktora w dyscyplinie językoznawstwo oraz jedna osoba ze stopniem doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo, jak również cztery osoby z tytułem zawodowym magistra filologii angielskiej a jedna - *native speaker* - z tytułem licencjata. Dorobek naukowy tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali oni stopnie naukowe. Powiązany jest również, w nielicznych przypadkach, z językoznawczymi badaniami aplikacyjnymi, szczególnie w zakresie translatoryki.

Wśród nauczycieli akademickich są również osoby posiadające doświadczenie zawodowe w zakresie translatoryki i języka specjalistycznego, w tym wykorzystywanego w działalności biznesowej.

Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów, a także doświadczenie praktyczne nauczycieli umożliwiają prawidłową realizację zajęć, choć zauważyć można, że wykorzystanie kwalifikacji kadry dydaktycznej nie jest optymalne, szczególnie w odniesieniu do zajęć związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności powiązanych z prowadzeniem badań aplikacyjnych.

Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wielu z nich to pracownicy z długim stażem zawodowym związanym z pracą dydaktyczną na uczelniach, ale także jako nauczyciele w szkołach państwowych i w szkołach językowych. Są twórcami autorskich programów dydaktycznych oraz materiałów dydaktycznych i autorami publikacji naukowych wykorzystywanych w procesie dydaktycznym. Jak wykazały hospitacje zajęć nauczyciele są dobrze przygotowani merytorycznie i językowo do ich prowadzenia. Niemniej jednak pod względem przygotowania metodycznego do prowadzenia zajęć, w tym w szczególności o charakterze praktycznym, uświadczniają się duże problemy. Rzeczywiste kompetencje dydaktyczne nauczycieli nie obejmują bowiem umiejętności w zakresie pracy z grupą o zróżnicowanych umiejętnościach językowych oraz dostosowania materiałów pod względem trudności do zakładanego dla danego poziomu studiów opanowania języka angielskiego, a także tempa prowadzenia zajęć w zróżnicowanej pod względem językowym grupie. Ponadto, umiejętności dydaktyczne nauczycieli nie obejmują pracy w formie projektowej czy laboratoryjnej oraz aktywizacji

studentów do pracy w parach czy grupach. Kompetencje nauczycieli nie obejmują również umiejętności weryfikowania efektów uczenia się za pomocą zróżnicowanych, dostosowanych do tych efektów metod i narzędzi. Należy przy tym podkreślić, że wymienione umiejętności dydaktyczne są kluczowe dla prawidłowej realizacji zajęć o charakterze praktycznym, w tym w szczególności osiągania przez studentów efektów uczenia się, które dla tych zajęć założono.

Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni nie przekracza wymiaru zajęć dydaktycznych określonych w Ustawie. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami i ponad 50% ogółu godzin zajęć dydaktycznych jest prowadzona przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zatrudnienie nauczycieli akademickich następuje w drodze konkursowej, a o doborze nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć decyduje albo ich dorobek albo doświadczenie i praktyka zawodowa. Jednak przyjęte zasady i procedury nie są w pełni skuteczne. Zidentyfikowano bowiem nieprawidłowości, wynikające wprost z nie w pełni optymalnego wykorzystania potencjału kadrowego, które dotyczą powierzania zajęć powiązanych z procesem dyplomowania i/lub opieki nad pracami dyplomowymi pracownikom, którzy prowadzą badania podstawowe w danej dyscyplinie. Zidentyfikowano również nieprawidłowość polegającą na powierzaniu roli recenzenta pracy dyplomowej osobom, których dorobek naukowy nie koreluje z dyscypliną, w której napisano te prace. Obydwie nieprawidłowości przekładają się bezpośrednio na niską jakość prac dyplomowych na kierunku filologia angielska. Powiązanym problemem, wynikającym również z nie w pełni właściwego wykorzystania potencjału kadrowego, jest nieprawidłowy dobór koordynatora praktyk zawodowych na kierunku.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku, zwłaszcza ci, którzy posiadają stopnie naukowe pomnażają dorobek naukowy w dyscyplinie językoznawstwo i literaturoznawstwo. Niewielka część kadry pomnaża doświadczenie praktyczne związane z zakresem ról zawodowych, do których przygotowujący są studenci. Wielu z nich doskonali swoje kwalifikacje dydaktyczne na szkoleniach i kursach zdobywając nowe certyfikaty.

Nauczyciele akademicy podlegają ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez prowadzoną na Uczelni ankietyzację oraz w formie hospitacji obejmujących wszystkich nauczycieli. Jeśli nauczyciel otrzyma niską ocenę w ankietach studenckich przeprowadzana jest rozmowa wyjaśniająca. Studenci, w tym członkowie Samorządu Studentów, nie otrzymują jednak zagregowanej i nie odnoszącej się do poszczególnych osób informacji zwrotnej na temat wyników ankietyzacji oraz podjętych działaniach projakościowych. Rekomenduje się przekazywanie tego typu informacji społeczności studenckiej.

Wyniki ankiet przeprowadzanych raz w roku oraz hospitacji wykorzystywane są w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Ocena okresowa przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na cztery lata i obejmuje również ocenę aktywności w zakresie działalności naukowej, zawodowej i dydaktycznej. Wyniki okresowych przeglądów kadry i ankiet studenckich mają wpływ na politykę kadrową i mogą skutkować, choć – jak wskazuje ocena wykorzystania potencjału kadrowego – nie skutkują formułowaniem oczekiwań odnoszących się do indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia dobór kadry prowadzącej kształcenie zapewniające prawidłową realizację zajęć. Rozwój naukowy części nauczycieli związany jest z ich wcześniejszym lub równoległym zatrudnieniem w innych uczelniach. Niemniej uczelnia wspiera rozwój naukowy nauczycieli akademickich poprzez finansowanie awansów naukowych, publikacji, czy finansowaniu szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe lub dydaktyczne. W związku z sytuacją pandemiczną Uczelnia zorganizowała szkolenia z zakresu prowadzenia zajęć zdalnych.

W Uczelni nie ma sformalizowanych zasad rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry oraz pomocy ofiarom. Rekomenduje się opracowanie i wdrożenie stosownych procedur.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Potencjał ten nie jest jednak optymalnie wykorzystywany, co skutkuje nieprawidłowościami w obsadzie zajęć, które identyfikuje się w szczególności w zakresie procesu dyplomowania. Polityka kadrowa nie zapewnia zatem doboru nauczycieli akademickich w sposób umożliwiający w pełni prawidłową realizację zajęć. Polityka kadrowa jest oparta o transparentne zasady i uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów. Jej wyniki nie są jednak wykorzystywane w doskonaleniu kadry, choć stwarzane są warunki do jej ustawicznego rozwoju.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. niewłaściwego wykorzystania potencjału kadrowego, skutkującego nieprawidłową obsadą zajęć i powiązanych z nimi funkcji, w tym w szczególności powiązanych z procesem dyplomowania i realizacją praktyk zawodowych;
2. kompetencji dydaktycznych, niewystarczających do skutecznej realizacji zajęć o charakterze praktycznym i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się powiązanych z tymi zajęciami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. wykorzystanie potencjału kadrowego w sposób zapewniający właściwą obsadę wszystkich zajęć na kierunku i powiązanych z nimi funkcji, pełnionych przez członków kadry naukowo-dydaktycznej;

2. wzmocnienie potencjału dydaktycznego nauczycieli akademickich tak, by realizacja zajęć kształtujących umiejętności praktyczne prowadziła do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się powiązanych z tymi zajęciami;
3. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w trzech budynkach mieszczących się w Katowicach: (1) budynku głównym, gdzie udostępnia się aulę wyposażoną w dwie kabiny do tłumaczeń symultanicznych, 2 sale dydaktyczne o zróżnicowanej wielkości, 2 pracownie komputerowe, bibliotekę, a także działy/ punkty obsługi administracyjnej studiów oraz wsparcia np. Akademickie Biuro Karier oraz bar studencki; (2) budynku dydaktycznym, gdzie zajęcia studentów filologii angielskiej mają miejsce w 5 salach wykładowych, a studenci mają również możliwość odbywania tam konsultacji w pokojach konsultacyjnych; (3) kolejnym budynku dydaktycznym, gdzie udostępnia się laboratorium językowe pełniące również funkcję pracowni tłumaczeń symultanicznych oraz zaplecze sportowe, w tym m.in. salę gimnastyczną i siłownię. Obiekty nie są zlokalizowane w swoim bliskim sąsiedztwie – odległości wynoszą od 2 km do 8 km, a czas przejazdu środkami komunikacji miejskiej waha się od 20 do 30 minut.

Wszystkie obiekty są monitorowane, posiadają infrastrukturę wspierającą umożliwiającą organizację w nich zajęć dydaktycznych, w tym szatnie, ogólnodostępne komputery dla studentów, kioski informatyczne z dostępem do Internetu, Wirtualnego Dziekanatu, Elektronicznego Niezbędnika Studenta i katalogu bibliotecznego, automaty z napojami i słodyczami oraz sieć Wi-Fi.

Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Większość sal wykładowych zlokalizowanych w ww. obiektach jest wyposażonych w projektor multimedialny umożliwiający prezentowanie materiałów audio-wideo, tablicę na kredę, w tym jedna jest klimatyzowana, jedna posiada nagłośnienie. Duża sala wykładowa, na 138 miejsc, dysponuje czteromonitorowym telebimem, zaciemnieniem, nagłośnieniem, tablicą suchościeralną oraz stałym łączem internetowym. Z kolei, aula posiada projektor multimedialny, zestaw kamer do rejestracji wykładów on-line, stereofoniczne nagłośnienie, zestaw do prowadzenia zajęć symultanicznych z wykorzystaniem kabin, zestaw wspomagający osoby niedosłyszące (pętlę indukcyjną), a także tablicę na kredę, zaciemnienie oraz stałe łącze internetowe. W salach w budynku głównym Internet udostępniony jest poprzez łącze światłowodowe 1GB oraz sieć bezprzewodową Wi-Fi.

Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej i potencjalnie umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących

umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem.

Obie udostępniane na zajęcia pracownie komputerowe wyposażone są w komputery klasy PC z popularnym systemem operacyjnym, pakiety ochrony antywirusowej oraz dodatkowe telewizory (monitory LED) podłączone do stanowiska prowadzącego zajęcia. W każdej pracowni znajduje się jedno stanowisko z monitorem o dużej przekątnej ekranu dedykowane dla studentów z dysfunkcją wzroku. Serwer podłączony jest do zasilacza awaryjnego. Wszystkie komputery pracują w środowisku sieciowym, posiadają dostęp do Internetu szerokopasmowego w technologii światłowodowej. Dostęp do sieci zabezpieczony jest zaporą internetową.

W jednej z pracowni komputerowych (18 stanowisk) zainstalowano aktualną wersję oprogramowania służącego do tłumaczenia wspomaganego komputerowo. Podczas wizytacji ustalono, że Uczelnia dysponowała oprogramowaniem CAT – *SDL Trados* już 10 lat wcześniej, lecz nie wykorzystywała go w procesie dydaktycznym w realizacji programu studiów na kierunku filologia angielska (wcześniej: filologia).

Rekomenduje się przyspieszenie prac wdrożeniowych oprogramowania CAT - *SDL Trados*, w tym objęcie szkoleniami dotyczącymi zarówno obsługi tego oprogramowania, jak i powiązanej dydaktyki tłumaczeń, takiej liczby nauczycieli akademickich, aby oprogramowanie zostało na stałe włączone do procesu realizacji programu studiów. Rekomenduje się jak najszybsze udostępnienie oprogramowania studentom również do pracy własnej.

W auli w budynku głównym znajdują się dwie profesjonalne kabiny do tłumaczeń symultanicznych, które umożliwiają prowadzenie zajęć w autentycznych warunkach zawodowych tłumacza, ale nie są do tego celu wykorzystywane. Z kolei, laboratorium językowe, w którym przewidziano zajęcia dla tłumaczy, może być wykorzystywane jedynie jako infrastruktura wspierająca nauczanie tłumaczeń symultanicznych, gdyż nie jest odzwierciedleniem autentycznej sytuacji zawodowej tłumacza konferencyjnego – nie są to profesjonalne kabiny do tłumaczeń symultanicznych, a studenci nie mają możliwości ćwiczenia w autentycznych/symulowanych warunkach pracy tłumacza kabinowego m.in. w dźwiękoszczelnej kabinie, w zespole tłumaczy konferencyjnych zmieniających się w trakcie wykonywania tłumaczeń. Ponadto, problemem jest, że w programie studiów nie przewidziano wykorzystania posiadanej, autentycznej infrastruktury, a jedynie wspomagającą. Co więcej, liczba posiadanych profesjonalnych kabin jest za mała – dwie kabiny do tłumaczenia symultanicznego nie zapewniają odpowiedniego zaplecza, żeby umożliwić studentom rzeczywistą pracę w warunkach konferencyjnych. W efekcie, realizacja treści programowych przewidzianych dla kursów dot. tłumaczeń konferencyjnych/ symultanicznych nie jest nawet potencjalnie w pełni możliwa. Rekomenduje się pełne wykorzystanie posiadanej infrastruktury, w tym w szczególności profesjonalnych kabin do tłumaczeń konferencyjnych w programie studiów i w procesie dydaktycznym, a także zwiększenie liczby kabin profesjonalnych do tłumaczenia symultanicznego, aby w optymalny sposób zapewnić studentom możliwość kształcenia umiejętności tłumacza symultanicznego.

Należy przy tym podkreślić, że posiadane oprogramowanie zainstalowane w laboratorium językowym jest właściwe i wskazane do nauczania języka. Pozwala bowiem na osiągnięcie efektów uczenia się związanych z fonetyką języków obcych. Niestety, metody kształcenia związane z wykorzystaniem tej infrastruktury w dydaktyce fonetyki nie zostały zaakcentowane w sylabusach. Rekomenduje się

uwzględnienie wykorzystania infrastruktury do nauki fonetyki języków obcych w metodach dydaktycznych zajęć.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń w zasadzie wystarczająca, jednakże problemem zasadniczym jest przemieszczanie się studentów podczas przerw pomiędzy trzema obiektami zlokalizowanymi w dużej odległości od siebie. Wyposażenie techniczne pomieszczeń, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są – poza zbyt małą liczbą autentycznych kabin do tłumaczeń symultanicznych – dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Biblioteka znajduje się w budynku głównym i pełni funkcję usługową dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni. Jej powierzchnia wynosi 179 m² i nie jest wystarczająca oraz proporcjonalna do liczby osób studiujących oraz kadry akademickiej. Obejmuje dwa pomieszczenia, z których jedno stanowi magazyn biblioteczny, a drugie czytelnię wraz z wypożyczalnią (razem 139 m²). W czytelni znajduje się 26 stanowisk pracy, w tym 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz 2 kabiny multimedialne. Biblioteka nie dysponuje strefą wolnego dostępu. Czytelnia nie jest zorganizowana w sposób umożliwiający niezakłóconą naukę, gdyż współdzieli pomieszczenie z wypożyczalnią.

Biblioteka, w tym wypożyczalnia i czytelnia, jest czynna dla studentów przez 5 dni w tygodniu: od wtorku do soboty w godz. 8.00-16.00, co nie jest wystarczające dla studentów studiów niestacjonarnych, których jest więcej niż studentów studiów stacjonarnych.

Godziny otwarcia, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne w komputery, liczba miejsc w czytelniach, a także fakt, że ta jednostka obsługuje wszystkie osoby studiujące w Uczelni, nauczycieli akademickich oraz uczestników studiów podyplomowych i in. form kształcenia, nie zapewniają warunków do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych przez studentów oceniającego kierunku oraz jego kadre. Rekomenduje się pełne udostępnienie biblioteki Uczelni umożliwiające również korzystanie z jej zasobów w godzinach popołudniowych, po zakończeniu zajęć, a także w niedziele podczas zjazdów studentów niestacjonarnych.

Program biblioteczny utrzymuje wersję elektroniczną katalogu bibliotecznego umożliwiając rezerwację i wypożyczenie pozycji z księgozbioru wypożyczalni i czytelni. Użytkownicy mają również możliwość przeglądania zestawień tematycznych, które zawierają wyodrębnione z księgozbioru materiały biblioteczne np. „Business English” czy „Filologia angielska – literatura podstawowa”, co upraszcza korzystanie z zasobów. Biblioteka informuje użytkowników o nowościach poprzez Wirtualny Dziekanat, a także swoją stronę w witrynie internetowej Uczelni.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem higieny pracy, a zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań i realizacji projektów.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zapewnia tylko częściowo ich udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Niedostosowanie

obejmuje m.in. istniejące bariery w dostępie do budynku, sal dydaktycznych, biblioteki, dziekanatu, pracowni i laboratoriów, a także większości zaplecza sanitarnego.

Budynek główny, mieszczący kluczowe działy obsługowe (bibliotekę, rektorat, dziekanat, biuro karier), a także m.in. aulę z kabinami do tłumaczeń oraz laboratoria komputerowe, nie jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością ruchową, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim. Wprawdzie przed budynkiem znajduje się oznaczone miejsce parkingowe, jednakże dostęp do budynku i poszczególnych pięter nie jest przy użyciu wózka możliwy – brak podjazdu do budynku, brak windy. Uczelnia deklaruje wprawdzie pomoc portiera we wnoszeniu osób poruszających się na wózku do budynku, jednakże przed wejściem nie zainstalowano odpowiedniej sygnalizacji np. dzwonka powiadamiającego obsługę o konieczności podjęcia działań w tym celu. W tym wielokondygnacyjnym budynku znajduje się jedna toaleta dostosowana dla osób z niepełnosprawnością – w przyziemiu budynku. Budynek nie jest również dostosowany do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku (nie oznakowano miejsc kluczowych w odpowiedni sposób np. z wykorzystaniem tabliczek brajlowskich; nie dostosowano metod i narzędzi informacyjnych np. poprzez wykorzystanie wyświetlaczy/ monitorów itp.) oraz dysfunkcją słuchu (nie wykorzystano systemów usprawniających słyszenie np. pętli indukcyjnej). W jednej z pracowni komputerowych zainstalowano stanowisko dla osoby na wózku inwalidzkim. W budynku udostępniono kopiarkę z funkcją dla osób z niepełnosprawnością.

Sale wykładowe i laboratoria w obiektach dydaktycznych dostosowane są dla osób z dysfunkcją wzroku poprzez wykorzystanie monitorów 47-calowych, udostępnienie stanowiska dla osób niedowidzących, a sale dydaktyczne wyposażone są m.in. w rzutniki o dużej rozdzielczości, ekrany elektryczne umożliwiające dostosowanie obrazu lub w telewizory 55-calowe.

Laboratorium językowe, wykorzystywane do nauczania tłumaczeń symultanicznych, nie jest dostosowane do żadnego z rodzajów niepełnosprawności, a układ miejsc i pozostałej infrastruktury uniemożliwia korzystanie z nich przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim, osoby z dysfunkcją wzroku, słuchu, kończyn górnych.

Dostępność zasobów bibliotecznych dla osób z niepełnosprawnościami jest niska - wiąże się to przede wszystkim z trudną dostępnością obiektu mieszczącego bibliotekę (z zewnątrz i wewnątrz) dla osób z niepełnosprawnością ruchową, poruszających się na wózku. Nie jest dla nich również w pełni dostępna czytelnia oraz wypożyczalnia. W czytelni znajdują się dwa stanowiska kabinowe dla osób z niepełnosprawnością słuchu i wzroku - działają tam programy komputerowe ułatwiające korzystanie z zasobów osobom niedowidzącym (czytnik ekranu, syntezytor mowy). Nie ma, jednakże miejsc dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością ruchową (dostosowanego stolika, niskiej laby obsługowej itp.) ani innych najprostszych dostosowań do pozostałych rodzajów niepełnosprawności np. nakładek dla osób niedowidzących, myszek/ klawiatur dla osób z dysfunkcją kończyn górnych. Ponadto, brak przede wszystkim wystarczających warunków do spokojnej pracy dla wszystkich użytkowników biblioteki z uwagi na zbyt małe pomieszczenie czytelni, które dodatkowo jest współdzielone z wypożyczalnią.

Z uwagi na fakt, że Uczelnia realizuje od października 2020 r. projekt „Sprawna uczelnia – sprawny student. Model wsparcia studentów z niepełnosprawnością w WSZOP w Katowicach”, dofinansowany ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, stopień niedostosowania obiektów i pomieszczeń dydaktycznych, usługowych i sanitarnych, w ramach którego już utworzono

Centrum Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością, zostanie częściowo zniwelowany. W projekcie zaplanowano likwidację barier architektonicznych poprzez zakup platform dla osób z niepełnosprawnością ruchową, nakładek brajlowskich, programów udźwiękowiających. Nie są jednak planowane prace nad udostępnieniem zaplecza sanitarnego dla osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obiektach ani poprawa dostępności i komunikacji w obiektach dla takich osób. Rekomenduje się intensyfikację prac nad umożliwieniem pełnej dostępności wszystkich obiektów, w tym biblioteki, dla osób z niepełnosprawnościami, w tym w szczególności dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, osób z dysfunkcją wzroku oraz z osób dysfunkcją narządu słuchu. Rekomenduje się dostosowanie laboratorium językowego do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim, osób z dysfunkcją narządu wzroku/ słuchu/ kończyn górnych i umożliwienie im pełnego korzystania z procesu dydaktycznego, w tym wykorzystania oprogramowania i pozostałej infrastruktury.

W związku z sytuacją epidemiczną, od semestru letniego 2019/2020, kształcenie, w tym weryfikacja efektów uczenia się, odbywa się w formie zdalnej, a nauczyciele akademicy wykorzystują rozmaite narzędzia, w tym platformy do komunikacji synchronicznej oraz asynchronicznej, Elektroniczny Niezbędnik Studenta i inne kanały komunikacyjne. Przyjęte rozwiązanie umożliwiało prowadzenie procesu kształcenia i podtrzymanie kontaktu między nauczycielami akademickimi i studentami, przy wykorzystaniu kilku narzędzi jednocześnie, przy czym, jak zaznaczono, studenci już wcześniej korzystali z uczelnianej platformy e-learningowej. W roku 2020 zajęcia takie są prowadzone zarówno w formie synchronicznej w czasie rzeczywistym – za pomocą platform: Teams, ClickMeeting oraz Zoom, a także asynchronicznej – z wykorzystaniem platformy Moodle, zwanej „Platformą Edukacji Zdalnej WSZOP” – w formie asynchronicznej. Podczas wizytacji stwierdzono, że nawet jedne, 90-minutowe zajęcia akademickie realizowane są jednocześnie na trzech platformach: uczelnianej, gdzie prowadzący zamieścił materiały do zajęć, Teams oraz Zoom, bez jasnego uzasadnienia i bez informacji na ten temat w sylabusie. Zauważono, że jest to niepotrzebne utrudnienie dla studentów, powodujące ich dekoncentrację i ogólne zamieszanie. Rekomenduje się uporządkowanie wykorzystania kanałów przepływu informacji i nauczania zdalnego w taki sposób, aby odpowiadały metodom określonym w sylabusie.

Zbiory biblioteczne udostępniane dla kierunku filologia angielska podzielone są na kategorie, w tym: zasoby tradycyjne, zasoby elektroniczne (zbiory w bibliotece cyfrowej IBUK Libra), czasopisma tradycyjne, czasopisma elektroniczne oraz multimedia. W księgozbiorze filologicznym, liczącym 1143 woluminów, 243 dokumentów multimedialnych oraz 15 tytułów czasopism w wersji tradycyjnej, a 24 dostępnych online, biblioteka posiada wydawnictwa z zakresu lingwistyki, teorii i praktyki przekładu, historii i teorii literatury, historii, literatury i kultury krajów anglojęzycznych.

W bibliotece/czytelni studenci mają dostęp do przydatnych na studiowanym kierunku baz pełnotekstowych Wirtualnej Biblioteki Nauki, której zakres obejmuje: bazę ScienceDirect, zawierającą czasopisma wydawane przez Elsevier Science, w tym spisy treści, dane bibliograficzne, abstrakty oraz pełne teksty artykułów wraz z grafiką; bazę Springer, zawierającą czasopisma naukowe i branżowe, książki i opracowania wydawane przez wydawnictwo Springer; bazę EBSCO, gromadzącą abstrakty z książek, czasopism naukowych czy sprawozdań z badań; bazę SciVerse Scopus, zawierającą abstrakty i cytowania z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych, medycznych i humanistycznych; a także bazę Willey–Blackwell, dysponującą czasopismami z zakresu nauk ścisłych, humanistycznych i społecznych wraz z archiwami od 1997 r. Korzystanie z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach krajowej licencji akademickiej, którą Uczelnia posiada, jest możliwe

z każdego komputera podłączonego do uczelnianej sieci komputerowej. Baza IBUKLibra, z której użytkownicy biblioteki mogą korzystać od 2020 r., umożliwia dostęp do wybranych (obecnie ponad 35 naukowych i specjalistycznych) książek elektronicznych udostępnianych liczbie do 5 użytkowników jednocześnie. Dzięki dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem, m.in. zaznaczanie fragmentów czy tworzenie notatek.

Księgozbiór dedykowany ocenianemu kierunkowi jest bardzo nieliczny zarówno w kontekście liczby studentów kierunku, jak i dostępności najbardziej aktualnej wiedzy w dyscyplinach przypisanych do kierunku oraz rozwiązań i zastosowań tej wiedzy w działalności zawodowej związanej ze specyfiką kierunku i koncepcją kształcenia. W kontekście potrzeb studentów ocenianego kierunku oraz jego kadry dydaktycznej, a także zważając na spis literatury przewidzianej w programie studiów, zasoby biblioteczne nie gwarantują wystarczającego dostępu. Publikacje w formie tradycyjnej obejmują pozycje tylko takie, które wydane zostały do roku 2015 włącznie, w tym wiele podręczników dostępnych w kilku egzemplarzach, oraz pojedyncze pozycje wydawnicze powiązane z dyscyplinami stanowiącymi przedmiot studiów. Liczba i tematyka publikacji filologicznych nie wyczerpuje zasobu podręcznego i jest zdecydowanie niewystarczająca do prowadzenia zajęć, a w szczególności seminariów, zajęć kierunkowych oraz specjalizacyjnych na kierunku studiów, w tym do przygotowywania aplikacyjnych prac dyplomowych oraz do prowadzenia badań językoznawczych i literaturoznawczych, umożliwiających rozwój kadry prowadzącej zajęcia. Zasoby biblioteczne związane z dyscypliną naukową językoznawstwo, w szczególności przekładoznawstwo i glottodydaktyka oraz literaturoznawstwo, są mało liczne, mało różnorodne i nie w pełni aktualne. Nie umożliwiają prowadzenia badań aplikacyjnych w tych dyscyplinach. Zasoby biblioteczne nie są wystarczające, aby przygotować studentów do wykonywania zawodu tłumacza (w zakresie tłumaczenia pisemnego, ustnego, konferencyjnego) oraz zawodów wykorzystujących wysokie kompetencje językowe, w tym tłumaczeniowe – w strukturach firm i korporacji międzynarodowych.

Zasoby biblioteczne są pozornie dostosowane do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Pozycje bibliograficzne znajdujące się w zasobach biblioteki wykorzystywane są wielokrotnie dla różnych zajęć, stwarzając wrażenie, że zasoby biblioteki odpowiadają potrzebom procesu dydaktycznego. W efekcie, nie odnotowuje się braków w zakresie piśmiennictwa zalecanego w sylabusach jako literatura podstawowa. Zasoby biblioteczne obejmują, bowiem, w zasadzie w całości, piśmiennictwo zalecane w sylabusach jako literatura podstawowa, jednakże poważnym problemem jest, iż dla różnych zajęć, przewidziano jako literaturę podstawową te same pozycje wydawnicze. Stąd, zasoby biblioteki (w tych przypadkach zazwyczaj cyfrowe – IBUKI) nie są dostosowane do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Przykładowo, pozycja autorstwa Korzeniowska A., Kuhiwczak P.: *Successful Polish-English translation*, stanowi literaturę podstawową dla trzech różnych zajęć z zakresu tłumaczeń: *warsztat tłumacza przysięgłego; tłumaczenie pisemne; repetytorium* oraz dodatkowo, literaturę uzupełniającą dla kolejnych zajęć specjalnościowych. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku Jopek-Bosiacka A.: *Przekład prawny i sądowy*, która to pozycja stanowi literaturę podstawową dla trzech zajęć pn.: *techniki tłumaczeniowe; warsztat tłumacza przysięgłego; tłumaczenie pisemne*, a także dodatkowo stanowi literaturę uzupełniającą dla innych zajęć. Z kolei, Pochhacker F., Shlesinger M. (eds.): *Interpreting studies reader*, występuje w literaturze podstawowej czterech zajęć pn.: *warsztat tłumacza przysięgłego; tłumaczenie symultaniczne; tłumaczenie konsekwentne; tłumaczenie pisemne*. Problem jest o tyle głębszy, że

literatura podstawowa określona dla kilku zajęć specjalnościowych dot. tłumaczeń czy języka w biznesie, opiera się z reguły zaledwie na 2-3 tytułach. Biorąc pod uwagę dostępność – 5 egzemplarzy jednocześnie, w zasadzie nie ma możliwości, aby studenci zapoznali się z literaturą podstawową i z niej w jakikolwiek sposób skorzystali. Problemem powiązany jest bardzo szeroka lista literatury uzupełniającej dla każdego zajęcia w programie, obecna w sylabusach, która nie jest często niedostępna w bibliotece Uczelni. W przypadku niektórych zajęć, w zasobach bibliotecznych nie ma większości pozycji z literatury wymienionej w kartach zajęć jako uzupełniająca. Nieprawidłowości powyżej opisane, dotyczące w szczególności dostępności literatury podstawowej, uniemożliwiają skuteczną realizację treści programowych. Biorąc pod uwagę zasoby biblioteczne w formie tradycyjnej i cyfrowej możliwy jest taki dobór literatury zalecanej w sylabusach, by była ona dostępna w ramach księgozbioru. Rekomenduje się skorelowanie wykazu literatury zalecanej w sylabusach z zasobami bibliotecznymi Uczelni i uzupełnienie zasobów o rzeczywiście brakujące materiały.

Zasoby biblioteczne są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Biblioteka umożliwia dostęp spoza Uczelni do zbiorów cyfrowych IBUK Libra wspomagających prowadzenie zajęć. Dostępność zasobów cyfrowych nie niweluje jednak niedostatków w zakresie zbiorów tradycyjnych.

Rekomenduje się pełne dostosowanie zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W związku z wprowadzoną sytuacją epidemiczną oraz prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, materiały dydaktyczne w formie elektronicznej zamieszczane są dla studentów na uczelnianej platformie Moodle oraz w Elektronicznym Niezbędniku Studenta, autorskim narzędziu Uczelni.

Przyjęte w uczelni procedury obejmują ocenę warunków studiowania, w tym w szczególności systematycznej kontroli zasobów służących procesowi dydaktycznemu, na które składają się infrastruktura dydaktyczna (w tym laboratoria komputerowe, wyposażenie w środki audiowizualne), pomoce dydaktyczne oraz zasoby biblioteczne. Monitoring bazy dydaktycznej przeprowadzany jest na bieżąco (w systemie cotygodniowym) przez pracowników administracyjnych i służy weryfikacji stanu technicznego oraz określenia bieżących potrzeb np. naprawczych. Monitoring roczny wraz z oceną bazy, mający na celu jej doskonalenie, przeprowadzany przez komisję powołaną przez kanclerza, ma zakres szerszy. Obejmuje stan i wyposażenie sal dydaktycznych oraz biblioteki, multimediów (nagłośnienia, rzutników), pomieszczeń sanitarnych, aparatury laboratoryjnej, kompleksu sportowego, dostosowań dla osób z niepełnosprawnościami. Ocenie podlega też spełnianie warunków BHP. W tym przypadku nadzór sprawuje inspektor BHP.

Uczelnia angażuje studentów do oceny bazy dydaktycznej. Przeprowadzane są roczne ankiety dotyczące zadowolenia studentów ze studiowania we WSZOP, zawierające pytania dot. infrastruktury, w tym oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informatycznych systemów obsługowych, standardu sal dydaktycznych i zaplecza. Na podstawie zaprezentowanych wyników tych ankiet można stwierdzić, że studenci mają realny udział w ocenie oraz w procesie doskonalenia bazy.

Nauczyciele akademicki nie mają zapewnionego sformalizowanego udziału w ocenie infrastruktury dydaktycznej, w tym sformalizowanej możliwości wypowiedzenia się na temat niedoborów

w infrastrukturze dydaktycznej i bibliotecznej. Pracownicy mogą zgłaszać na bieżąco swoje potrzeby przełożonym, jednak, w pewnych aspektach potrzeby te nie są odpowiednio zaspokojone, co widać choćby w zasobach bibliotecznych, które wymagają uzupełnienia. W efekcie, nauczyciele akademicki uczestniczą w procesie oceny infrastruktury jedynie w sposób incydentalny, przypadkowy. Angażowanie ich w ocenę i doskonalenie infrastruktury nie ma charakteru systemowego w Uczelni. Doraźnie zgłaszane są przez nauczycieli potrzeby np. dotyczące specjalistycznego oprogramowania czy nowych pozycji wydawniczych do zakupu przez bibliotekę, ale nie są one konsultowane w większym gronie poprzez np. uczestnictwo w pracach zespołu powołanego w celu rozwoju zasobów i infrastruktury Uczelni. Co więcej, nauczyciele akademicki nie znają procedury postępowania i kwalifikacji do realizacji w takich przypadkach.

Rekomenduje się poddanie systematycznej kompleksowej ocenie przez nauczycieli akademickich infrastruktury służącej kształceniu oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów w doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Są częściowo dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom częściowy udział w kształceniu.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego sformułowane zostały rekomendacje, które nie wpłynęły na obniżenie oceny kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kierunek posiada grono interesariuszy współpracujących z Uczelnią w zakresie projektowania i realizacji programu studiów. Dobór tych instytucji jest częściowo zgodny z koncepcją i celami kształcenia, w tym z oferowanymi specjalnościami oraz z wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku. Interesariusze, do współpracy z którymi Uczelnia przykładła szczególną wagę, to podmioty zajmujące się tłumaczeniami: Kancelaria Tłumaczeń i Nauki Języka Angielskiego Badziński w Gliwicach, GTG Doradztwo Językowe w Jaworznie oraz Szkoła Językowa LinguaCity w Katowicach (działająca również w obszarze usług tłumaczeniowych), przy czym dwa pierwsze podmioty wymienione powyżej nie mogą być zaliczane do interesariuszy zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze Uczelni, gdyż właściciele tych podmiotów są w tym samym czasie pracownikami Uczelni, prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, a więc jego interesariuszami wewnętrznymi. Efektem takiej zależności jest ewidentny konflikt interesów, który może oddziaływać na jakość oceny programu studiów i jego realizacji. Pozostali interesariusze wskazani przez Uczelnię jako kluczowi to m.in. zakład produkcyjny stali ArcelorMittal Poland w Dąbrowie Górniczej oraz Katedra Przekładoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, które uznać można za prawidłowe – czy to w kontekście specjalności *język angielski w biznesie*, czy *translatoryki stosowanej*. Są w tym gronie również dwie szkoły językowe, nieadekwatne dla kierunku i prowadzonych specjalności, gdyż absolwent kierunku nie jest przygotowany do nauczania języka angielskiego jako obcego – koncepcja kształcenia nie przewiduje takiego profilu absolwenta.

Rekomenduje się zaliczanie do grona interesariuszy współpracujących z Uczelnią w zakresie projektowania i realizacji programu studiów podmioty adekwatne do profilu zawodowego absolwenta oraz takie, które nie są jednocześnie interesariuszami wewnętrznymi, a także poszerzenie grona kluczowych interesariuszy w celu pełnego odzwierciedlenia obszarów działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

W grupie interesariuszy dla kierunku filologia angielska znajdują się również podmioty współpracujące wyłącznie w zakresie praktyk – to organizacje, w których absolwent kierunku posiadający wiedzę, umiejętności oraz kompetencje określone w programie studiów ma szansę zostać zatrudniony czy odbyć praktykę zawodową osiągając założone dla praktyki efekty uczenia się, jednak należy przypomnieć, że praktykodawcy współpracują z Uczelnią z inicjatywy studentów odpowiedzialnych za wybór miejsca praktyki – w tej sprawie sformułowano zalecenie w kryterium 2.

Liczba współpracujących zakładów pracy w kontekście praktyk jest obecnie wystarczająca, biorąc pod uwagę liczbę studentów kierunku i fakt, iż Uczelnia umożliwia studentom zwolnienie z odbywania praktyki na podstawie zatrudnienia (stosowne zalecenie sformułowano w kryterium 2), a ich profile działalności wystarczająco zdywersyfikowane, analizując sylwetkę absolwenta tego kierunku. Rekomenduje się zwiększenie liczby zakładów pracy współpracujących z Uczelnią.

Grupa interesariuszy na stałe współpracująca z Uczelnią jest bardzo skromna i jednorodna, a ich rola ograniczona. Kontakty Uczelni z interesariuszami są jednorazowe, przypadkowe, indywidualne i nie wpływają w istotny sposób na koncepcję kształcenia i realizację programu studiów, gdyż nie byli oni do tej pory włączani regularnie do prac nad koncepcją kształcenia i nad programem studiów. Zważając na

fakt, że to Uczelnia dobiera interesariuszy reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze na spotkaniu z zespołem oceniającym, niewielka liczba uczestników tego spotkania potwierdza konieczność poszerzenia grona interesariuszy zaangażowanych we współpracę dot. koncepcji kształcenia i programu studiów. Ponadto, zauważyć należy, że wszyscy obecni reprezentowali tę samą branżę – tłumaczenia, co jest z pewnością adekwatne dla specjalności *translatoryka stosowana*, ale w aspekcie prowadzenia specjalności *język angielski w biznesie*, lista nie jest z pewnością kompletna – brakuje przedstawicieli szeroko rozumianego biznesu, korporacji, firm międzynarodowych itp.

Podczas spotkania nie potwierdzono adekwatnego udziału w opracowywaniu koncepcji kształcenia oraz realizacji i doskonaleniu programu studiów nawet tej nielicznej grupy. Pracodawcy obecni na spotkaniu opiniowali wprawdzie efekty kształcenia w momencie zmiany profilu z ogólnoakademickiego na praktyczny, a także później wydawali indywidualne opinie nt. pojedynczych zajęć lub grupy zajęć w programie, ale nie brali czynnego udziału w tworzeniu programu studiów, w tym w określaniu efektów uczenia się i innych strategicznych elementów np. programu praktyk, które odgrywają szczególną rolę w przypadku studiów o profilu praktycznym. Interesariusze nie widzą więc koncepcji kształcenia i programu jako całości – zawsze koncentrują się tylko selektywnie na pewnych ich elementach, co nie jest podejściem właściwym, ponieważ w takiej sytuacji świadome i efektywne oddziaływanie interesariuszy na kształt sylwetki absolwenta, a także korelacja działań, czy też wzmocnienie pewnych aspektów kształcenia w zakresie poszczególnych zajęć nie są możliwe.

Najlepszym przykładem braku wpływu interesariuszy na koncepcję kształcenia i realizację programu studiów jest fakt, że interesariusze nie konsultowali trzech najistotniejszych zmian w programie, jakie zaszły w 2019 roku, a obowiązują od naboru na studia 2019/2020:

1. zmiany sposobu ukończenia studiów – odejścia od pracy dyplomowej na rzecz projektu dyplomowego, który ma mieć wymiar praktyczny oraz wprowadzenie praktycznego egzaminu dyplomowego, których rola to weryfikacja umiejętności praktycznych studenta kończącego naukę i świadczyć mają o przygotowaniu absolwenta w zakresie praktycznym do pracy w zawodach ściśle powiązanych z kierunkiem studiów – w tym przypadku rola interesariuszy jest kluczowa; powinni oni wypowiedzieć się nt. sposobów weryfikacji umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, a także jak zweryfikować studentów pod kątem praktycznych zastosowań wiedzy;
2. programu praktyki zawodowej, sposobów jej realizacji w kontekście zwiększenia wymiaru do 6 miesięcy;
3. rezygnacji z jednej ze specjalności na rzecz specjalności *język angielski w biznesie*.

Wpływ interesariuszy na realizację programu można określić jako wybiórczy - nie ma on charakteru ciągłego procesu oceny i doskonalenia. Rozmiar i zasięg tego wpływu są mało zaakcentowane w tym procesie, niewystarczająco przekładają się na realne i systematyczne udoskonalanie programu studiów, które byłyby adekwatne do celów kształcenia i osiągania przez studentów efektów uczenia się określonych dla kierunku, co nie jest właściwe dla kierunku o profilu praktycznym. Współpraca Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi dotyczy przede wszystkim organizacji praktyk zawodowych (choć i tutaj, inicjatorem umów bilateralnych są zazwyczaj studenci sami wyszukujący miejsca praktyk), natomiast inne formy współpracy mają charakter marginalny.

Kontakty uczelni z interesariuszami mają charakter indywidualnych relacji, nie ma w nich przestrzeni do wspólnych rozmów, wymiany uwag i spostrzeżeń – interesariusze nie mają więc okazji przedyskutować opinii w szerszym gronie, skonfrontować punktów widzenia pomiędzy sobą na temat np. praktyk zawodowych i wspólnie, również razem z Uczelnią, podejmować strategiczne decyzje dla kierunku o profilu praktycznym. Podczas wizytacji jasno wybrzmiało, że wśród interesariuszy istnieje potrzeba wypracowania wspólnego głosu otoczenia społeczno-gospodarczego i to, dodatkowo, w gronie znacznie poszerzonym – interesariusze widzieliby na wspólnym spotkaniu dot. realizacji kierunku również osoby pracujące w szeroko rozumianym środowisku usług outsourcingowych (wielu studentów i absolwentów w tym obszarze znajduje zatrudnienie), a także osoby reprezentujące środowiska korporacyjne i firmy międzynarodowe. Interesariusze zaprezentowali również inicjatywę spotkań gościnnych z pracodawcami spoza branży tłumaczeniowej, wskazując na potrzebę bezpośrednich konsultacji, które z innej perspektywy pokazywałyby pracodawcę zatrudniającego nie - tłumaczy, a osoby z biegłą znajomością języka angielskiego, które na co dzień wypełniają zadania związane z tłumaczeniami. W różnorodnych branżach, bowiem, kompetencje tłumaczeniowe są pośrednio wykorzystywane, niemniej jednak odgrywają istotną rolę.

Interesariusze Uczelni, pomimo że nieliczni i jednorodni zawodowo, są otwarci i mają wiele interesujących, cennych pomysłów na angażowanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, w tym pracodawców w celu autentycznego ich współdziałania w kształtowaniu sylwetki i realizacji programu studiów, w tym w różnych formułach urozmaicających program studiów.

Problemem powiązany jest, że w spotkaniu brały głównie osoby pełniące jednocześnie wobec Uczelni dwie role: interesariusza zewnętrznego i wewnętrznego, co nie jest procedurą prawidłową, gdyż dokonana przez nich ocena elementów programu studiów nie posiada atrybutów oceny zewnętrznej – to jednocześnie ocena nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia na kierunku, związanego z Uczelnią umową cywilno-prawną na prowadzenie zajęć.

Uczelnia nie prowadzi monitoringu intensywności, zakresu i form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Nie ocenia również współpracy z tym otoczeniem, jak i z pracodawcami w celu doskonalenia tych form, a także badania wpływu współpracy na program studiów i doskonalenie jego realizacji. Potwierdzają to zapisy w raporcie samooceny, spotkania z interesariuszami, a także fakt, że w żadnych przedstawionych przez Uczelnię materiałach i dokumentach jakościowych nie stwierdzono odwołań do tego rodzaju monitoringu czy oceny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, których grono jest bardzo nieliczne, wyłączając interesariuszy uczestniczących w organizacji praktyk. Poza indywidualnymi, punktowymi i sporadycznymi konsultacjami, współpraca ta nie dotyczy opiniowania koncepcji kształcenia, udziału w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, nie jest

w pełni zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Współpraca z interesariuszami, w tym z pracodawcami, jest prowadzona systematycznie tylko w odniesieniu do praktyk zawodowych, ale nie obejmuje np. wizyt studyjnych, realizacji wdrożeniowych prac etapowych i dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w weryfikacji efektów uczenia się, certyfikacji, analiz potrzeb rynku pracy. Wprawdzie interesariusze są zaangażowani w proces kształcenia na podstawie np. umów cywilno-prawnych, ale wówczas, np. w procesie opiniowania programu, nie powinni występować wyłącznie jako interesariusze zewnętrzni, ale jednocześnie jako interesariusze wewnętrzni, co w przypadku wspomnianego opiniowania programu studiów prowadzi do konfliktu interesów.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływu tego otoczenia na program i jego realizację nie podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. liczby i doboru współpracujących z kierunkiem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego;
2. udziału tego otoczenia w doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku, programów studiów i udziału w jego realizacji;
3. przeprowadzania systematycznej oceny zakresu współpracy z otoczeniem społecznego gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. usystematyzowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym z przedstawicielami pracodawców, lokalnych i międzynarodowych w celu doskonalenia koncepcji kształcenia, programu studiów i jego realizacji;
2. zdywersyfikowanie grupy interesariuszy współpracujących z Uczelnią, aby dobór ten w sposób pełny odzwierciedlał sylwetkę absolwenta określoną w koncepcji kształcenia;
3. prowadzenie systematycznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami w odniesieniu do programu studiów, obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów;
4. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia na kierunku realizowany jest poprzez staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+, jedno- lub dwusemestralne studia zagraniczne oraz praktyki dla studentów w ramach programu Erasmus+, organizację i udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, a także poprzez wyjazdy studyjne oraz wyjazdy sponsorowane przez Władze Uczelni dla najlepszych studentów.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów, m.in. poprzez realizację lektoratu z drugiego języka obcego na poziomie zaawansowania B2. Uczelnia współpracuje również z Centrum Szkoleniowo-Doradczym przy realizacji certyfikowanego kursu językowego, z którego nieodpłatnie mogą korzystać zarówno studenci jak i pracownicy. W ramach umożliwienia studentom podnoszenia kompetencji językowych zakupiono dostęp do platformy Lerni, której użytkownicy mogą nabywać i doskonalić umiejętności w zakresie wybranego języka, np. hiszpańskiego, włoskiego czy biznesowego angielskiego.

Dzięki współpracy realizowanej w ramach programu Erasmus+, studenci mają możliwość studiowania na uczelniach zagranicznych takich jak: University of Plovdiv Paisii Hilendarski w Bułgarii, Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi w Turcji czy University of Almeria w Hiszpanii na kierunkach filologicznych.

Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia poprzez stronę internetową, media społecznościowe, wiadomości e-mailowe oraz spotkania z opiekunem roku dotyczące zachęcania studentów do udziału w programach mobilności.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia kierunku, wspierającym kompetencje w związku z funkcjonowaniem języka angielskiego w kontekstach międzynarodowych, jest udział w kadrze nauczającej i wśród studentów osób zza granicy, głównie wschodniej i południowej.

Z oferty wymiany międzynarodowej mogą korzystać studenci i nauczyciele akademicy. Studenci kierunku filologia angielska wyjeżdżają – z reguły na okres jednego semestru – najchętniej na uczelnie hiszpańskie. W ostatnich latach z możliwości wyjazdu na studia zagraniczne skorzystały trzy osoby i wszystkie wybrały University of Almeria. Z trzymiesięcznych praktyk skorzystały cztery osoby, które odbyły praktykę w Brighton Language College w Wielkiej Brytanii. Z kolei w ramach programu „Wysokiej jakości staży dla Studentów WSZOP” pięcioro studentów kierunku odbyło praktyki w Tarnopolu na Ukrainie.

Jeśli chodzi o nauczycieli akademickich to, poza możliwością korzystania z wyjazdów dydaktycznych i szkoleniowych w ramach programu Erasmus+, uczelnia umożliwia kontakt z międzynarodowym środowiskiem filologicznym poprzez wspieranie udziału w międzynarodowych konferencjach naukowych, głównie organizowanych w Polsce. Rekomenduje się zintensyfikowanie udziału nauczycieli akademickich kierunku w konferencjach odbywających się poza granicami kraju.

W Uczelni funkcjonuje Dział Współpracy Międzynarodowej, do którego zadań należy koordynacja działań związanych z uczestnictwem w europejskich programach edukacyjnych, gromadzenie informacji na temat międzynarodowych programów wymiany oraz prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej współpracy z zagranicą, a także współpraca ze studentami i organizacjami studenckimi. W ramach swej działalności Dział dokonuje ocen umiędzynarodowienia kształcenia oraz realizuje cele związane z intensyfikacją umiędzynarodowienia kształcenia, w tym zwiększenie mobilności studentów i kadry dydaktycznej w ramach programu Erasmus+. Studenci i nauczyciele nie są jednak formalnie

włączani w proces oceny umiędzynarodowienia, choć istnieje możliwość zgłaszania indywidualnych uwag. Rekomenduje się zapewnienie udziału w opiniowaniu zakresu współpracy międzynarodowej ogółowi studentów i nauczycieli akademickich kierunku filologia angielska.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest: nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów oraz kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym na ocenionym kierunku jest odpowiednio skonstruowany i w swoich zasadniczych elementach funkcjonuje poprawnie.

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom na poszczególnych etapach procesu dydaktycznego w sposób systemowy (przy wykorzystaniu narzędzi i procedur opisanych w Regulaminie studiów) lub nieformalny. Prowadzący podczas pierwszych zajęć w semestrze przekazują studentom szczegółowe informacje dotyczące zajęć, wymaganej literatury, formy i zasad zaliczenia, a także informacji o zasadach ewentualnego poprawiania ocen niedostatecznych, zaliczania nieobecności oraz godzin konsultacyjnych. Zasady oceniania nie ulegają zmianom w trakcie trwania roku akademickiego. Kryteria oceny prac są z reguły przejrzyste i zrozumiałe, zaś czas ich sprawdzania i informowania o wynikach nie wzbudza zastrzeżeń. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do sprawdzonych

i ocenionych prac pisemnych. Realizowane zajęcia kończą się zaliczeniem na ocenę lub egzaminem w formie ustnej lub pisemnej, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów. Zaliczenie może się odbywać na podstawie różnych efektów pracy studenta, np. wyników kolokwium, pracy zaliczeniowej lub prezentacji multimedialnej. Uczelnia zapewnia podstawową formę indywidualizacji programu kształcenia w postaci mechanizmu „indywidualnej organizacji studiów”, którego zasady funkcjonowania określa regulamin studiów. Rozwiązanie to jest dedykowane studentom, którzy z różnych powodów (np. z uwagi na studiowanie dwóch kierunków studiów lub zaangażowanie w prace samorządu studentów lub organy kolegialne Uczelni) nie mogą systematycznie uczestniczyć w zajęciach dydaktycznych. Korzystający z indywidualnej organizacji studiów mogą ubiegać się o większą liczbę dozwolonych nieobecności (jest ona ustalana w porozumieniu z prowadzącymi) oraz podchodzenie do zaliczeń i egzaminów w terminach indywidualnie ustalonych z wykładowcami. Większość studentów nie wie jednak nic o istnieniu tego rozwiązania, nie zna praw studenckich gwarantowanych w Regulaminie studiów i wynikających z innych aktów obowiązujących na Uczelni. Zespół oceniający rekomenduje organizację szkoleń z zakresu praw i obowiązków studenta w celu podniesienia poziomu świadomości studentów na temat przysługujących im praw.

Uczelnia zapewnia możliwość podejmowania działalności o charakterze publikacyjnym w wydawnictwie afiliowanym przy WSZOP. Ostatnia publikacja autorstwa studentów pochodzi jednak z 2015 roku. W tym kontekście należy stwierdzić, że Uczelnia nie zapewnia systemowego wsparcia związanego z przygotowaniem do podejmowania działalności publikacyjnej, tj. pomocy przy edycji tekstów naukowych, konstruowania problemów naukowych, doborze literatury itp.

Studenci uzyskują pomoc merytoryczną od nauczycieli akademickich, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku oraz kierują ich pracami dyplomowymi. W ramach ustalonych godzin konsultacyjnych, studenci mają możliwość bezpośredniej rozmowy z wykładowcą. Wymiar godzinowy konsultacji jest adekwatny do potrzeb studentów. Studenci mają ponadto możliwość indywidualnego umówienia się z prowadzącym poza wyznaczonymi godzinami konsultacyjnymi, w przypadku, gdy nie mogą skorzystać z podstawowych terminów. Uczelnia prowadzi szkolenia dla studentów z zakresu wykorzystywania narzędzi kształcenia zdalnego. W razie niedogodności natury technicznej istnieje możliwość kontaktu z pracownikami działu informatycznego i konsultacji problemu. Ponadto w przypadku zgłoszenia potrzeb wywołanych brakiem dostępu do sprawnego sprzętu komputerowego lub stabilnego łącza internetowego, zapewniona jest możliwość wykorzystania pomieszczeń i sprzętu znajdujących się w budynkach Uczelni.

Studenci mają zapewniony dostęp do biblioteki, choć godziny jej pracy nie są w pełni dostosowane do potrzeb studentów pracujących. Księgozbiór w podstawowym jedynie stopniu odpowiada potrzebom kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W efekcie niewielki odsetek studentów korzysta z zasobów bibliotecznych, większość realizuje cały tok studiów bez konieczności posiłkowania się materiałami bibliotecznymi, co na kierunkach humanistycznych należy do rzadkości.

Harmonogram zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku należy ocenić jako przejrzysty. Zajęcia nie nakładają się, w programie nie ma też nadmiernych przerw. W przypadku jednorazowych modyfikacji w harmonogramie zajęć, studenci są o tym na bieżąco informowani za pomocą poczty elektronicznej, elektronicznego systemu obsługi studentów oraz za pośrednictwem starosty poszczególnego rocznika, którego dana kwestia dotyczy.

Dziekanat oraz inne komórki administracji uczelnianej funkcjonują poprawnie z punktu widzenia potrzeb studentów. Uczelnia zapewnia studentom skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Godziny otwarcia dziekanatu są odpowiednie i umożliwiają obsługę studentów, także tych studiujących niestacjonarnie. W razie potrzeby studenci mogą korzystać z pomocy pracowników dziekanatu także korespondencyjnie lub za pomocą internetowych narzędzi komunikowania na odległość. Na Uczelni funkcjonuje platforma Wirtualny Dziekanat, która służy do przekazywania informacji związanych z przebiegiem procesu dydaktycznego oraz Elektroniczny Niezbędnik Studenta, w którym znajdują się podstawowe dokumenty związane z tokiem studiów (np. Regulamin studiów, procedura dyplomowania), jak i semestralne ankiety ewaluacyjne. Przedstawiane do organów administracji uczelnianej prośby/wnioski/pytania są niezwłocznie rozpatrywane. Studenci uzyskują odpowiedzi w bardzo krótkim czasie – najpóźniej w ciągu kilku dni od momentu złożenia wniosku. System rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków jest przejrzysty i skuteczny. W sytuacjach konfliktowych studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i prośby bezpośrednio do Władz lub za pośrednictwem pracowników Dziekanatu.

Na Uczelni funkcjonuje instytucja Rzecznika Praw Akademickich. Celem pracy Rzecznika jest ochrona interesów i praw studentów oraz reagowanie w sytuacjach dyskryminacji lub przemocy. Rzecznik jest dostępny dla studentów dwa razy w tygodniu w ramach dyżurów, podczas których udziela porad dotyczących zgłoszonych problemów. Rzecznik może także występować w różnego rodzaju sporach na zasadzie mediatora. Może ponadto występować w postępowaniach dyscyplinarnych w charakterze obrońcy obwinionych. Instytucja Rzecznika nie ma długiej tradycji, została powołana do życia w październiku 2020 roku. Mając na uwadze powyższe nie jest możliwe dokonanie oceny skuteczności działań Rzecznika i jego przydatności w procesie wsparcia studentów.

Studenci kierunku filologia angielska mogą rozwijać swoje pasje literackie w Literackim Kole Anglistów. Celem Koła jest przede wszystkim szerzenie wśród studentów wiedzy na temat języka angielskiego i kultury brytyjskiej. Z uzyskanych informacji wynika, że głównym obszarem działalności Koła jest interpretowanie napisanych w języku angielskim tekstów literackich w szerszym kontekście kulturowym. Koło powstało na początku roku akademickiego 2020/2021, stąd działalność Koła nie jest jeszcze usystematyzowana. Na tym etapie jego istnienia nie można wskazać przykładów konkretnych działań, które zostały zrealizowane. Warto zwrócić uwagę na fakt, że jak dotąd Uczelnia nie wskazała sali/pokoju, w którym mogłyby się odbywać zebrania i bieżące prace Koła. Brak zatem wsparcia infrastrukturalnego i organizacyjnego bardzo przydatnego młodej organizacji w pierwszym etapie jej istnienia. Studenci ocenianego kierunku studiów mogą uczestniczyć także w życiu organizacji ogólnouniwersyteckich, np. w Uczelnianym Klubie AZS.

Na Uczelni funkcjonuje mechanizm wsparcia, motywowania i nagradzania studentów wybitnych. Władze przyznają w każdym roku akademickim nagrodę „Złotego Bobra”. Jest to wyróżnienie dla absolwenta, który odniósł znaczący sukces na rynku pracy. Nagroda ma charakter ogólnouczelniany, a zatem absolwent każdego kierunku może ją otrzymać. Wśród dotychczasowych laureatów nie ma absolwentów filologii angielskiej. Kryteria przyznawania tej nagrody nie są uregulowane. Władze Uczelni każdorazowo dokonują subiektywnej oceny zgłoszonych kandydatur i na tej podstawie wyłaniają laureatów. Zespół oceniający rekomenduje usystematyzowanie zasad przyznawania nagrody dla wybitnych absolwentów oraz ich udostępnienie za pomocą dostępnych kanałów informacji.

Na Uczelni funkcjonuje klasyczny model wsparcia studentów poprzez system stypendialny wynikający z przepisów Ustawy z dnia 22 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. O możliwościach wsparcia studenci informowani są za pośrednictwem strony internetowej. Mogą również uzyskać niezbędne informacje poprzez bezpośredni lub elektroniczny kontakt z pracownikami administracji. Z punktu widzenia studentów kryteria systemu pomocy materialnej są przejrzyste i ogólnodostępne. Proces przyznawania pomocy materialnej funkcjonuje sprawnie.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość udziału w krajowych i międzynarodowych programach wymiany akademickiej. Z uwagi na zobowiązania wynikające z pracy zawodowej studenci nie korzystają z możliwości wyjazdów długoterminowych i chętniej korzystają z programów krótkoterminowych.

Udział studentów w szeroko rozumianych mechanizmach tworzenia, monitorowania i doskonalenia systemu jakości kształcenia polega na realizacji ściśle formalnych aspektów wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących, udziale studentów w poszczególnych organach kolegialnych składających się na system jakości kształcenia oraz ocenie jakości kształcenia przeprowadzanej przez uczelnię przy pomocy ogólnouczelnianej ankiety. Samorząd Studentów Uczelni, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, opiniuje projektowane programy studiów na poszczególnych kierunkach.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w procesie ewaluacji zajęć w dwóch wymiarach. W pierwszym wymiarze ewaluacja odnosi się do przeprowadzanej po każdym semestrze elektronicznej ankietyzacji prowadzonej za pomocą platformy internetowej. Studenci mają prawo wypełnienia ankiety, która zawiera pytania dotyczące poszczególnych zajęć oraz prowadzących. Wyniki ankiet dostępne są w Elektronicznym Niezbędniku Studenta, ale studenci nie są przekonani o wpływie ich opinii wyrażonych w ankietach na proces kształcenia. Zespół oceniający rekomenduje podjęcie działań upowszechniających wiedzę o celach ewaluacji zajęć i efektach ankiet studenckich. Natomiast drugi wymiar ewaluacji odnosi się do mechanizmu pozainstytucjonalnego. Studenci mają możliwość bezpośredniego zgłaszania swoich uwag, sugestii i problemów Władzom Uczelni oraz lub za pośrednictwem Samorządu Studentów.

W Uczelni nie prowadzi się kompleksowej ewaluacji systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się. W ramach oceny jakości kształcenia przeprowadzonej na WSZOP incydentalnie w 2018 r. za pomocą ogólnouczelnianej ankiety studenci pytani byli wprawdzie o infrastrukturę, zasoby biblioteki, kompetencje i postawę pracowników dziekanatów, ale ocenie poddawano te elementy w sposób fragmentaryczny (np. nie pytano o godziny pracy dziekanatu, ale tylko o kompetencje i życzliwość pracowników). Ankieta nie uwzględniała poza tym innych elementów systemu wsparcia studentów, np. pomocy finansowej, organizacyjnej i administracyjnej udzielanej organizacjom studenckim. Co więcej, ankieta ewaluująca jakość kształcenia nie uwzględnia specyfiki poszczególnych kierunków studiów i nie dostarcza pełnej informacji o wsparciu udzielanym studentom filologii angielskiej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym na ocenionym kierunku jest poprawnie skonstruowany w odniesieniu do części standardów, ocenianych w ramach niniejszego kryterium. Studenci otrzymują skuteczne wsparcie o charakterze administracyjnym oraz mają zapewnioną możliwość podejmowania działalności w studenckich organizacjach ogólnouniwersyteckich, ale wsparcie udzielane przez Uczelnię nowoutworzonemu Kołu Literackiemu Anglistów jest niewystarczające. Studenci mają także zapewnioną możliwość korzystania ze sprawnie funkcjonującego systemu wsparcia materialnego oraz systemu rozpatrywania skarg i wniosków. Nauczyciele akademicki zapewniają im pomoc merytoryczną w ramach dodatkowych konsultacji, ale wykorzystywane podczas zajęć metody dydaktyczne oraz zasoby oraz warunki działania biblioteki w opinii studentów w niewystarczającym stopniu wspierają ich w procesie uczenia się. Uczelnia w stopniu podstawowym zapewnia studentom filologii angielskiej możliwość indywidualizacji kształcenia. Studenci uczestniczą w doskonaleniu programu studiów i ocenie jakości kształcenia, nie prowadzi się natomiast w WSZOP w Katowicach ewaluacji systemu wsparcia udzielanego studentom w procesie kształcenia.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. braku systemowego wsparcia dla rozwijania zainteresowań naukowych studentów i działalności Koła Literackiego;
2. braku systemowego mechanizmu monitoringu i doskonalenia wsparcia studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnienie niezbędnego wsparcia infrastrukturalnego, organizacyjnego i finansowego dla działalności Literackiego Koła Anglistów oraz systemowych rozwiązań wspierających rozwój zainteresowań naukowych studentów;
2. wprowadzenie systemowego mechanizmu monitoringu wsparcia studentów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji jest realizowany przede wszystkim przy użyciu strony internetowej Uczelni. Interesariuszom wewnętrznym Uczelnia przekazuje informacje także za pomocą platform służących do bieżącej obsługi procesu dydaktycznego („Wirtualna Uczelnia” oraz „Elektroniczny Niezbędnik Studenta”), dostęp do których jest ograniczony hasłem. Do przekazywania informacji studentom wykorzystywane są także programy służące realizacji zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku (MS Teams, Moodle, ClickMeeting). Różne informacje dot. toku studiów są także udostępniane metodą tradycyjną poprzez ich umieszczanie w gablotach/na tablicach w pomieszczeniach administracji uczelnianej. Mając na uwadze wielość wymienionych powyżej narzędzi należy zwrócić uwagę na brak przejrzystości polityki informacyjnej. Liczba wykorzystywanych

platform - często jednocześnie lub w tym samym celu - z pewnością nie przyczynia się do usprawnienia procesu uczenia się. Zespół oceniający rekomenduje przeprowadzenie wspólnie ze studentami przeglądu wszystkich wykorzystywanych kanałów informacji w celu uporządkowania polityki informacyjnej i zmniejszenia liczby narzędzi, do wykorzystywania których zobligowani są nauczyciele akademicy i studenci.

Strona internetowa Uczelni prowadzona jest w trzech językach obcych (angielski, ukraiński, rosyjski). Niektóre zakładki są dodatkowo dostępne w języku francuskim, niemieckim i hiszpańskim. Jest ona wyposażona w podstawowe funkcje stanowiące dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: powiększanie i zmniejszanie liter oraz zmianę kolorów, czyli tzw. wersję kontrastową.

Część informacji o procesie kształcenia i warunkach studiowania jest dostępna tylko dla użytkowników poszczególnych platform opisanych powyżej. Dla użytkowników zewnętrznych informacje udostępnione na stronie internetowej są sformułowane bardzo ogólnikowo albo podawane są w bardzo ograniczonym, podstawowym zakresie. Tak ocenić trzeba zestaw informacji adresowanych do kandydatów na studia. Strona internetowa informuje o kolejnych etapach rekrutacji, wymaganych dokumentach i miejscach ich składania, terminach dokonywania poszczególnych czynności. Zawiera także odnośniki do tabel odpłatności za studia oraz uchwał Senatu Uczelni o szczegółowych zasadach i trybie rekrutacji. Niemniej jednak zastrzeżenia budzi sposób przedstawienia informacji o dostępnych kierunkach. Pełna informacja o wszystkich oferowanych kierunkach studiów nie jest dostępna w jednym miejscu. W zakładce „kierunki kształcenia” znajdują się tylko niektóre kierunki studiów. Informacje na temat ocenianego kierunku zawarte są w zakładce odnoszącej się do Kolegium Filologii. Ponadto, poszczególne informacje o kierunku nie są aktualizowane i tym samym nie odzwierciedlają rzeczywistości, np. informacja zapewniająca, że zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są przez native speakerów. Strona internetowa nie zawiera istotnych z punktu widzenia kandydata informacji o zasadach wyboru specjalności. Osoba rozważająca podjęcie studiów na filologii angielskiej nie może uzyskać pełnej informacji na temat tego, jakie są realne możliwości ich wyboru, czy specjalizacje są uruchamiane i na jakich warunkach. Zamieszczona na stronie charakterystyka sylwetki absolwenta oraz możliwych aktywności zawodowych po ukończeniu studiów jest bardzo ogólnikowa, brak informacji o praktycznym profilu studiów i wynikającej stąd specyfice kształcenia. Część informacji o procesie kształcenia, która świadczy o jakości kształcenia i może być przydatna interesariuszom zewnętrznym - dostępna jest wyłącznie w Elektronicznym Niezbędniku Studenta, np. opis procedury dyplomowania, charakterystyki zainteresowań naukowych i specjalizacji zawodowych nauczycieli akademickich prowadzących prace dyplomowe.

Biuletyn Informacji Publicznej nie zawiera wszystkich niezbędnych informacji. W BIP przedstawione są uchwały Senatu w sprawie programu studiów, ale należy zwrócić uwagę na brak załączników w postaci opisu programu studiów ze wskazaniem konkretnych zajęć. W kontekście programu studiów należy wskazać, że w BIP umieszczone są jedynie dokumenty zawierające opis kierunkowych efektów uczenia się.

Należy odnotować brak precyzyjnych informacji na temat polityki jakości kształcenia, składu kierunkowego Zespołu ds. Systemu zapewniania jakości kształcenia, procedury, przebiegu i wyników ewaluacji zajęć oraz innych ankiet przeprowadzanych w celu doskonalenia jakości kształcenia. Uczelnia nie publikuje danych z badań kandydatów na studia i ich oczekiwań, badań wizerunku, relacji

z otoczeniem społeczno-gospodarczym, monitoringu losów zawodowych absolwentów oraz badań satysfakcji.

W zakresie systemu wsparcia studentów udostępniane informacje są niepełne i ogólnikowe. Strona internetowa prezentuje zestaw kwestii związanych z funkcjonowaniem systemu wsparcia stypendialnego, funkcjonowaniem biblioteki, programów wymiany akademickiej, możliwości podjęcia działalności w studenckich jednostkach organizacyjnych, Akademickim Biurem Karier oraz wsparciem dla studentów niepełnosprawnych. Niemniej jednak informacje z wyżej wymienionych obszarów nie są wyczerpujące z punktu widzenia potrzeb studentów i każdorazowo odsyłają do kontaktu z poszczególnym działem administracji uczelnianej. Na stronie internetowej dostępne są natomiast wzory najważniejszych pism (podań, wniosków itp.) niezbędnych z punktu widzenia studenta i wykorzystywanych w toku studiów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach na ocenianym kierunku nie podlegają systematycznym ocenom. Monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji, są rzadko monitorowane - w sposób niestandardowy i spontaniczny. Zebrane oceny nie podlegają analizie konkretnego organu.

W ramach mechanizmu semestralnej ewaluacji student nie ma możliwości dokonania oceny systemu dostępu do informacji. Możliwość taka jest jednak zapewniona w ramach pozainstytucjonalnych form, tj. bezpośredniego zgłaszania uwag prowadzącym i Władzom Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia umożliwia dostęp do podstawowych informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji oraz osiąganych rezultatach, także dla studentów z niepełnosprawnościami. W swojej polityce informacyjnej wykorzystuje różne narzędzia: stronę internetową oraz dwie platformy dostępne użytkownikom wyłącznie po zalogowaniu. Informacje zamieszczone na stronie internetowej Uczelni o oferowanych kierunkach studiów, w tym o filologii angielskiej nie są jednak łatwo dostępne, a podane opisy kierunków zbyt ogólnikowe i z uwagi na przestarzałość informacji wprowadzające w błąd. Dane dotyczące programów studiów są niepełne. Uczelnia publikuje częściowe dane dotyczące funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Uczelnia nie prowadzi monitoringu systemu dostępności do informacji.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieuporządkowanego schematu dostępu do poszczególnych informacji na stronie internetowej – dane o kierunku filologa angielska nie są dostępne w ramach zakładki "kierunki kształcenia";
2. nieaktualności i ogólnikowości danych dot. programu studiów i warunków jego realizacji na stronie internetowej;

3. braku wszystkich niezbędnych danych w BIP Uczelni, np. programów studiów;
4. braku publicznego dostępu do informacji o procesie kształcenia ważnych także dla użytkowników zewnętrznych (np. procedura dyplomowania);
5. braku systemowego mechanizmu monitoringu dostępu do informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnienie dostępu do pełnej informacji o oferowanych kierunkach studiów, w tym o filologii angielskiej oraz usytuowanie ich w jednym miejscu;
2. zamieszczenie precyzyjnych i pełnych informacji o zasadach wyboru specjalizacji;
3. zapewnienie dostępu do pełnej informacji o programie studiów;
4. zamieszczenie wyczerpujących i precyzyjnych informacji o poszczególnych elementach składających się na system wsparcia studentów;
5. wdrożenie systemowego mechanizmu monitoringu systemu dostępu do informacji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Przyjęcie na studia, zatwierdzanie programów studiów oraz przeprowadzanie zmian programowych na ocenianym kierunku studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury, będące elementem ogólnouczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, opisanego w Polityce Jakości Kształcenia przyjętej Uchwałą Senatu WSZOP z dnia 18 listopada 2011 r.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów sprawuje z upoważnienie Rektora Dyrektor Kolegium Filologii, do obowiązków którego należy m.in. organizacja procesu kształcenia, nadzór nad praktykami zawodowymi oraz procesem dyplomowania, a także jakością pracy nauczycieli akademickich innych osób zatrudnianych do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Dyrektor Kolegium wykonuje je przy pomocy pełnomocnika ds. dyplomowania, pełnomocnika ds. jakości kształcenia, opiekunów roczników, opiekunów praktyk zawodowych, opiekunów kół naukowych. Kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób zostały jasno określone. Np. zadaniem pełnomocnika ds. dyplomowania jest monitorowanie zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkiem studiów i tematyki pracy dyplomowych z kompetencjami promotorów (w szczególności z ich dorobkiem w ramach reprezentowanej dyscypliny naukowej), a także ocena opieki nad dyplomantem czy aktualizowanie zasad opisanych w Vademecum dyplomanta Uczelni.

Dyrektor Kolegium przewodniczy Radzie Kolegium, która stanowi organ uchwałodawczy. Przyjęte w Uczelni procedury zakładają, że to Rada Kolegium przedkłada Senatowi w postaci uchwał propozycje zmian w programie studiów, będące efektem jego monitorowania lub dostosowania do zmieniających się przepisów prawa, wcześniej konsultowane ze studentami interesariuszami zewnętrznymi oraz przedyskutowane przez członków Rady. Monitorowaniem aktualności i słuszności koncepcji

kształcenia oraz zgodności programu studiów z tą koncepcją zajmuje się kierunkowy Zespół ds. systemu zapewniania jakości kształcenia. Do jego zadań należy także ocena powiązania efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów z potrzebami rynku pracy oraz adekwatności treści kształcenia do kierunkowych efektów uczenia się, weryfikacja kart zajęć w celu wyeliminowania powtarzających się treści programowych i aktualizacji literatury przedmiotu, aktualizacja sylwetki absolwenta oraz przegląd metody kształcenia, a także metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się. W swoich działaniach Zespół ds. systemu zapewniania jakości kształcenia wykorzystywać powinien wyniki studenckich ankiet oceniających zajęcia i prowadzących, efekty konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, wnioski z konsultacji ze studentami, analizy ocen osiągniętych przez studentów, wyniki badań jakości kształcenia, przeprowadzanych przez uczelnię cyklicznie za pomocą ankiety ogólnouczelnianej. Z informacji zebranych podczas wizytacji wynika, że Zespół ds. systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku filologia angielska, pracujący w obecnym składzie od 2019 r. takich działań na razie nie prowadził. Skład zespołu nie jest zresztą szerzej znany, informacja o członkach zespołu i jego osiągnięciach (także w poprzednich kadencjach) nie pojawia się także na stronie internetowej Uczelni. Nie wszyscy jego członkowie (np. przedstawicielka interesariuszy zewnętrznych) mają świadomość przynależności do zespołu.

W 2018 r. uczelnia przeprowadziła badanie ogólnouczelniane dot. jakości kształcenia w Uczelni, które obejmowało ocenę infrastruktury, pracy dziekanatu i biblioteki, oferty Akademickiego Biura Karier i wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+, strony internetowej uczelni oraz Elektronicznego Niezbędnika Studenta, relacji z nauczycielami akademickimi oraz treści programowych zajęć studiowanych w semestrze zimowym 2017/2018. Drugą część ankiety poświęcono ocenie dwóch wybranych przez studentów danego kierunku zajęć, uważanych przez nich za najciekawszy i najmniej ciekawy. Badanie nie miało charakteru oceny kompleksowej, raczej wybiórczo podchodzono do poszczególnych elementów systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się i doskonalenia jakości kształcenia. Tak np. wymiany międzynarodowej dotyczyło tylko jedno pytanie („Czy znasz ofertę programu Erasmus+?”), także jedno pytanie, w dodatku źle sformułowane, poświęcono pracy dziekanatu („Oceń kompetencje i życzliwość pracowników dziekanatu”). W dużym kłopotcie musiał być student, który wysoko oceniał kompetencje pracowników obsługujących w dziekanacie studentów, ale nisko ich życzliwość. Zbiorcze wyniki badania nie dają wiedzy o stanowisku studentów filologii angielskiej, są zatem mało przydatne do pracy nad doskonaleniem jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Uczelnia nie przedstawiła informacji o kontynuowaniu tego badania, które uznać zatem należy za incydentalne. Na podstawie badania w styczniu 2019 r. Senat Uczelni przyjął „Wskazania do polityki zarządzania jakością kształcenia”, w których jedno z zaleceń - wzmocnienie działań promocyjnych programu Erasmus+ - dotyczyło wprost ocenianego kierunku studiów. Ani przedstawione przez Uczelnię dokumenty, ani wnioski ze spotkań zespołu oceniającego z przedstawicielami kierunkowego zespołu ds. systemu zapewniania jakości kształcenia nie przekonują, by wyniki tej ankiety, powstałe na jej podstawie wskazówki czy też wyniki ankiet ewaluujących zajęcia były przedmiotem refleksji zespołu oraz podstawą podjęcia jakichkolwiek działań naprawczych czy doskonalących.

Zmiany w programie studiów na kierunku filologia angielska są zatem przede wszystkim efektem dyskusji toczonych w Radzie Kolegium oraz postulatów studentów, zgłaszanych bezpośrednio do Dyrektora Kolegium. Są one – w miarę możliwości - realizowane. To z inicjatywy studentów zrezygnowano z zajęć *ekonomia* na rzecz *przedsiębiorczości*, wprowadzono 15h zajęć z fonetyki,

zwiększono liczbę godzin zajęć *rozumienie ze słuchu* i *gramatyka praktyczna*. Zmiany w programie studiów nie są jednak szeroko konsultowane z nauczycielami akademickimi i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Żaden z wykładowców - filologów angielskich, obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym nie wiedział o rezygnacji z pracy dyplomowej na rzecz projektu (taką wiedzę posiadała tylko jedna wykładowczyni spoza Kolegium Filologii), nikt jak dotąd nie uczestniczył w pracach nad opracowaniem koncepcji tego nowego procesu dyplomowania ani nad sformułowaniem wymagań merytorycznych wobec projektu dyplomowego, pomimo tego, że studenci, których ta zmiana dotyczy, są właśnie na II roku studiów.

W ocenie programu studiów i jego doskonaleniu nie biorą także udziału interesariusze zewnętrzni, konsultowanie pojedynczych elementów programu ma charakter co najwyżej incydentalny i ogranicza się do tych przedsiębiorców, którzy jednocześnie występują w roli wykładowców. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że w uczelni nie przeprowadza się systematycznej oceny programu studiów na kierunku filologia angielska, która uwzględniałaby opinie nie tylko studentów, ale także nauczycieli akademickich i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wyniki cyklicznie prowadzonych analiz.

Jakość kształcenia na kierunku filologia angielska o profilu praktycznym nie podlegała dotąd ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W 2015 r. przeprowadzono natomiast ocenę programową na kierunku filologia o profilu ogólnoakademickim, która po odwołaniu się uczelni do zespołu odwoławczego PKA zakończyła się podniesieniem oceny w kryterium 3 ze „znacząco” na „w pełni” i tym samym przyznaniem oceny pozytywnej. W związku z tym, że główne zastrzeżenia dotyczyły koncepcji kształcenia, udziału interesariuszy zewnętrznych w jej formułowaniu i monitorowaniu, związku efektów uczenia się z koncepcją kształcenia i programem studiów ówczesne zalecenia winny posłużyć uczelni do przygotowania nowej koncepcji kształcenia i nowego programu studiów na kierunku filologia angielska o profilu praktycznym. Analiza stanu faktycznego przeprowadzona w poszczególnych kryteriach dowodzi, że wpływ tych wskazówek na utworzenie nowego kierunku studiów był niewielki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, zasady rekrutacji oraz procedury służące doskonaleniu jakości kształcenia. Struktura systemu zapewniania jakości kształcenia jest czytelna, kompetencje poszczególnych organów zostały jasno sformułowane. Na kierunku filologia angielska nie prowadzi się jednak systematycznej oceny programu studiów, wykorzystującej wyniki badań ankietowych oraz innych form ewaluacji. W pracach nad programem studiów nie uczestniczą interesariusze zewnętrzni. Dokonywane zmiany programowe inicjowane są przez studentów lub Radę Kolegium, nie są natomiast szerzej konsultowane wśród nauczycieli akademickich.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. braku systematycznej oceny programu studiów, uwzględniającej opinie studentów, nauczycieli akademickich i interesariuszy zewnętrznych oraz wyniki analiz miarodajnych danych;
2. braku działań kierunkowego Zespołu ds. systemu zapewniania jakości kształcenia;

3. niewykorzystywania wyników ankiet ewaluujących zajęcia oraz ogólnouczelnianych badań jakości kształcenia do doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zintensyfikować prace Zespołu ds. systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku filologia angielska i zwiększyć jego rozpoznawalność wśród interesariuszy wewnętrznych;
2. wdrożyć systematyczną ocenę programu studiów (wszystkich elementów programu oraz jego zgodności z koncepcją kształcenia i potrzebami rynku pracy) uwzględniając opinie studentów, nauczycieli akademickich i interesariuszy zewnętrznych;
3. wdrożyć systematyczną analizę wyników ankiet studenckich oraz innych badań ogólnouczelnianych w celu ich wykorzystania w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

.....

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

.....

Przewodnicząca zespołu oceniającego
dr Agnieszka Janiak-Jasińska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl